

Gemeente Maastricht
Leden van de Gemeenteraad Maastricht

Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Datum: 18 oktober 2022

Referentie: TD/MH 22-258

Betreft: aanbieding en publicatie eindrapport onderzoek naar het subsidiebeleid gemeente Maastricht

Geacht Raadslid,

Hierbij biedt de Rekenkamer Maastricht u haar eindrapport van het onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Maastricht aan.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamer Maastricht

Drs. T. Dreuw RC
Voorzitter (wnd)
[Rekenkamer Maastricht](#)

Onderzoek naar subsidiebeleid gemeente Maastricht

Deel 1 - Bestuurlijk rapport
Deel 2 - Onderzoeksrapport

Onderzoek naar subsidiebeleid gemeente Maastricht

Deel 1 - Bestuurlijk rapport

**Onderzoek naar subsidiebeleid
gemeente Maastricht**

Deel 1 - Bestuurlijk rapport

Oktober 2022

RekenKamer
MAASTRICHT

Rekenkamer Maastricht**Samenstelling:**

De heer drs. Ton Dreuw RC, voorzitter (wnd.)

De heer drs. Paul Janssen RA

Mevrouw mr. Mirjam van Kimmenaede

Mevrouw ir. Jolanda de Kreij

Mevrouw drs. Rieneke van Zutphen

Secretaris:

Mevrouw Marjolein Heesbeen

Secretariaat:

Correspondentieadres: Postbus 1992, 6211 BZ Maastricht

Telefoon: 06 54670052

E-mail: secretariaat@rekenkamermaastricht.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanpak	5
1.2	Onderzoeksvragen	5
2	Leeswijzer	6
3	Analysekader	7
4	Bevindingen	10
4.1	Subsidiebeleid gemeente Maastricht	10
4.1.1	Beleidsvoorbereiding	10
4.1.2	Beleidsvaststelling	10
4.1.3	Beleidsimplementatie	10
4.2	Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording	11
4.3	Bevindingen case-study's	12
4.4	Kaderstellende en controlerende rol raad	13
5	Conclusies en aanbevelingen	14
5.1	Ontbreken van instrumentafweging en centrale kaderstelling	14
5.2	Verbetering verantwoording college aan de raad	14
5.3	Onvoldoende zicht op realisatie subsidie-afspraken	15
5.4	Evaluatie en verslaglegging onvoldoende ontwikkeld	15
5.5	Gemis aan centralisatie (coördinerende afdeling) en coördinerend portefeuillehouder	16
5.6	Geen gemeentebreed overzicht van alle subsidies en subsidieregelingen	16
5.7	Geen overzicht subsidieregelingen op de website	17
5.8	Tegengaan misbruik en schijn van belangenverstrengeling	17
5.9	Ontbreken subsidie dossiers	17
6	Bestuurlijke reactie	18
7	Nawoord Rekenkamer Maastricht	25

1 Inleiding

In februari 2021 heeft de Commissie Begroting en Verantwoording (CBV) aandacht gevraagd voor het instrument subsidies met attentie voor o.a. de toepassing van regels door het college, onderscheid tussen subsidie en inkoop (aanbestedingsregels) en implementatie van de gewijzigde algemene subsidieverordening (Asv¹ 2015 is vervangen door Asv 2020 die in werking is getreden per 10 juni 2020).

De gemeente Maastricht geeft in de jaarstukken van de afgelopen jaren aan een structurele subsidierelatie te hebben met circa 50 instellingen en daarnaast ongeveer 500 incidentele subsidies per jaar te verlenen. Volgens de jaarrekening 2019 wordt er voor circa € 33 mln. aan subsidies verstrekt. De gemeenteraad heeft de taak om kaders per thema of beleidsveld te stellen, die te controleren en vervolgens bij te sturen waar nodig.

De rekenkamer heeft zich bij dit onderzoek gericht op de periode 01-01-2017 tot en met 01-04-2021 en uitsluitend op het *verlenen* van subsidies. Het als gemeente verwerven van subsidies (Europa, nationaal, regionaal) valt *buiten de scope* van het onderzoek.

1.1 Aanpak

De rekenkamer heeft als basis voor haar onderzoek diverse documenten bestudeerd waaronder beleidsdocumenten, verantwoordingsdocumenten en handboeken voor procedures.

Daarnaast zijn tien subsidiedossiers opgevraagd en is de casuïstiek op basis van 9 van deze dossiers² beoordeeld. De selectie van de dossiers is gebaseerd op het overzicht subsidies uit de jaarrekening 2019.

1.2 Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag voor dit onderzoek is geweest:

Hoe en in welke mate zet de gemeente Maastricht het subsidie-instrumentarium in en hoe is geborgd dat de subsidieverlener zicht krijgt op de geleverde inspanningen [activiteiten of resultaten] van de subsidie-ontvanger?

Afgeleid van deze hoofdvraag, heeft de rekenkamer de volgende onderzoeksvragen geformuleerd.

- A. Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?
- B. Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?
- C. Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?
- D. Hoe geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

¹ Algemene Subsidieverordening

² Voor één dossier bleek geen praktijkcasus beschikbaar.

2 Leeswijzer

Het resultaat van het onderzoek van de rekenkamer is vastgelegd in twee rapporten: het bestuurlijk rapport en het onderzoeksrapport. Het onderzoeksrapport beschrijft het subsidiebeleid van de gemeente Maastricht, de beantwoording van de onderzoeksvragen (A, B, C, D) in hoofdstukken, gevolgd door de toetsing aan het normenkader en de bevindingen.

In voorliggende bestuurlijke nota zijn de bevindingen uit het onderzoeksrapport samengevat. In hoofdstuk 3 is het analysekader toegelicht en hoofdstuk 4 betreft de beantwoording van de onderzoeksvragen, waarbij aangesloten wordt bij het analysekader uit hoofdstuk 3. Hierbij wordt in hoofdstuk 4 onderscheid gemaakt in het subsidiebeleid van de gemeente Maastricht (onderzoeksvraag A, paragraaf 4.1) en de monitoring, evaluatie, controle en verantwoording (onderzoeksvraag B, paragraaf 4.2). Ook wordt in hoofdstuk 4 de casuïstiek naar aanleiding van de beoordeling van de opgevraagde subsidiedossiers beschreven (onderzoeksvraag C, paragraaf 4.3). De rollen van de gemeenteraad in relatie tot subsidies vormen de kern van paragraaf 4.4 (onderzoeksvraag D). De conclusies en aanbevelingen zijn te lezen in hoofdstuk 5.

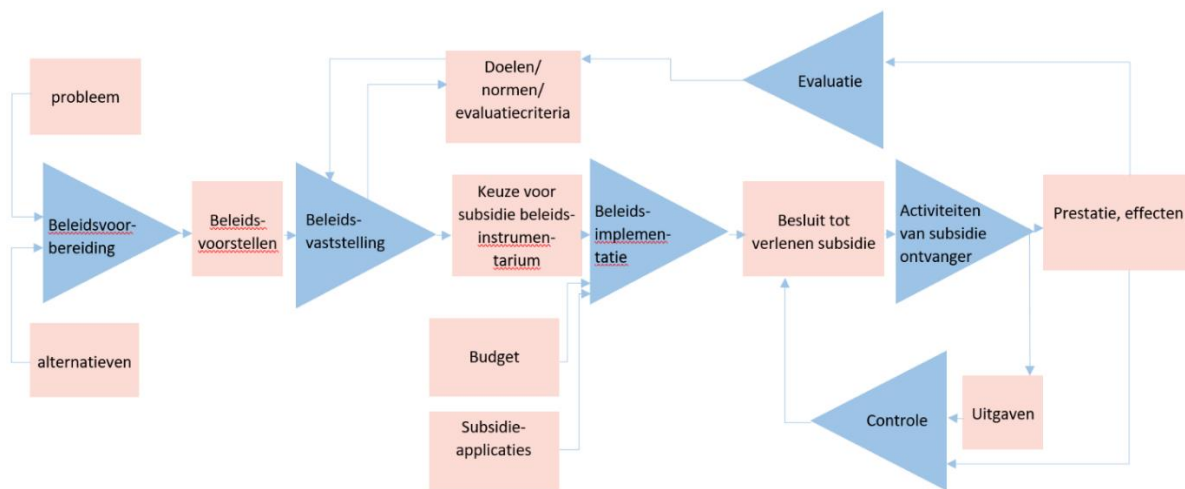

3 Analyse kader

Voor het formuleren van de onderzoeksvragen is gebruik gemaakt van een analysekader. In dit onderdeel wordt het analysekader (theoretische frame) nader toegelicht.

Met het verstrekken van financiële middelen kan een gemeente een bepaalde doelgroep stimuleren tot het uitvoeren van een gewenste activiteit/inspanning (*throughput*). Deze activiteit/inspanning(en) moet(en) leiden tot een prestatie/resultaat (*output*) die uiteindelijk bijdraagt aan een gemeentelijk doel/beoogd maatschappelijk effect (*outcome*).

Een theoretisch kader voor de inzet van het subsidie-instrument (beleidsproces inclusief *input-output*) is weergegeven in onderstaande figuur (vrij vertaald naar Ray C. Rist³).

Figuur 1. Theoretisch frame voor beleidsinstrument subsidies: in blauwe driehoeken de beleidsprocesonderdelen, in rechthoeken de input/output van deze onderdelen.

In deze figuur zijn verschillende onderdelen te onderscheiden⁴:

Probleemverkenning

Een (maatschappelijk) probleem is vaak de aanleiding voor een gemeente om met een beleidsvoorstel/beleidsverkenning te starten. Daarbij worden verschillende oplossingsrichtingen verkend en ontstaat een beeld over de kaders zijn waarbinnen het beleid wordt ontwikkeld. Hierbinnen wordt, met de juiste partijen, in beeld gebracht welk probleem opgelost moet worden.

Beleidsdoelen

Na het in kaart brengen van het probleem worden de beleidsdoelen gedefinieerd; wat is de gewenste situatie of het gewenste gedrag? Door doelen te formuleren, waarbij de middelen nog niet worden verondersteld, krijgen betrokken partijen de ruimte om met oplossingen te komen.

Publiek belang

Als de gemeente bepaald heeft wat het probleem is en welk doel wordt nagestreefd, is van belang om uit te werken waarom de gemeente dit probleem zou moeten oplossen (is er een publiek belang?) en

³ Carrots, Sticks and Sermons - Policy Instruments and Their Evaluation, Ray Rist , part 3, The Carrot: Subsidies as a Tool of Government-Theory and Practice, Frans F. Leeuw.

⁴ Kenniscentrum voor beleid en regelgeving, rijksoverheid, <https://www.kcbr.nl/>

wat gebeurt er als de gemeente niets onderneemt? Dit raakt aan de fundamentele keuze tussen wat gemeentelijke taken zijn en wat aan de markt kan worden overgelaten.

Instrumentkeuze

Als een interventie van de gemeente wenselijk wordt geacht, dan is de volgende stap om in kaart te brengen welke verschillende instrumenten er voor het te bereiken doel ingezet kunnen worden. De instrumentenmix die voor een beleidsdoel in beeld komt en de beschreven analyse landt in het beleidsvoorstel. Vervolgens vindt een integrale afweging plaats op basis van een inschatting van de rechtmatigheid, doeltreffendheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid van de verschillende instrumenten.

Subsidie als in te zetten instrument

Subsidies als instrument kunnen zinvol zijn als de overheid bepaald gedrag of bepaalde activiteiten wil bevorderen, die zonder subsidie van de gemeente niet mogelijk zijn of onbetaalbaar zijn voor de gebruikers.

De overheid kan door het verstrekken van een subsidie bepaalde actoren over de streep krijgen. Bij de vormgeving van de subsidierelatie (publiekrechtelijk domein) is van belang dat deze niet de vorm krijgt van een overheidsopdracht (immers: dan wordt op het terrein van inkoop/aanbesteding getreden, dus het privaatrechtelijk domein met bijbehorende eisen en randvoorwaarden).

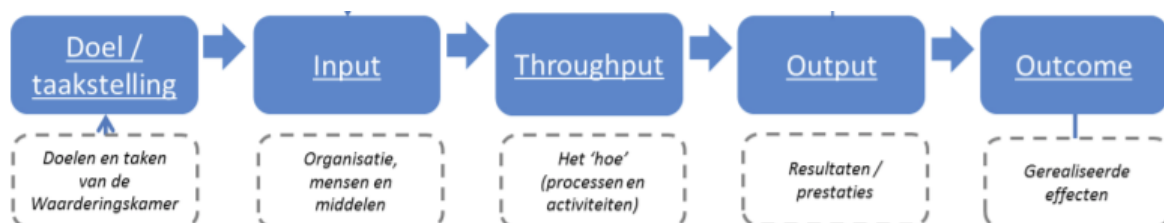
Subsidiebeleid

Wanneer de keuze gemaakt is voor het inzetten van het subsidie-instrument voor het bereiken van het beleidsdoel, dan worden in het beleidsdocument de mogelijkheden beschreven die nodig zijn om van de uitgangssituatie naar de gewenste eindsituatie te komen. Ook worden de doelen, toetsbare normen en het tijdpad zo specifiek mogelijk beschreven. Uit het beleid moet duidelijk zijn hoe de subsidie moet leiden tot de gewenste activiteit en de activiteit tot de gewenste resultaten/prestaties en die weer tot de gewenste maatschappelijke effecten oftewel *outcome*. Richting de subsidieaanvrager moet het beleid en verwachtingspatroon van de gemeente volledig helder zijn. Onderdeel van het subsidiebeleid is een evaluatieparagraaf, zie verder op in deze tekst.

Sturing

Sturing op het subsidieproces vanuit de gemeente vindt plaats op verschillende hiërarchische niveau's (zie figuur 2):

- op het te behalen maatschappelijke effect (*outcome*).
- op de te behalen resultaten/prestaties (*output*);
- op het proces, dus de wijze waarop een subsidieaanvrager zijn werk wil doen
- op middelenniveau, dus de gemeente bepaalt welke (bedrijfs-)middelen de subsidieaanvrager ter beschikking krijgt en wat daar mee gedaan mag worden.

Figuur 2. Sturing op het subsidieproces: *outcome*, *output*, *throughput* en *input*

Om de beoogde doelen te kunnen behalen is het zaak om de subsidie zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij het gewenste maatschappelijke effect (*outcome*). Dat betekent het aanhouden van de hiërarchische volgorde: voorkeur voor a, indien niet mogelijk b, dan c en tot slot d.).

Beleidsuitvoering

De raad stelt de beleidskaders en de (hoofd)doelen vast. Het college voert binnen deze gestelde kaders en doelen het beleid uit, maakt afspraken met betrokken partijen en geeft het interne subsidieproces vorm (personele inzet, interne controle, subsidieapplicaties etc). Daarbij ziet het college toe op de feitelijke uitvoering: de (kwaliteit van) geleverde prestaties en de effecten. Over de beleidsresultaten legt het college verantwoording af aan de raad (die het college daarop controleert).

Evaluatie

Volgens Ray C. Rist⁵ is in het ideale geval het beleidsproces ('administratieve proces') zodanig opgezet dat het te bereiken effect van een subsidie maximaal is en de kosten voor de overheid minimaal. Dit betekent ook dat er mechanismen in het proces moeten zijn ingebouwd die gegevensverzameling/–verwerking en controle (juiste instrument, op juiste moment) mogelijk maken. Een van de zaken die hierbij een belangrijke rol speelt is de evaluatie van de effectiviteit van de subsidie. Dit is de manier waarop systematisch informatie over de effectiviteit van de subsidie wordt verzameld ten aanzien van het behalen van de doelstelling, effecten en kosten zodat na uitvoering, de effectiviteit van het subsidie-instrument kan worden bepaald en eventuele aanpassingen in het beleid gedaan kunnen worden⁶.

---

⁵ Carrots, Sticks and Sermons - Policy Instruments and Their Evaluation, Ray Rist , part 3, The Carrot: Subsidies as a Tool of Government-Theory and Practice, Frans F. Leeuw.

⁶ Handreiking effectevaluaties van subsidies- Randvoorwaarden, uitvoering en benutting, Algemene Rekenkamer 2011

4 Bevindingen

4.1 Subsidiebeleid gemeente Maastricht

Onderzoeksvraag A

Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?

Ten aanzien van onderzoeksvraag A heeft de rekenkamer het volgende vastgesteld:

4.1.1 Beleidsvoorbereiding

1. In de onderzochte periode (tot 1 april 2021) was geen afwegingskader voor instrumentafweging beschikbaar; de gemeente beschikt sinds eind 2021 over een afwegingskader subsidie (t.b.v. de 'Overlegtafel Verwerving'), waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is.

4.1.2 Beleidsvaststelling

2. Het juridisch en beleidsmatig kader van de gemeente Maastricht sluit aan bij het gestelde in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en is vastgelegd in een verordening (Algemene Subsidieverordening; Asv) en diverse beleidsregels.
3. In 2020 is de Asv 2015 opgevolgd door de Asv 2020, om diverse redenen (gewijzigd nationaal en EU-recht, beperkte reikwijdte tot sociaal domein en cultuur en openbaarheid subsidieverstrekkings). In de Asv 2020 is de reikwijdte verruimd naar alle beleidsdomeinen van de gemeente.
4. In de Asv 2020 is geen definitie opgenomen van het begrip 'subsidie'. In de artikelgewijze toelichting is hiervoor verwezen naar de Awb.
5. Naast de Asv is geen ander beleidsterrein overstijgend beleidskader beschikbaar.
6. De gemeente beschikt niet over een compleet eenduidig overzicht met alle subsidieregelingen die van kracht zijn sinds 2017.
7. Informatie over subsidies is versnipperd beschikbaar via de website: er is geen goed ontsloten compleet overzicht beschikbaar van alle gepubliceerde subsidieregelingen en bijbehorend subsidieplafond (voor de jaren 2017-2020).
8. De gemeente heeft plannen voor een 'subsidiepagina' op de website, vooral ingestoken vanuit 'questions & answers'. *Real-time*-verantwoording van subsidies maakt geen onderdeel uit van de nieuwe opzet.
9. De gemeente Maastricht hanteert de termen: structurele, flexibele, incidentele en activiteiten subsidies. Wat hier precies onder wordt verstaan en wat de onderlinge verschillen zijn, is niet duidelijk (zijn incidentele subsidies hetzelfde als flexibele subsidies?). De Asv 2020 geeft geen heldere definities aan.

4.1.3 Beleidsimplementatie

10. De gemeente heeft de taken en bevoegdheden inzake het subsidiebeleid decentraal belegd (met uitzondering van de financiële uitbetaling) en dat houdt in dat afzonderlijke wethouders elk op hun eigen beleidsterrein subsidieverantwoordelijk zijn.
11. De gemeente heeft een overzicht beschikbaar van de gesubsidieerde activiteiten, de daarmee gemoeid gaande bedragen en de (beoogde) prestaties/resultaten van de gesubsidieerde activiteit.
12. Het individueel te doorlopen subsidieproces is beschreven aan de hand van elkaar logisch opvolgende stappen
13. De gemeente heeft geen documenten waarmee zoveel mogelijk geborgd is dat de (schijn van) belangenverstremgeling wordt voorkomen (op verschillende niveau's: ambtenaren, collegeleden, raadsleden, subsidieaanvragers). Onduidelijk is of dit mee wordt genomen in het verbetertraject.

14. Onduidelijk is of een *know-your-customer*-procedure meegenomen is/wordt in het project 'Verbetering subsidieverstrekking'.
15. De gemeente beschikt over een richtlijn hoe te handelen bij afwijkingen van het subsidiebeleid.
16. De gemeente heeft aangegeven niet af te zijn gekomen van het subsidiebeleid in de onderzochte periode en geeft aan de hardheidsclausule⁷ niet te hebben toegepast.
17. Onduidelijk is welke uitleg de gemeente aan de term 'structureel' geeft bij de structurele subsidies en hoe een periodieke heroverweging/indexatie hierbij is ingebed in het werkproces.
18. Als sprake is van meerjarige subsidies, dan is niet duidelijk welke uitleg de gemeente geeft aan 'meerjarig', dus welke (maximale) termijn hangt hier aan vast?
19. Niet duidelijk is of de gemeente een afsprakenkader heeft aangaande indexatie van meerjarige subsidies.

4.2 Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording

Onderzoeksvraag B

Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?

Door de rekenkamer is het volgende vastgesteld:

20. De accountant heeft in de Managementletter 2020 aandacht gevraagd voor het documenteren en vastleggen van de inhoudelijke toetsing/controle van een subsidietraject.
21. De gemeente heeft geen procesbeschrijving hoe te handelen als de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels worden geleverd.
22. Het college presenteert jaarlijks de begrote en beschikte subsidiebedragen voor de maximale structurele instandhoudingssubsidies en de begrote en beschikte subsidiebedragen voor de activiteitensubsidies in de p&c documenten. De raad krijgt hiermee cijfermatig zicht op de jaarlijkse situatie, maar:
  - verstreekte informatie is niet eenduidig: enerzijds wordt aangegeven dat alle beschikte subsidies zijn opgenomen in het Overzicht subsidies in de jaarstukken, terwijl anderzijds wordt aangegeven dat incidentele subsidies voor de beleidsterreinen Sociaal, Economie & Cultuur en Ruimte niet zijn vermeld in het 'Overzicht subsidies' in de jaarstukken;
  - bij het overzicht 'activiteiten subsidies en subsidieplafonds' in de jaarstukken is niet aangegeven op welke soort subsidies dit betrekking heeft en op welke beleidsterreinen;
  - onduidelijk is hoe de door de gemeente gepresenteerde cijfers geïnterpreteerd kunnen worden: een nadere duiding van de cijfers ontbreekt.
23. Een toelichting op het overschrijden van de als maximaal aangeduide subsidiebedragen ontbreekt in de jaarstukken en ook is onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot het functioneren van een subsidieplafond.
24. Inzicht in (deels) niet-toegekende subsidies (aantal aanvragers t.o.v. aantal toegekende subsidies, aangevraagd bedrag t.o.v. toegekend bedrag, reden voor afwijzing) ontbreekt.
25. Sinds 2017 wordt jaarlijks een groeiend 'gat' geconstateerd tussen de begrote subsidies en de gerealiseerde uitgaven. Een verklaring hiervoor is niet gegeven en mogelijk biedt dit ruimte om begroting en realisatie beter op elkaar aan te laten sluiten. Hierdoor ontstaat mogelijk ruimte in de begroting.
26. Onduidelijk is of een subsidieaanvraag wordt afgewezen als het subsidieplafond is bereikt.
27. Doordat jaarrekening en begroting steeds een momentopname tonen (over 1 kalenderjaar) ontbreekt trendmatige informatie (over meerdere jaren), die voorzien is van een nadere duiding van de cijfers (betekenisgeving).

⁷ Dit betekent dat een gelegitimeerde afwijking van het beleid toegestaan is.

28. Met de werkwijze om 'op jaarbasis' te rapporteren in de jaarstukken bestaat geen inzicht in de subsidies die een subsidieontvanger cumulatief ontvangt, bijvoorbeeld over meerdere jaren en/of meerdere verschillende subsidies al dan niet van meerdere subsidieverstrekkers.
29. Sinds 2017 heeft het college weinig (en ook niet altijd als zodanig herkenbare) evaluaties uitgevoerd, waarvan eenmaal naar aanleiding van een aangenomen motie;
30. Niet duidelijk is hoe de verantwoording via de jaarstukken/jaarlijkse verslaglegging zich verhoudt tot de Awb-verplichting tot verslaglegging van alle subsidies op grond van verordening/anticiperende en incidentele subsidies.
31. De door het college uitgevoerde evaluaties hebben uitsluitend betrekking op een beperkt aantal deelterreinen van het subsidiebeleid (afzonderlijke subsidieregelingen) en niet op een regeling-overstijgend (beleids)niveau.
32. Onduidelijk is of alle subsidies op grond van de Asv minimaal 1x per 5 jaar zijn geëvalueerd.
33. Onduidelijk is of periodiek wordt getoetst of het doel waarvoor de regeling is opgezet wordt gehaald.
34. Het ontbreekt aan een periodieke (overall) subsidie-evaluatie: waarom is de ene regeling succesvoller dan de andere en welke leerpunten kunnen hier uit worden gehaald?
35. Onduidelijk is of aan het eind van de (maximale) termijn of tussentijds een heroverweging volgt (is dit de juiste partij om de doelen te bereiken?, is het subsidiebedrag nog passend in vergelijking tot de bijdrage aan de doelen van de gemeente? etc)?
36. Onduidelijk is hoe de gemeente de eventuele periodieke heroverweging in het werkproces heeft geborgd.
37. Bij de rekenkamer is geen inhoudelijke/beleidsmatige evaluatie van de Asv 2015 bekend (als *input* voor de Asv2020).
38. Het project 'Verbetering subsidieverstrekkingprocessen' is gestart in 2020. Definitieve besluitvorming door het college over het Subsidiebureau Maastricht vindt naar verwachting in 2022 plaats.
39. Er zijn geen subsidie jaardossiers voorhanden met definitief getekende stukken met betrekking tot aanvraag – beoordeling – toekenning – controle documenten.

4.3 Bevindingen case-study's

Onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Voor de beantwoording van deze onderzoeksvraag heeft de rekenkamer een negental subsidieverstrekkingen beoordeeld aan de hand van een aantal normen die op basis van de Asv-bepalingen zijn geformuleerd (een toelichting op de scores is te lezen in de nota van bevindingen, hoofdstuk 8). Naar aanleiding van deze beoordeling stelt de rekenkamer het volgende vast:

40. Er zijn standaardprotocollen voor tussentijdse en jaarrapportages; deze worden echter zelden gebruikt en worden ook niet volledig ingevuld waardoor ze als controledocument geen waarde hebben, terwijl ze dit in opzet wel beogen.
41. De rekenkamer heeft van de gemeente geen informatie ontvangen waaruit blijkt dat instrument-afweging plaatsvindt, dat wil zeggen of de aangevraagde subsidie wel het gepaste instrument is om de doelen te bereiken. 'Subsidies worden toegekend op basis van langjarige relaties die je niet zomaar opzegt' is een vaak gehoord ambtelijk argument.
42. De Asv bevat bepalingen die gelden als niet voldaan wordt aan gestelde voorwaarden, maar toekenning van subsidies vindt vaak plaats op basis van de toekenning van het jaar ervoor

- inclusief een indexatie in plaats van afspraken over te leveren prestaties in het boekjaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd.
43. De kwaliteit van de aanvragen is bij een aantal grote subsidieontvangers onder de maat, in die zin dat deze niet alle informatie bevatten die voldoet aan de vereisten uit de Asv.
  44. De verordeningen (Asv) worden niet nageleefd op de volgende punten:
    - geen werkprogramma's/ prestatieplannen;
    - geen accountantsverklaringen die verklaren dat subsidie conform subsidiebeschikking is besteed (overigens is de Asv 2020 hier op aangepast);
    - de subsidiecontracten worden niet nageleefd op artikel 5 Asv 2020 m.b.t de op te leveren begrotingen.
  45. Uit de case-study blijkt dat bij discussie tussen de gemeente en de subsidieontvanger naar aanleiding van ondermaatse verantwoordingen, het aangevraagde subsidie bedrag (toch volledig) wordt uitgekeerd.
  46. In de algemene subsidieverordening van de gemeente staat in artikel 4 lid 3 b2 vermeld dat 'de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen met inbegrip van de subsidie voldoende zijn om de voorgenomen activiteiten uit te voeren'.
  47. bij twee casussen is sprake van een verliessituatie met een continuïteits-paragraaf in de accountantsverklaring. Het is de vraag of en in hoeverre beide aanvragen voldoen aan artikel 4 'algemene voorwaarden' van de algemene subsidieverordening.
  48. Bij één casus blijkt de aangevraagde subsidie niet in verhouding te staan tot de financiële positie van de aanvrager. Juist hier zou een instrument-afweging aan de orde dienen te zijn.

4.4 Kaderstellende en controlerende rol raad

Onderzoeksvraag D

Hoe geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

De rekenkamer heeft bij de beantwoording van deze onderzoeksvraag het volgende vastgesteld:

49. Het college heeft het initiatief genomen om de raad op verschillende momenten te betrekken bij het opstellen van de Asv 2020 en heeft de raad ook geïnformeerd over het vervolgtraject nadat de raad de Asv 2020 heeft vastgesteld.
50. De raad heeft op een aantal momenten (bij de actualisatie van de Asv en naar aanleiding van specifieke casussen (dossier Muziekgieterij) en middels moties in relatie tot het subsidiebeleid) instrumenten ingezet zoals: het stellen van vragen, het indienen van moties en het vragen om een extra raadsvergadering.
51. De raad heeft niet aangegeven hoe hij betrokken wil worden bij de voortgang van het project 'Verbetering subsidieverstrekingsprocessen' en aanverwante deelprocessen.
52. De raad heeft geen afspraken gemaakt met het college inzake de monitoring van doelen en effecten van het subsidiebeleid op de verschillende beleidsterreinen, noch overkoepelend over alle beleidsterreinen heen.

5 Conclusies en aanbevelingen

Voor de gemeenteraad is het belang van een weloverwogen toekenning van subsidies groot, omdat het betrekking heeft op meerdere van zijn rollen.

Door de geconstateerde tekortkomingen kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol niet goed invullen. De rekenkamer vindt dat de wijze van verantwoording afleggen door de subsidieontvanger en het college verbeterd dient te worden en heeft daartoe aanbevelingen gedaan voor zowel het college als de raad.

Het college onderkent ook dat verbeteringen dienen te worden doorgevoerd en onderneemt op dit moment stappen (project 'Verbetering subsidieverstrekkingprocessen') om te komen tot een centrale uitvoering via een centraal subsidiebureau. Dit moet zorgen voor meer uniformering en betere regulering en structurering van de werkprocessen bij het beoordelen van subsidieaanvragen. De rekenkamer acht dit echter onvoldoende en ziet het centraliseren van het uitvoeringsproces als een eerste stap in het verbetertraject. Centraal staat een integrale herijking van het subsidiebeleid: wat wil je met het subsidieinstrument bereiken (doelen)? Wanneer zet je dit instrument in? Als deze vragen beantwoord zijn, kan vanuit deze basis de (centrale) organisatie verder worden vorm gegeven.

De conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer zijn onderstaand gepresenteerd.

5.1 Ontbreken van instrumentafweging en centrale kaderstelling

Voor een aantal beleidsterreinen beschikt de gemeente over kaderstellende beleidsdocumenten. Naast de Asv is geen ander gemeente breed kaderstellend beleidsdocument beschikbaar. Daarmee maakt de gemeente niet duidelijk wat zij tot haar taak rekent en wat zij over laat aan marktpartijen. Ook is niet helder voor welke problematiek de gemeente het instrument subsidies (publiekrechtelijk domein) wil inzetten (naast andere instrumenten zoals bijvoorbeeld inkoop en aanbesteding; privaatrechtelijk domein) en welke (hoofd)doelstellingen en randvoorwaarden daarbij worden gehanteerd.

Onderdelen van een dergelijk overkoepelend kader kunnen zijn: de te kiezen rol, de gewenste sturing, cofinancieringsmogelijkheden, revolverendheid, beoogd financieel/maatschappelijk rendement, subsidiesoorten en kaders waarbinnen deze kunnen worden ingezet en dergelijke. Ook kan hierin worden aangegeven hoe, vooral bij meerjarige subsidies, de financiële steun van de gemeente kan worden afgebouwd.

De rekenkamer constateert dat geen integrale afweging plaatsvindt op basis van een inschatting van de rechtmatigheid, doeltreffendheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid van de verschillende in te zetten instrumenten. 'Subsidies worden toegekend op basis van langjarige relaties die je niet zomaar opzegt' wordt bij twee case-study's gebruikt als ambtelijk argument, op basis waarvan een soort 'automatische verlenging' van de subsidie plaatsvindt. Dit gaat ook voorbij aan de bepalingen in de Asv die gelden als niet voldaan wordt aan gestelde voorwaarden.

De aanbeveling aan het college is om kaderstellende beleidsdocumenten op te stellen die het subsidiebeleid van de gemeente op hoofdlijnen beschrijven (waar onder de afweging tussen *outcome/output/throughput* en *input* van de subsidie én een duidelijke beleidsregel hoe te handelen als de doelstellingen niet worden bereikt) en waarmee tevens de instrumentafweging expliciet kan worden gemaakt en deze voor te leggen aan de raad.

5.2 Verbetering verantwoording college aan de raad

De verantwoording van het college aan de raad acht de rekenkamer ondermaats. Er zijn geen duidelijke afspraken gemaakt over de wijze waarop het college verantwoording aflegt over het door

hem gevoerde subsidiebeleid, anders dan dat zij een (financieel ingestoken) lijst presenteert in de begroting en jaarstukken. Dit biedt echter geen inzicht in de inhoudelijke resultaten van het subsidiebeleid, noch in de resultaten van uitgevoerde evaluaties die doorwerken in de kaderstelling dan wel beleidsuitvoering.

Ook ontbreekt meerjarig inzicht in de begrote subsidies en de gerealiseerde uitgaven. Afhankelijk van dit inzicht bestaat hier een eventuele mogelijkheid tot 'afroming' waardoor meer ruimte ontstaat in de begroting.

De aanbeveling aan de raad is om het college te verzoeken om jaarlijks verslag te doen aan de raad over het subsidiebeleid, zowel financieel (begroot, realisatie, afwijkingen) als inhoudelijk (resultaten versus doelstellingen) en deze informatie meerjarig op te laten bouwen, zodat vergelijking met eerdere jaren inzichtelijk is (gaat het beter, gaat het minder en waar komt dat door?).

Laat het college naast de presentatie van de 'harde' feitelijke informatie (zowel financieel als inhoudelijk) ook duiding geven aan deze informatie. Vraag dit bij voorkeur in de vorm van een afzonderlijk verslag (en niet als onderdeel van de begroting of jaarstukken) zodat de raad hier op een gepast moment gericht aandacht aan kan besteden en ook meerjarig inzicht kan worden gedeeld.

5.3 Onvoldoende zicht op realisatie subsidie-afspraken

Om de beoogde doelen te kunnen behalen is het zaak om de subsidie zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij het gewenste maatschappelijke effect (*outcome*) of in ieder geval de beoogde resultaten (*output*) dan wel inspanning (*throughput*). Uit de onderzochte casussen is het de rekenkamer niet duidelijk geworden hoe de gemeente deze aansluiting zoekt en een individuele subsidie verleent en toetst (conform de bepalingen in de Asv): controleprotocollen worden onvoldoende toegepast en verantwoordingsinformatie van subsidieaanvragers is ondoorzichtig (ondermaats of ontbrekend prestatieplan en onvoldoende zicht op realisatie van de gemaakte afspraken).

Het door de gemeente documenteren en vastleggen van de stappen om te komen tot het resultaat van de inhoudelijke toetsing, om daarmee achteraf zichtbaar aan te tonen welke werkzaamheden hebben plaatsgevonden is ook als onvoldoende beoordeeld door de accountant in de Managementletter 2020.

De aanbeveling is aan het college om een set indicatoren te ontwikkelen, afgeleid van de maatschappelijke doelstellingen uit de begroting, die als hulpmiddel kunnen dienen om de doeltreffendheid van de subsidies te kunnen monitoren, vergelijken en beoordelen. Zodoende kan worden vastgesteld wat de bijdrage van (een) subsidieontvanger(s) is aan de door de gemeente geformuleerde maatschappelijke doelstelling en of een of meer subsidieontvangers meer of minder bijdragen dan een ander.

5.4 Evaluatie en verslaglegging onvoldoende ontwikkeld

Evaluatie van een subsidie is alleen mogelijk als zicht bestaat op de realisatie van de subsidie-afspraken (zie voorgaande punt). Als die verantwoording niet op orde is, dan is evaluatie lastig, zo niet onmogelijk.

De rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen of voldaan is aan de evaluatieverplichting uit de Awb omdat de verplichting van éénmaal per vijf jaar buiten de scope van voorliggend onderzoek valt (periode van vier jaar: 2017-2020). De rekenkamer acht het niet aannemelijk dat de evaluaties alle in 2016 zouden hebben plaatsgevonden.

De rekenkamer is van mening dat bij elke subsidie een evaluatie voor de hand ligt als gedurende een langere termijn (bijvoorbeeld langer dan vijf jaar achtereenvolgend) de subsidie wordt verstrekt. De

bijdrage aan het maatschappelijke doel zou na een dergelijke termijn op een of andere wijze inzichtelijk gemaakt moeten kunnen worden.

De aanbeveling aan het college is om in de werkprocessen van de subsidieverstrekking periodieke evaluatiemomenten in te bouwen waar beoordeeld wordt of met het subsidie-instrument de doelen bereikt worden.

5.5 Gemis aan centralisatie (coördinerende afdeling) en coördinerend portefeuillehouder

Het vormgeven van het subsidiebeleid en de beleidsuitvoering (vakexpertise) is decentraal belegd binnen de gemeentelijke organisatie (er is geen centrale subsidie-afdeling), met uitzondering van de financiële uitbetaling. Beleidskaders worden opgesteld door de inhoudelijke vakafdelingen, evenals de subsidieregelingen en het behandelen van de subsidieaanvragen.

Beleid en uitvoering zijn niet organisatorisch gescheiden en belegd bij hetzelfde organisatieonderdeel. Door het gebrek aan centrale visie en sturing wordt uniform werken bemoeilijkt want elke afdeling heeft een eigen werkwijze en werkverdeling. Dit alles wordt versterkt doordat een gemeente brede visie op subsidies (met een afwegingsdocument voor in te zetten instrumenten en een centraal beleidskader voor subsidies), naast de Asv, ontbreekt.

Naar analogie van bovenstaande ligt de verantwoordelijkheid voor subsidies per beleidsterrein bij verschillende portefeuillehouders. Er is geen coördinerend portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor het overkoepelende subsidiebeleid.

De aanbeveling aan het college is om bij de verdere inrichting van een centraal subsidiebureau rekening te houden met een verdere uniformering, regulering en structurering van de subsidieprocessen. Betrek hierbij de volgende punten:

- Centraliseer het opstellen van het beleid inclusief de instrumentkeuze en zorg voor een taakscheiding tussen beleid en uitvoering/verantwoording en borg de afstemming hiertussen.
- Maak één portefeuillehouder overkoepelend verantwoordelijk voor het subsidiebeleid en beleg de verantwoordelijkheid voor de uitvoering/verantwoording bij (een) andere portefeuillehouder(s).
- Beleg de verantwoordelijkheid voor het subsidie-verbetertraject bij één portefeuillehouder.

5.6 Geen gemeentebreed overzicht van alle subsidies en subsidieregelingen

De gemeente Maastricht beschikt niet over een openbaar toegankelijk, compleet en eenduidig gemeentebreed overzicht voor alle verstrekte subsidies binnen alle subsidieregelingen, over alle beleidsterreinen heen en over de jaren heen. Een duidelijke definitie voor de onderscheiden soorten subsidies is de rekenkamer niet bekend en het 'Overzicht subsidies in begroting/jaarrekening' is incompleet, eenjarig en geeft geen beeld over alle subsidies heen. Ook ontbreekt een duiding van de gepresenteerde cijfers.

De aanbeveling aan het college is om een subsidieregister te ontwikkelen dat voor iedereen (raad, burgers, bedrijven, instellingen) inzichtelijk maakt welke subsidies door de gemeente worden verstrekt en voor welke activiteiten. Het verdient daarbij de voorkeur dat de informatie op een zodanig manier wordt gepresenteerd dat deze ook be- en verwerkt kan worden. De rekenkamer verwijst hierbij ook naar de op 1 mei 2022 in werking tredende Wet open overheid (Woo) die de mogelijkheid geeft om de informatie over beschikkingen inzake subsidies aan anderen dan natuurlijke personen openbaar te maken in een voor personen elektronisch raadpleegbaar overzicht.

5.7 Geen overzicht subsidieregelingen op de website

Subsidieregelingen van de gemeente zijn digitaal lastig vindbaar: via google wordt slechts een handvol regelingen getraceerd en de website van de gemeente levert een veelvoud aan informatie op waardoor de 'klant' door de bomen het bos niet meer ziet. Dit acht de rekenkamer niet transparant en publieksvriendelijk.

Het is de rekenkamer bekend dat het college aan de slag is om een 'subsidiepagina' in te richten op de website. De door het college voorgestelde opzet van een 'subsidiepagina' wordt beredeneerd vanuit een (statische) overkoepelende (niet gespecificeerd per regeling) structuur van vragen en antwoorden (Q&A's).

Dit vormt, naar de mening van de rekenkamer, een zeer beperkte start van een klantvriendelijk (interactief) subsidieportaal, waarbij de rekenkamer ook verwijst naar de (nog in werking te treden) Wet open overheid (Woo) die de gemeente verplicht tot het actief, uit eigen beweging, openbaar maken van (subsidie)informatie.

De aanbeveling aan het college is om een overzichtelijke 'subsidie-pagina' op de website te maken en ervoor te zorgen dat deze goed vindbaar is met voor de hand liggende zoektermen. Gelet op de informatiebehoefte van mogelijke subsidie-aanvragers en met het oog op transparantie voor de burger pleit de rekenkamer er voor om de op te zetten subsidiepagina, al dan niet stapsgewijs, te verbreden zoals in dit onderzoek geschetst.

5.8 Tegengaan misbruik en schijn van belangenverstremming

Om misbruik tegen te gaan en de rechtmatigheid van subsidies te borgen acht de rekenkamer een sluitend systeem van eigen verantwoordelijkheid, (steekproefsgewijze) verantwoording, risicogerichte controle en een actieve en consistente aanpak van misbruik nodig. Niet bekend is of en in hoeverre dit meegenomen is/wordt in het project 'Verbetering subsidieverstrekking'.

De aanbeveling aan het college is om, als onderdeel van het verbetertraject, een procedure uit te werken die belangenverstremming en misbruik rond subsidieverstrekking zoveel mogelijk uitsluit en dit op alle niveaus te betrekken: ambtenaren, collegeleden, raadsleden en subsidie-aanvragers. Stel daarbij duidelijke regels en criteria op, publiceer dit duidelijk vindbaar voor de buitenwereld en leg hier verantwoording over af (transparantie).

5.9 Ontbreken subsidie dossiers

Op basis van de case-study is gebleken dat bij de gemeente geen dossiers voorhanden zijn waarin alle bovengenoemde onderdelen met betrekking tot het aanvragen, verlenen en controleren van verstrekte subsidies aanwezig zijn.

Het advies is aan het college om ordentelijke subsidiedossiers aan te leggen zodat alle aspecten van subsidieverlening transparant zijn en snel zichtbaar kunnen worden gemaakt.

6 Bestuurlijke reactie

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES POSTBUS 1992, 6201 BZ MAASTRICHT
Rekenkamer Maastricht
t.a.v. de heer T. Dreuw, (wnd) voorzitter
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht
WWW.GEMEENTEMAASTRICHT.NL

ONDERWERP
Bestuurlijke reactie
RKM rapport "Onderzoek naar
het subsidiebeleid gemeente Maastricht"

DATUM
14 september 2022

BEHANDELD DOOR
IMM (Iris) Schols, I (Ivonne) Westrik

DOORKIESNUMMER
043 - 350 4354

ONZE REFERENTIE
2022.12946

E-MAILADRES
Iris.schols@maastricht.nl

UW REFERENTIE
TD/MH 22-172

Geachte heer Dreuw,

De Rekenkamer Maastricht heeft onderzoek uitgevoerd naar het subsidiebeleid van de gemeente Maastricht. Het resultaat van het onderzoek heeft u vastgelegd in een bestuurlijk rapport (deel 1) en een onderzoeksrapport (deel 2). Beide rapporten ontvingen wij van u op 23 juni jl. met het verzoek hierop bestuurlijk te reageren.

Om de discussie in de raad te laten gaan over de conclusies en aanbevelingen in uw bestuurlijk rapport worden eerder aangereikte detailopmerkingen bij uw onderzoeksrapport niet herhaald. Wij reageren alleen op uw conclusies en aanbevelingen, maar eerst een opmerking vooraf.

Organisatieontwikkeling

Subsidie wordt veelvuldig ingezet in de organisatie om doelen voor Maastricht te bereiken. De verstrekking van deze subsidies vindt versnipperd in de organisatie plaats door collega's uit verschillende organisatieonderdelen, die gericht zijn op het bereiken van de inhoudelijke doelen.

Reeds langere tijd is geconstateerd dat er sprake is van knel- en verbeterpunten en dat het belangrijk is om meer grip op het proces te krijgen. Niet alleen vanwege interne overwegingen, maar juist om meer resultaten, meer impact te realiseren voor inwoners, verenigingen en andere diverse organisaties die bijdragen aan de doelen voor de stad Maastricht.

Dit heeft geleid tot het gemeentebrede project 'Verbetering subsidieverstrekingsprocessen' en het ontwikkelen van een centraal subsidiebureau. Het college heeft in 2021, op basis van gedegen onderzoek en aanbevelingen, ingestemd met het voorgenomen besluit tot het vormen van dit bureau, waardoor de oprichting vorm kan worden gegeven. Het is een voorgenomen besluit omdat de ondernemingsraad adviesrecht heeft en nauw betrokken is bij dit proces.

De kern van het gekozen uitgangsscenario is de volgende:

Er wordt een subsidiebureau ingericht dat verantwoordelijk is voor de juridische en financiële (kwaliteits)control, borging, bewaking en beheersing van de subsidieprocessen. Tevens voorziet het subsidiebureau in de uitvoering van de tactische processen met betrekking tot de subsidieverstrekking. De rol met betrekking tot de strategisch inhoudelijke kaders is adviserend vanuit voorgaande expertise en dat advies komt in nauwe samenwerking met de inhoudelijk strategische adviseurs (en de beleidsmedewerkers) tot stand. De verantwoordelijkheid voor dat inhoudelijke advies blijft bij de primaire procesafdelingen berusten. De inhoudelijke senioren/strategen (en de beleidsmedewerkers) blijven werkzaam in/vanuit het primair proces.

De planning voor de vorming van het subsidiebureau is erop gericht dat in 2023 het bureau in basis is ingericht en dat de bemensing is afgerond. Uitgaande van een positief advies van de ondernemingsraad ten aanzien van deze organisatiewijziging en op voorwaarde dat de gemeenteraad de benodigde financiële middelen beschikbaar stelt.

Dit is fase 1 van het subsidiebureau, waarna 2 à 3 jaar nodig is voor de (door)ontwikkeling van zaken zoals subsidieregelingen, kaderstellende beleidsdocumenten en het nieuwe subsidiesysteem dat momenteel wordt aanbesteed inclusief managementrapportages.

Bestuurlijke reactie op conclusies en aanbevelingen

Conclusie 1

Ontbreken van instrumentafweging en centrale kaderstelling

Voor een aantal beleidsterreinen beschikt de gemeente over kaderstellende beleidsdocumenten. Naast de Asv is geen ander gemeente breed kaderstellend beleidsdocument beschikbaar.

Daarmee maakt de gemeente niet duidelijk wat zij tot haar taak rekent en wat zij over laat aan marktpartijen. Ook is niet helder voor welke problematiek de gemeente het instrument subsidies (publiekrechtelijk domein) wil inzetten (naast andere instrumenten zoals bijvoorbeeld inkoop en aanbesteding; privaatrechtelijk domein) en welke (hoofd)doelstellingen en randvoorwaarden daarbij worden gehanteerd.

Onderdelen van een dergelijk overkoepelend kader kunnen zijn: de te kiezen rol, de gewenste sturing, cofinancieringsmogelijkheden, revolverendheid, beoogd financieel/maatschappelijk rendement, subsidiesoorten en kaders waarbinnen deze kunnen worden ingezet en dergelijke. Ook kan hierin worden aangegeven hoe, vooral bij meerjarige subsidies, de financiële steun van de gemeente kan worden afgebouwd.

De rekenkamer constateert dat geen integrale afweging plaatsvindt op basis van een inschatting van de rechtmatigheid, doeltreffendheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid van de verschillende in te zetten instrumenten. 'Subsidies worden toegekend op basis van langjarige relaties die je niet zomaar opzegt' wordt bij twee case-study's gebruikt als ambtelijk argument, op basis waarvan een soort 'automatische verlenging' van de subsidie plaatsvindt. Dit gaat ook voorbij aan de bepalingen in de Asv die gelden als niet voldaan wordt aan gestelde voorwaarden.

Aanbeveling 1 De aanbeveling aan het college is om kaderstellende beleidsdocumenten op te stellen die het subsidiebeleid van de gemeente op hoofdlijnen beschrijven (waar onder de afweging tussen outcome/output/throughput en input van de subsidie én een duidelijke beleidsregel hoe te handelen als de doelstellingen niet worden bereikt) en waarmee tevens de instrumentafweging expliciet kan worden gemaakt en deze voor te leggen aan de raad.

Bestuurlijke reactie 1 Uw aanbeveling onderschrijven wij. In het gemeentebrede project “Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen” wordt dit meegenomen. Kaderstellende, gemeentebrede beleidsdocumenten achten wij essentieel voor een rechtmatig, doeltreffend en doelmatig gebruik van het instrument subsidie. Om het juiste instrument in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen is in 2021 reeds een Overlegtafel Verwerving gestart waar de instrumentafweging in gezamenlijk overleg tussen expertise op het gebied van inkoop, subsidie en beleidsinhoud plaatsvindt.

Conclusie 2 **Verbetering verantwoording college aan de raad**
De verantwoording van het college aan de raad acht de rekenkamer ondermaats. Er zijn geen duidelijke afspraken gemaakt over de wijze waarop het college verantwoording aflegt over het door hem gevoerde subsidiebeleid, anders dan dat zij een (financieel ingestoken) lijst presenteert in de begroting en jaarstukken. Dit biedt echter geen inzicht in de inhoudelijke resultaten van het subsidiebeleid, noch in de resultaten van uitgevoerde evaluaties die doorwerken in de kaderstelling dan wel beleidsuitvoering.
Ook ontbreekt meerjarig inzicht in de begrote subsidies en de gerealiseerde uitgaven. Afhankelijk van dit inzicht bestaat hier een eventuele mogelijkheid tot 'afroming' waardoor meer ruimte ontstaat in de begroting.

Aanbeveling 2 De aanbeveling aan de raad is om het college te verzoeken om jaarlijks verslag te doen aan de raad over het subsidiebeleid, zowel financieel (begroot, realisatie, afwijkingen) als inhoudelijk (resultaten versus doelstellingen) en deze informatie meerjarig op te laten bouwen, zodat vergelijking met eerdere jaren inzichtelijk is (gaat het beter, gaat het minder en waar komt dat door?).
Laat het college naast de presentatie van de ‘harde’ feitelijke informatie (zowel financieel als inhoudelijk) ook duiding geven aan deze informatie. Vraag dit bij voorkeur in de vorm van een afzonderlijk verslag (en niet als onderdeel van de begroting of jaarstukken) zodat de raad hier op een gepast moment gericht aandacht aan kan besteden en ook meerjarig inzicht kan worden gedeeld.

Bestuurlijke reactie 2 Wij hebben van uw aanbeveling aan de raad kennisgenomen. De noodzakelijke kwaliteitsverbetering onderschrijven wij volledig. Sturingsinformatie is niet voor niets in het project ‘Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen’ een separate bouwsteen. De stuurbehoefte op alle niveaus en aspecten worden meegenomen waarbij de relatie wordt gelegd met de huidige systemen en de aanbesteding van het nieuwe subsidiesysteem zodat hierin centraal kan worden voorzien.
Wij willen in het licht van het voorgaande graag samen met de raad bezien of en in hoeverre inpassing in de reguliere werkwijze van de raad (Planning & Control cyclus) mogelijk is.

Conclusie 3

Onvoldoende zicht op realisatie subsidie-afspraken

Om de beoogde doelen te kunnen behalen is het zaak om de subsidie zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij het gewenste maatschappelijke effect (*outcome*) of in ieder geval de beoogde resultaten (*output*) dan wel inspanning (*throughput*). Uit de onderzochte casussen is het de rekenkamer niet duidelijk geworden hoe de gemeente deze aansluiting zoekt en een individuele subsidie verleent en toetst (conform de bepalingen in de Asv): controleprotocollen worden onvoldoende toegepast en verantwoordingsinformatie van subsidieaanvragers is ondoorzichtig (ondermaats of ontbrekend prestatieplan en onvoldoende zicht op realisatie van de gemaakte afspraken).

Het door de gemeente documenteren en vastleggen van de stappen om te komen tot het resultaat van de inhoudelijke toetsing, om daarmee achteraf zichtbaar aan te tonen welke werkzaamheden hebben plaatsgevonden is ook als onvoldoende beoordeeld door de accountant in de Managementletter 2020.

Aanbeveling 3

De aanbeveling is aan het college om een set indicatoren te ontwikkelen, afgeleid van de maatschappelijke doelstellingen uit de begroting, die als hulpmiddel kunnen dienen om de doeltreffendheid van de subsidies te kunnen monitoren, vergelijken en beoordelen. Zodoende kan worden vastgesteld wat de bijdrage van (een) subsidieontvanger(s) is aan de door de gemeente geformuleerde maatschappelijke doelstelling en of een of meer subsidieontvangers meer of minder bijdragen dan een ander.

Bestuurlijke reactie 3

De maatschappelijke doelen zijn verwerkt in de inhoudelijke beleidskaders en vertaald in activiteiten in de subsidieregelingen. Uw aanbeveling om indicatoren te ontwikkelen nemen wij over en geven daar uitvoering aan in samenwerking met de beleidsinhoudelijke afdelingen wanneer de subsidiekennis, de control en de sturingsinformatie centraal geborgd is.

Conclusie 4

Evaluatie en verslaglegging onvoldoende ontwikkeld

Evaluatie van een subsidie is alleen mogelijk als zicht bestaat op de realisatie van de subsidie-afspraken (zie voorgaande punt). Als die verantwoording niet op orde is, dan is evaluatie lastig, zo niet onmogelijk.

De rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen of voldaan is aan de evaluatieverplichting uit de Awb omdat de verplichting van éénmaal per vijf jaar buiten de scope van voorliggend onderzoek valt (periode van vier jaar: 2017-2020). De rekenkamer acht het niet aannemelijk dat de evaluaties alle in 2016 zouden hebben plaatsgevonden. De rekenkamer is van mening dat bij elke subsidie een evaluatie voor de hand ligt als gedurende een langere termijn (bijvoorbeeld langer dan vijf jaar achtereenvolgend) de subsidie wordt verstrekt. De bijdrage aan het maatschappelijke doel zou na een dergelijke termijn op een of andere wijze inzichtelijk gemaakt moeten kunnen worden.

Aanbeveling 4

De aanbeveling aan het college is om in de werkprocessen van de subsidieverstrekking periodieke evaluatiemomenten in te bouwen waar beoordeeld wordt of met het subsidie-instrument de doelen bereikt worden.

Bestuurlijke reactie 4

Op grond van artikel 4:24 Algemene wet bestuursrecht (Awb) moet een subsidie eens in de vijf jaar worden geëvalueerd. In het kader van een transparant subsidieproces achten wij het publiceren van een dergelijk evaluatieverslag zeer wenselijk. Op deze manier kunnen langlopende subsidies en de effecten daarvan in de praktijk inzichtelijk worden gemaakt. Dit verslag zal eveneens worden toegevoegd in het subsidieregister. Daarnaast zal dit ook worden verwerkt in intern beleid/werkprocessen. Kortom, wij nemen uw aanbeveling over.

Conclusie 5

Gemis aan centralisatie (coördinerende afdeling) en coördinerend portefeuillehouder

Het vormgeven van het subsidiebeleid en de beleidsuitvoering (vakexpertise) is decentraal belegd binnen de gemeentelijke organisatie (er is geen centrale subsidie-afdeling), met uitzondering van de financiële uitbetaling. Beleidskaders worden opgesteld door de inhoudelijke vakafdelingen, evenals de subsidieregelingen en het behandelen van de subsidieaanvragen.

Beleid en uitvoering zijn niet organisatorisch gescheiden en belegd bij hetzelfde organisatieonderdeel. Door het gebrek aan centrale visie en sturing wordt uniform werken bemoeilijkt want elke afdeling heeft een eigen werkwijze en werkverdeling. Dit alles wordt versterkt doordat een gemeente brede visie op subsidies (met een afwegingsdocument voor in te zetten instrumenten en een centraal beleidskader voor subsidies), naast de Asv, ontbreekt.

Naar analogie van bovenstaande ligt de verantwoordelijkheid voor subsidies per beleidsterrein bij verschillende portefeuillehouders. Er is geen coördinerend portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor het overkoepelende subsidiebeleid.

Aanbeveling 5

De aanbeveling aan het college is om bij de verdere inrichting van een centraal subsidiebureau rekening te houden met een verdere uniformering, regulering en structurering van de subsidieprocessen. Betrek hierbij de volgende punten:

- a. Centraliseer het opstellen van het beleid inclusief de instrumentkeuze en zorg voor een taakscheiding tussen beleid en uitvoering/verantwoording en borg de afstemming hiertussen.
- b. Maak één portefeuillehouder overkoepelend verantwoordelijk voor het subsidiebeleid en beleg de verantwoordelijkheid voor de uitvoering/verantwoording bij (een) andere portefeuillehouder(s).
- c. Beleg de verantwoordelijkheid voor het subsidie-verbetertraject bij één portefeuillehouder.

Bestuurlijke reactie 5

Wij herkennen ons in uw aanbeveling om bij het inrichten van het centrale subsidiebureau rekening te houden met het verder uniformeren, reguleren en structureren van subsidieprocessen.

Ook delen we de door u genoemde punten a, b en c.

Ad. a) In het kader van het project Verbetering subsidieverstrekingsprocessen is dit een belangrijke pijler om de rechtmatigheid en doelmatigheid te verbeteren waaraan uitvoering wordt gegeven.

Ad. b) Ten aanzien van het gemeentebrede, overkoepelende beleid met betrekking tot subsidies is alleen de wethouder bedrijfsvoering verantwoordelijk.

Ad. c) De verantwoordelijkheid voor het subsidie-verbetertraject is eveneens alleen belegd bij de wethouder bedrijfsvoering.

De verantwoordelijkheid voor het opstellen van de beleidskaders en het behalen van de beleidsdoelen waarvoor subsidies als instrument worden ingezet is verdeeld over de verschillende portefeuillehouders.

Conclusie 6

Geen gemeentebreed overzicht van alle subsidies en subsidieregelingen

De gemeente Maastricht beschikt niet over een openbaar toegankelijk, compleet en eenduidig gemeentebreed overzicht voor alle verstrekte subsidies binnen alle subsidieregelingen, over alle beleidsterreinen heen en over de jaren heen. Een duidelijke definitie voor de onderscheiden soorten subsidies is de rekenkamer niet bekend en het 'Overzicht subsidies in begroting/jaarrekening' is incompleet, eenjarig en geeft geen beeld over alle subsidies heen. Ook ontbreekt een duiding van de gepresenteerde cijfers.

Aanbeveling 6 aan college De aanbeveling aan het college is om een subsidieregister te ontwikkelen dat voor iedereen (raad, burgers, bedrijven, instellingen) inzichtelijk maakt welke subsidies door de gemeente worden verstrekt en voor welke activiteiten. Het verdient daarbij de voorkeur dat de informatie op een zodanig manier wordt gepresenteerd dat deze ook be- en verwerkt kan worden. De rekenkamer verwijst hierbij ook naar de op 1 mei 2022 in werking tredende Wet open overheid (Woo) die de mogelijkheid geeft om de informatie over beschikkingen inzake subsidies aan anderen dan natuurlijke personen openbaar te maken in een voor personen elektronisch raadpleegbaar overzicht.

Bestuurlijke reactie 6 Wij delen uw mening. Zoals reeds aangegeven achten wij een transparant subsidieproces en inzicht in de subsidieverstrekingen van groot belang. Hiertoe zijn wij mede op grond van de Wet open overheid (Woo) verplicht om overzicht te verschaffen over verleende subsidies. In het kader van het project Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen zijn wij voornemens een digitaal subsidiesysteem aan te schaffen waarbij verleende subsidies en relevante informatie daarover direct openbaar kunnen worden gemaakt. Dit resulteert op termijn in een openbaar toegankelijk, compleet en eenduidig gemeentebreed overzicht van alle verstrekte subsidies.

Conclusie 7 **Geen overzicht subsidieregelingen op de website**
Subsidieregelingen van de gemeente zijn digitaal lastig vindbaar: via google wordt slechts een handvol regelingen getraceerd en de website van de gemeente levert een veelvoud aan informatie op waardoor de ‘klant’ door de bomen het bos niet meer ziet. Dit acht de rekenkamer niet transparant en publieksvriendelijk. Het is de rekenkamer bekend dat het college aan de slag is om een ‘subsidiepagina’ in te richten op de website. De door het college voorgestelde opzet van een ‘subsidiepagina’ wordt beredeneerd vanuit een (statische) overkoepelende (niet gespecificeerd per regeling) structuur van vragen en antwoorden (Q&A’s). Dit vormt, naar de mening van de rekenkamer, een zeer beperkte start van een klantvriendelijk (interactief) subsidieportaal, waarbij de rekenkamer ook verwijst naar de (nog in werking te treden) Wet open overheid (Woo) die de gemeente verplicht tot het actief, uit eigen beweging, openbaar maken van (subsidie)informatie.

Aanbeveling 7 De aanbeveling aan het college is om een overzichtelijke ‘subsidie-pagina’ op de website te maken en ervoor te zorgen dat deze goed vindbaar is met voor de hand liggende zoektermen. Gelet op de informatiebehoefte van mogelijke subsidie-aanvragers en met het oog op transparantie voor de burger pleit de rekenkamer er voor om de op te zetten subsidiepagina, al dan niet stapsgewijs, te verbreden zoals in dit onderzoek geschetst.

Bestuurlijke reactie 7 Wij bevestigen u constatering. Het digitale subsidiesysteem (waaraan reeds gerefereerd in onze reactie op aanbeveling 6) zal zo worden ingericht dat de aanvrager met één oogopslag de verschillende subsidiemogelijkheden en de daarbij horende subsidieregelingen/verordeningen kan vinden. Vooruitlopend daarop wordt een tijdelijke website ingericht om te voorzien in een betere informatievoorziening.

Conclusie 8 **Tegengaan misbruik en schijn van belangenverstrengeling**
Om misbruik tegen te gaan en de rechtmatigheid van subsidies te borgen acht de rekenkamer een sluitend systeem van eigen verantwoordelijkheid, (steekproefsgewijze) verantwoording, risicogerichte controle en een actieve en consistente aanpak van misbruik nodig. Niet bekend is of en in hoeverre dit meegenomen is/wordt in het project ‘Verbetering subsidieverstreking’.

Aanbeveling 8 De aanbeveling aan het college is om, als onderdeel van het verbetertraject, een procedure uit te werken die belangenverstremgeling en misbruik rond subsidieverstrekking zoveel mogelijk uitsluit en dit op alle niveaus te betrekken: ambtenaren, collegeleden, raadsleden en subsidie-aanvragers. Stel daarbij duidelijke regels en criteria op, publiceer dit duidelijk vindbaar voor de buitenwereld en leg hier verantwoording over af (transparantie).

Bestuurlijke reactie 8 Wij beamen hetgeen u voorstelt. De integriteit van het overheidsorgaan moet op alle mogelijke manieren worden geborgd en belangenverstremgeling en misbruik rond subsidieverstrekking (of de schijn daarvan) dienen te worden voorkomen. Wij zijn voornemens beleidsregels op te stellen die willekeur, beïnvloeding, misbruik en belangenverstremgeling dienen tegen te gaan. Alle subsidies vallen onder de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob). Het college zal ook in dit kader specifieke beleidsregels maken om te voorkomen dat het openbaar bestuur ongewild criminele activiteiten faciliteert met subsidieverstrekking.

Conclusie 9 **Ontbreken subsidie dossiers**
Op basis van de case-study is gebleken dat bij de gemeente geen dossiers voorhanden zijn waarin alle bovengenoemde onderdelen met betrekking tot het aanvragen, verlenen en controleren van verstrekte subsidies aanwezig zijn.

Aanbeveling 9 Het advies is aan het college om ordentelijke subsidiedossiers aan te leggen zodat alle aspecten van subsidieverlening transparant zijn en snel zichtbaar kunnen worden gemaakt.

Bestuurlijke reactie 9 Wij nemen uw advies over en geven uw aanbeveling als opdracht aan de ambtelijke werkgroep mee.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht en wensen u een succesvolle behandeling van het rapport in de raad.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester,

G.J.C. Kusters

J.M. Penn-te Strake

7 Nawoord Rekenkamer Maastricht

De rekenkamer dankt het college van burgemeester en wethouders voor zijn uitgebreide bestuurlijke reactie en de aanvullende informatie over de organisatieontwikkeling in relatie tot een centraal subsidiebureau. De rekenkamer constateert met genoegen dat het college zich herkent in de aanbevelingen en verdere actie onderneemt om deze in het geschetste proces mee te nemen en te borgen. Het college geeft daarmee aan dat zij de aanbevelingen van de rekenkamer serieus neemt en werkt aan verbetering.

Bij de reactie van het college bij de tweede aanbeveling wil de rekenkamer even stil blijven staan. Het college doet een handreiking aan de raad om te komen tot een kwaliteitsverbetering van de verantwoording aan de raad. Het college biedt daarbij aan om samen met de raad te bezien of en in hoeverre inpassing in de reguliere werkwijze van de (Planning & Control) cyclus van de raad mogelijk is. De rekenkamer vindt deze handreiking positief, maar in de tweede aanbeveling heeft de rekenkamer de voorkeur uitgesproken om het jaarverslag subsidiebeleid niet als onderdeel van de begroting of jaarstukken te presenteren, maar als een afzonderlijk verslag met een jaarlijks én een meerjarig inzicht. Dit biedt dan tevens de mogelijkheid om deze informatie te voorzien van een juiste duiding. De raad wordt daarmee nog beter in de gelegenheid gesteld om aandacht te schenken aan dit financieel en beleidsmatig relevante instrument. Dit temeer omdat het college de komende tijd aanpassingen zal doorvoeren die naar verwachting de komende jaren effect zullen resulteren. Met een afzonderlijk verslag zal de raad deze ontwikkeling beter kunnen volgen en eventueel bijsturen.

De rekenkamer zal de ontwikkelingen met belangstelling blijven volgen.

Onderzoek naar subsidiebeleid gemeente Maastricht

Deel 2 - Onderzoeksrapport

**Onderzoek naar subsidiebeleid
gemeente Maastricht**

Deel 2 - Onderzoeksrapport

Oktober 2022

RekenKamer
MAASTRICHT

Rekenkamer Maastricht**Samenstelling:**

De heer drs. Ton Dreuw RC, voorzitter (wnd.)

De heer drs. Paul Janssen RA

Mevrouw mr. Mirjam van Kimmenaede

Mevrouw ir. Jolanda de Kreij

Mevrouw drs. Rieneke van Zutphen

Secretaris:

Mevrouw Marjolein Heesbeen

Secretariaat:

Correspondentieadres: Postbus 1992, 6211 BZ Maastricht

Telefoon: 06 54670052

E-mail: secretariaat@rekenkamermaastricht.nl

Inhoudsopgave

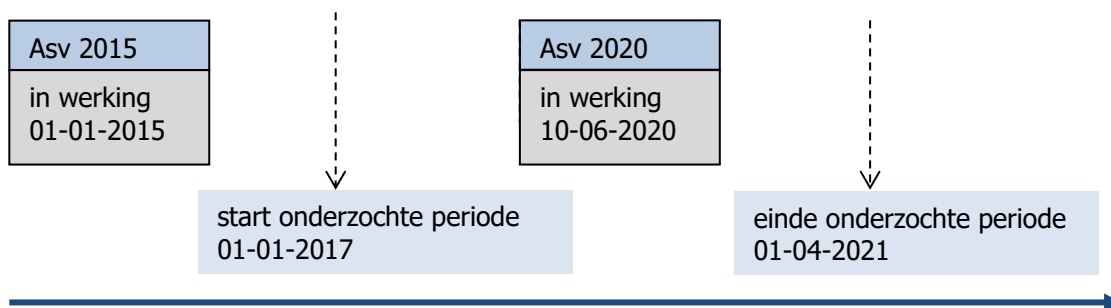
1	Inleiding	5
2	Onderzoeksvragen	6
2.1	Centrale onderzoeksvragen	6
2.2	Deelvragen	6
3	Onderzoeksverantwoording	9
4	Normenkader	10
5	Analysekader	11
6	Beantwoording onderzoeksvraag A	15
6.1	A Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?	15
6.1.1	AI Subsidiebeleid gemeente Maastricht	15
6.1.2	II Afwijkingen subsidiebeleid gemeente Maastricht	27
6.2	Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag A	28
6.3	Hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag A	29
7	Beantwoording onderzoeksvraag B	31
7.1	B Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?	31
7.1.1	BI Soorten en omvang subsidies	31
7.1.2	BII Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording	37
7.2	Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag B	45
7.3	Hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag B	46
8	Beantwoording onderzoeksvraag C	48
8.1	Casusselectie	48
8.2	Normenkader casussen	49
8.3	Uitwerking per casus	49
8.4	Overzicht casus toetsing aan normenkader	72
8.5	Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag C	73
8.6	Hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag C	73
9	Beantwoording onderzoeksvraag D	75
9.1	Kaderstellende en controlerende rol gemeenteraad	75
9.2	Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag D	79
9.3	Hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag D	79
10	BIJLAGE Overzicht verstrekt door gemeente Maastricht met regelingen periode 2017-2020	80

1 Inleiding

In februari 2021 heeft de Commissie Begroting en Verantwoording (CBV) de wens uitgesproken voor een onderzoek door de rekenkamer naar het instrument subsidies met o.a. aandacht voor toepassing van regels door het college, onderscheid subsidie versus inkoop (aanbestedingsregels) en implementatie van de gewijzigde verordening.

De gemeente Maastricht geeft aan een structurele subsidierelatie te hebben met circa 50 instellingen en daarnaast ongeveer 500 incidentele subsidies per jaar te verlenen. Met het verstrekken van financiële middelen kan de gemeente een bepaalde doelgroep stimuleren tot het uitvoeren van een gewenste activiteit/inspanning (throughput). Deze activiteit/inspanning(en) moet(en) leiden tot een prestatie/resultaat (output) die uiteindelijk bijdraagt aan een gemeentelijk doel/beoogd maatschappelijk effect (outcome). Zie verder hoofdstuk 5.

Aan de gemeenteraad is het de taak om per thema of beleidsveld kaders te stellen (terug te vinden in de diverse 'brede' kader- en beleidsnota's), die te controleren en vervolgens bij te sturen waar nodig^{1,2}. Het wettelijk kader is vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gemeente Maastricht 2020 (Asv)³. In 2020 is in Maastricht de Algemene subsidieverordening 2015⁴ (Asv) opgevolgd door de Asv 2020.

Figuur 1 Asv en wijzigingen in Asv in de loop van de tijd

De rekenkamer richt zich bij het onderzoek op de periode 01-01-2017 tot en met 01-04-2021 en uitsluitend op het *verlenen* van subsidies; het als gemeente verwerven van subsidies (Europa, nationaal, regionaal) valt *buiten de scope* van het onderzoek.

Activiteiten, inspanningen, prestaties, resultaten en effecten

De rekenkamer heeft bij de start van het onderzoek de onderzoeksvragen geformuleerd en heeft gaandeweg het onderzoek geconstateerd dat de begrippen activiteiten, inspanningen, prestaties, resultaten en effecten niet overal consequent zijn gehanteerd. De rekenkamer heeft er uit oogpunt van duidelijkheid voor gekozen om dit niet met terugwerkende kracht te corrigeren, maar dit, waar dit aan de orde is, in het voorliggend rapport te duiden met een toelichtende tekst tussen haken: [toelichting].

Leeswijzer

Het resultaat van het onderzoek van de rekenkamer is vastgelegd in twee rapporten: het bestuurlijk rapport en de voorliggende nota van bevindingen. Deze laatste beschrijft het subsidiebeleid van de gemeente Maastricht, de beantwoording van de onderzoeksvragen (A, B, C, D) in aparte hoofdstukken, gevolgd door de toetsing aan het normenkader en de bevindingen.

In de bestuurlijke nota zijn de bevindingen uit het onderzoeksrapport samengevat en zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.

¹ Onderzoek naar de effectiviteit van het subsidiebeleid, Rapport Rekenkamercommissie Dalfsen, maart 2020

² Rekenkameronderzoek Subsidiebeleid gemeente Tiel, Rekenkamercommissie Tiel, juli 2017

³ Algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2020 <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR641154/1>

⁴ Algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2015 <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR343965?&show-wti=true>

2 Onderzoeksvragen

2.1 Centrale onderzoeksvragen

De rekenkamer heeft de volgende hoofdvraag geformuleerd:

Hoe en in welke mate zet de gemeente Maastricht het subsidie-instrumentarium in en hoe is geborgd dat de subsidieverlener zicht krijgt op de geleverde inspanningen [of activiteiten] van de subsidie-ontvanger?

Afgeleid van deze hoofdvraag, heeft de rekenkamer de volgende centrale onderzoeksvragen geformuleerd:

Centrale onderzoeksvragen:

- A. Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?
- B. Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?
- C. Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?
- D. Hoe geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

2.2 Deelvragen

Per centrale onderzoeksvraag zijn deelvragen opgesteld door de rekenkamer.

Onderzoeksvraag A

Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?

I Subsidiebeleid gemeente Maastricht

1. Wat verstaat de gemeente Maastricht onder het begrip subsidie?
2. Uit welke onderdelen bestaat het juridisch en beleidsmatig kader van het subsidiebeleid van de gemeente Maastricht, hoe is dit vastgelegd (beleidsregels, verordeningen) en (openbaar) gecommuniceerd en sluit dit aan bij het daartoe gestelde in de Algemene wet bestuursrecht?
3. Welke stappen kunnen in het subsidieproces worden onderscheiden en is voorzien in een afwegingskader met criteria waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is?
4. Is geborgd dat (schijn van) belangenverstrengeling niet kan ontstaan?
5. Hoe zijn de taken en bevoegdheden inzake het subsidiebeleid belegd?
6. Welke subsidieregelingen zijn van kracht sinds 2017 en binnen welke (hoofd)beleidsterreinen?
7. Is per subsidieregeling vastgelegd wat de gemeente Maastricht ermee beoogt (beleidsdoelen)?
8. Welke activiteiten worden gesubsidieerd, welke bedragen zijn hiermee gemoeid en wat zijn de beoogde maatschappelijke prestaties [hier worden de beoogde prestaties/resultaten van de gesubsidieerde activiteit bedoeld]?
9. Hoe is in het beleid voorzien in het leggen van een zo duidelijk mogelijke relatie tussen beoogde doelen en de af te spreken/afgesproken prestaties [hier worden activiteiten/inspanningen en prestaties/resultaten bedoeld] en zo ja, op basis waarvan?
10. Welk proces treedt in werking als de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels zijn geleverd?

II Afwijkingen subsidiebeleid gemeente Maastricht

1. Is er wet- en regelgeving en/of zijn er (interne) richtlijnen die voorschrij(ft)(ven) hoe het college bij afwijkingen van het subsidiebeleid hoort te handelen en hoe luid(t)(en) deze?
2. Hoe vaak en op welke beleidsterreinen is het college afgeweken van het subsidiebeleid in de onderzoeksperiode en is hierbij al dan niet een hardheidsclausule toegepast?
3. Hoe heeft het college de afwijkingen van het subsidiebeleid gemotiveerd /onderbouwd?
4. Past de motivatie/onderbouwing voor de afwijkingen binnen de daartoe geldende wet- en regelgeving, en/of (interne) richtlijnen?
5. Is de onderbouwing voor de afwijking door het college expliciet vastgelegd volgens de daartoe geldende wet- en regelgeving, en/of (interne) richtlijnen?
6. Is de raad over deze afwijkingen geïnformeerd?

Onderzoeksvraag B

Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?

I Soorten en omvang subsidies

1. Welke soorten subsidies zijn er, wat is de omvang van de feitelijke subsidies en aan welke instellingen c.q. sectoren worden die verstrekt (voor de jaren 2017-2020)?
2. Hoeveel bedragen de toegekende en uitbetaalde subsidies per jaar in de onderzochte periode volgens de begroting en de jaarrekening?
3. Hoe vindt communicatie plaats over subsidieplafonds?
4. Welk proces treedt in werking bij overschrijding of onderuitputting van het in de begroting opgenomen bedrag?

II Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording

1. Op welke wijze wordt het subsidieproces (aanvraag, behandeling, toekenning of afwijzing en verantwoording) geregistreerd en hoe is de interne controle ingericht?
2. Is een eenduidig register of overzicht (openbaar) beschikbaar, waarin alle verleende subsidies per instelling/organisatie per jaar zijn opgenomen (meerjarig voor de jaren 2017-2020)?
3. Welke interne controlemaatregelen zijn vastgelegd om vast te stellen dat het uiteindelijke subsidiebedrag conform subsidieverordening is vastgesteld?
4. Op welke wijze wordt de verantwoording over de geleverde prestaties [en activiteiten] en de vaststelling van de subsidies vormgegeven?
5. Op welke wijze vindt evaluatie van het subsidiebeleid, het uitvoeringsproces en de individuele subsidierelaties plaats?
6. Wordt het subsidiebeleid minstens eens in de vijf jaar op effectiviteit geëvalueerd, conform Awb, artikel 4:24 en wordt de raad hierover geïnformeerd?

Onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Deze onderzoeksvraag wordt beantwoord aan de hand van een aantal casestudy's:

1. Wordt gehandeld conform het subsidiebeleid?
Bijvoorbeeld:
  - a. Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

- b. Is navolgbaar of toetsing heeft plaats gevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?
  - c. Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?
  - d. Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?
  - e. Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?
  - f. Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?
2. Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Onderzoeksvraag D

Hoe geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

1. Hoe wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de verstrekte, en eventueel niet toegekende, subsidies?
2. Hoe wordt de gemeenteraad betrokken bij periodieke evaluatie van het subsidiebeleid?
3. Is de raad proactief geweest met betrekking tot de totstandkoming van het subsidiebeleid, monitoring van doelen en effecten en eventueel bijstellen van subsidieverstrekingen?
4. Kan de raad op basis van de informatie van het college en de gesubsidieerde instellingen zijn controlerende en kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid uitoefenen?

3 Onderzoeksverantwoording

Het plan-van-aanpak van voorliggend onderzoek is per brief van 12 juli 2021 gedeeld met de raad, gemeentesecretaris en de wethouder Financiën. Op 19 juli 2021 heeft een gesprek plaats gevonden over het plan van aanpak tussen een afvaardiging van de rekenkamer, de gemeentesecretaris en ambtelijke vertegenwoordigers. Tijdens dit gesprek werd duidelijk dat de wethouder Financiën niet overkoepelend verantwoordelijk is voor subsidies, maar de afzonderlijke wethouders, elk op hun eigen beleidsterrein.

Per brief van 20 juli 2021 is via de gemeentesecretaris gevraagd om een casusdossier samen te stellen voor de rekenkamer. Dit is in twee fases ontvangen (op 15-09-2021 en 28-09-2021) en daarna, op specifieke onderdelen en op aanvraag van de rekenkamer, tussentijds aangevuld.

Naast het casusdossier zijn verschillende documenten bestudeerd: beleidsdocumenten, verantwoordingsdocumenten, handboeken voor procedures, enzovoorts. Deze zijn in de tekst zelf en/of met voetnoten aangegeven.

Het is, gelet op het grote aantal jaarlijks verstrekte subsidies, onmogelijk om alle subsidiestromen van de gemeente Maastricht te behandelen in dit onderzoek. Daarom is onderzoeksvraag C beantwoord aan de hand van een aantal casestudy's. De selectie van de casussen heeft plaats gevonden op basis van omvang en spreiding over verschillende beleidsprogramma's. De casussen zijn middels een deskresearch bestudeerd.

4 Normenkader

Om de onderzoeksresultaten te kunnen duiden is voor elke centrale onderzoeksvraag een normenset geformuleerd. De deelvragen per centrale onderzoeksvraag vormen de bouwstenen van dit normenkader.

Bij elke vraag is bezien welke norm(en) van toepassing is/zijn en is aangegeven in hoeverre aan de betreffende norm is voldaan (aangeduid met 'Normtoets' gevolgd door de aanduiding van de betreffende norm).

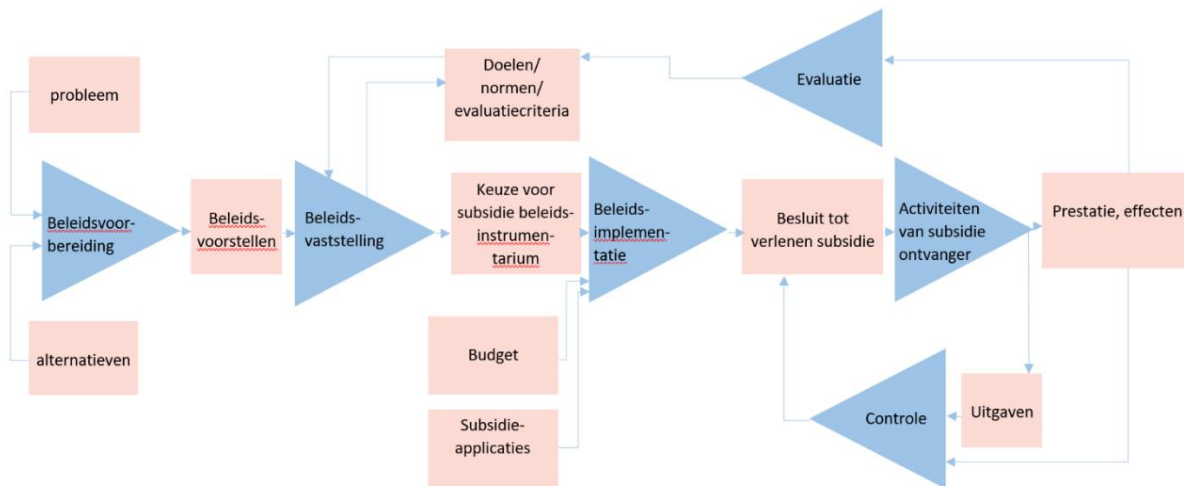
De volgende legenda is toegepast:

++	volledig voldaan aan norm
+	grotendeels voldaan aan norm
-	grotendeels niet voldaan aan norm
--	niet voldaan aan norm
?	niet vast te stellen

5 Analyse kader

Voor het formuleren van de onderzoeksvragen is gebruik gemaakt van een analysekader. Dit heeft de basis gevormd voor de formulering van de verschillende deelvragen. In dit onderdeel wordt het analysekader (theoretische frame) nader toegelicht.

Een theoretisch kader voor de inzet van het subsidie-instrument (beleidsproces inclusief input-output) is weergegeven in onderstaande figuur (vrij vertaald naar Ray C. Rist⁵).

Figuur 2 Theoretisch frame voor beleidsinstrument subsidies: in blauwe driehoeken de beleidsprocesonderdelen, in rechthoeken de input/output van deze onderdelen.

In deze figuur zijn verschillende onderdelen te onderscheiden⁶:

Probleemverkenning

Een (maatschappelijk) probleem is vaak de aanleiding voor een gemeente om met een beleidsvoorstel te starten. Daarbij worden verschillende oplossingsrichtingen verkend en ontstaat een beeld over de kaders waarbinnen het beleid wordt ontwikkeld. Binnen deze beleidsverkenning wordt, met de juiste partijen, in beeld gebracht welk probleem opgelost moet worden.

Beleidsdoelen

Na het in kaart brengen van het probleem worden de beleidsdoelen gedefinieerd; wat is de gewenste situatie of het gewenste gedrag? Door doelen te formuleren, waarbij de middelen nog niet worden verondersteld, krijgen betrokken partijen de ruimte om met innovatieve oplossingen te komen.

Publiek belang

Als de gemeente bepaald heeft wat het probleem is en welk doel wordt nagestreefd, is van belang om uit te werken waarom de gemeente dit probleem zou moeten oplossen (is er een publiek belang?) en wat gebeurt er als de gemeente niets onderneemt? Dit raakt aan de fundamentele keuze tussen wat gemeentelijke taken zijn en wat aan de markt kan worden overgelaten.

Instrumentkeuze

Als een interventie van de gemeente wenselijk wordt geacht, dan is de volgende stap om in kaart te

⁵ Carrots, Sticks and Sermons - Policy Instruments and Their Evaluation -, Ray Rist , part 3, The Carrot: Subsidies as a Tool of Government-Theory and Practice, Frans F. Leeuw.

⁶ Kenniscentrum voor beleid en regelgeving, rijksoverheid, <https://www.kcbr.nl/>

brengen welke verschillende instrumenten er voor het te bereiken doel ingezet kunnen worden. De instrumentenmix die voor een beleidsdoel in beeld komt en de beschreven analyse landt in het beleidsvoorstel. Vervolgens vindt een integrale afweging plaats op basis van een inschatting van de rechtmatigheid, doeltreffendheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid van de verschillende instrumenten.

Subsidie als in te zetten instrument

Subsidies als instrument kunnen zinvol zijn als de overheid bepaald gedrag of bepaalde activiteiten wil bevorderen die zonder subsidie van de gemeente niet mogelijk zijn of onbetaalbaar zijn voor de gebruikers.

De overheid kan door het verstrekken van een subsidie bepaalde actoren over de streep krijgen. Bij de vormgeving van de subsidierelatie is van belang dat deze niet de vorm krijgt van een overheidsopdracht (dan wordt op het terrein van inkoop/aanbesteding getreden).

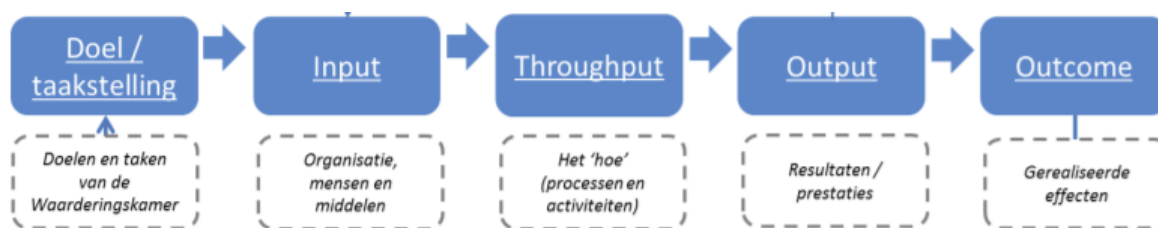
Subsidiebeleid

Wanneer de keuze gemaakt is voor het inzetten van het subsidie-instrument voor het bereiken van het beleidsdoel, dan worden in het beleidsdocument de mogelijkheden beschreven die nodig zijn om van de uitgangssituatie naar de gewenste eindsituatie te komen. Ook worden de doelen, toetsbare normen en het tijdpad zo specifiek mogelijk beschreven. Uit het beleid moet duidelijk zijn hoe de subsidie moet leiden tot de gewenste activiteit, de activiteit tot de gewenste resultaten/prestaties en die weer tot de gewenste maatschappelijke effecten, oftewel outcome. Richting de subsidieaanvrager moet het beleid en verwachtingspatroon van de gemeente volledig helder zijn. Onderdeel van het subsidiebeleid is een evaluatieparagraaf, zie verderop in deze tekst.

Sturing

Sturing op het subsidieproces vanuit de gemeente vindt plaats op verschillende hiërarchische niveaus (zie figuur 3):

- op het te behalen maatschappelijke effect (outcome).
- op de te behalen resultaten/prestaties (output);
- op het proces, dus de wijze waarop een subsidieaanvrager zijn werk wil doen;
- op middelniveau, dus de gemeente bepaalt welke (bedrijfs-)middelen de subsidieaanvrager ter beschikking krijgt en wat daar mee gedaan mag worden.

Figuur 3 Sturing op het subsidieproces: outcome, output, throughput en input

Om de beoogde doelen te kunnen behalen is het zaak om de subsidie zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij het gewenste maatschappelijke effect (de outcome). Dat betekent het aanhouden van de hiërarchische volgorde: voorkeur voor a, indien niet mogelijk b, dan c en tot slot d.).

Beleidsuitvoering

De raad stelt de beleidskaders en de (hoofd)doelen vast. Het college voert binnen deze gestelde kaders en doelen het beleid uit, maakt afspraken met betrokken partijen en geeft het interne subsidieproces vorm (personele inzet, interne controle, subsidieapplicaties etc). Daarbij ziet het college toe op de

feitelijke uitvoering: de (kwaliteit van) geleverde prestaties en de effecten. Over de beleidsresultaten legt het college verantwoording af aan de raad (die het college daarop controleert).

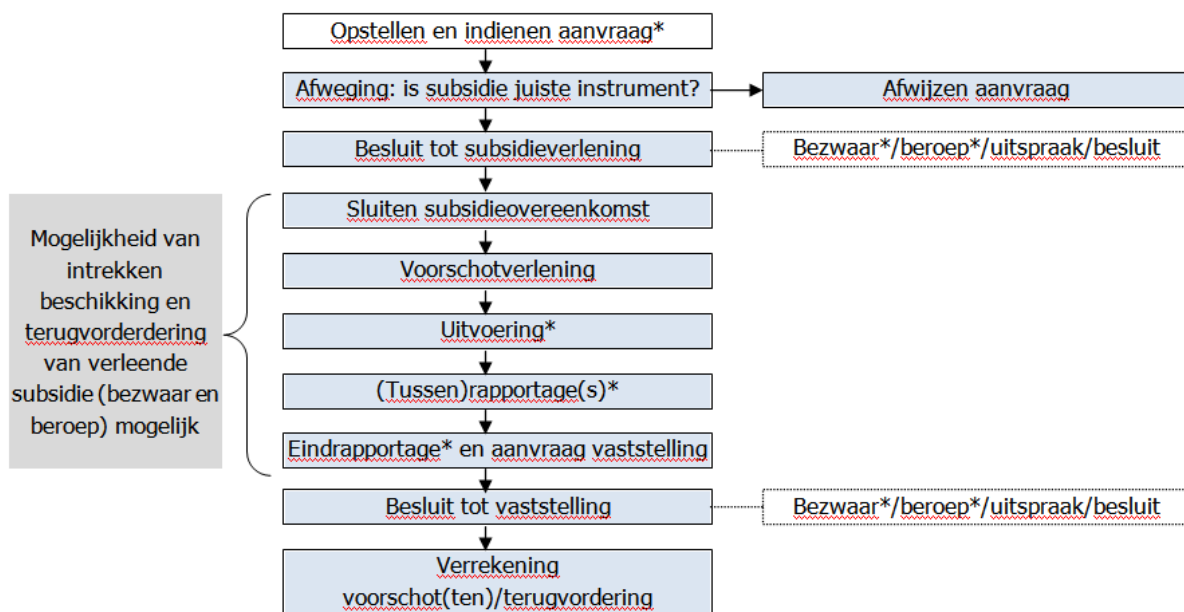
Evaluatie

Volgens Ray C. Rist⁷ is in het ideale geval het beleidsproces ('administratieve proces') zodanig opgezet dat het te bereiken effect van een subsidie maximaal is en de kosten voor de overheid minimaal. Dit betekent ook dat er mechanismen in het proces moeten zijn ingebouwd die gegevensverzameling/verwerking en controle (juiste instrument, op juiste moment) mogelijk maken.

Een van de zaken die hierbij een belangrijke rol speelt is de evaluatie van de effectiviteit van de subsidie. Dit is de manier waarop systematisch informatie over de effectiviteit van de subsidie wordt verzameld ten aanzien van het behalen van de doelstelling, effecten en kosten zodat na uitvoering, eventuele aanpassingen in het beleid gedaan kunnen worden⁸.

Individuele subsidieproces

Het algemene proces om een individuele subsidieaanvraag af te handelen is schematisch aangegeven in onderstaande figuur.

Figuur 4 Schematische weergave van het individuele subsidieproces (met * zijn stappen aangegeven waar de subsidieaanvrager aan zet is)

Aan het verstrekken van een subsidie worden eisen gesteld. De belangrijkste eis is dat de aanvrager duidelijk moet aangeven voor welk doel het subsidiebedrag bedoeld is. Achteraf dient de subsidieaanvrager een (financiële) verantwoording af te leggen. Bij veel (vaak grotere en/of meerjarige) subsidies gebeurt dit door het overleggen van een jaarrekening met een accountantsverklaring. De verleende subsidiebedragen zijn vaak nog niet definitief. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat bedragen

⁷ Carrots, Sticks and Sermons - Policy Instruments and Their Evaluation -, Ray Rist , part 3, The Carrot: Subsidies as a Tool of Government-Theory and Practice, Frans F. Leeuw.

⁸ Handreiking effectevaluaties van subsidies - Randvoorwaarden, uitvoering en benutting, Algemene Rekenkamer 2011.

lager uitvallen omdat de subsidiegelden anders zijn besteed dan was afgesproken. Ook kunnen subsidiebedragen hoger of lager worden door bezwaarprocedures.

6 Beantwoording onderzoeksvraag A

De navolgende onderzoeksvragen worden in dit onderdeel beantwoord:

A Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?

- I Subsidiebeleid gemeente Maastricht
- II Afwijkingen subsidiebeleid gemeente Maastricht

6.1 A Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?

6.1.1 AI Subsidiebeleid gemeente Maastricht

Beantwoording vraag AI1

Wat verstaat de gemeente Maastricht onder het begrip subsidie?

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft aan: van subsidie is sprake als het om geldverstrekkingen gaat die voldoen aan de volgende kenmerken:

- het betreft een aanspraak op financiële middelen (dus geen 'in natura' verstrekking),
- die door een bestuursorgaan worden verstrekt,
- met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager,
- anders dan als betaling voor het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

Deze omschrijving houdt in dat een subsidie *altijd* wordt verstrekt met een *bepaald doel* en voor *bepaalde activiteiten*. In de Awb is sprake van *verlening* en van *vaststelling* van een subsidie. De overkoepelende, neutrale term die in de Awb wordt gehanteerd is *verstrekking*.

In de Algemene subsidieverordening 2015 Maastricht (Asv) wordt voor de definitie van het begrip 'subsidie' verwezen naar de Awb. De definitie van het begrip 'subsidie' zoals opgenomen in art. 4:21 Algemene wet bestuursrecht luidt: "*de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten*".

In de Asv 2020 is geen definitie opgenomen voor het begrip 'subsidie'. In de artikelgewijze toelichting is hiervoor verwezen naar de Awb art. 4:21. Daarbij wordt tevens aangegeven: '*Overigens: ook garanties en leningen kunnen onder het subsidiebegrip vallen*'.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A1	het begrip 'subsidie' is duidelijk gedefinieerd	AI1	++

Beantwoording vraag AI2

Uit welke onderdelen bestaat het juridisch en beleidsmatig kader van het subsidiebeleid van de gemeente Maastricht, hoe is dit vastgelegd (beleidsregels, verordeningen) en (openbaar) gecommuniceerd en sluit dit aan bij het daartoe gestelde in de Algemene wet bestuursrecht?

Het subsidierecht is geregeld in de titel van 4.2 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het betreft in deze 'titel' vooral zgn. 'kan' bepalingen die het bestuursorgaan i.c. het gemeentebestuur zelf nader kan en/of moet concretiseren.

Voorgeschreven is dat een subsidie in beginsel gebaseerd moet zijn op een wettelijk voorschrift en dat daarin de te subsidiëren activiteiten zijn omschreven. Met een Algemene subsidieverordening (Asv) alleen voldoet een gemeentebestuur dus niet aan het vereiste van een wettelijk voorschrift als bedoeld in de Awb. Een Asv in combinatie met eventueel bijzondere subsidieverordeningen en subsidieregelingen

voor bepaalde activiteiten vormen samen een wettelijk voorschrift op basis waarvan de subsidies kunnen worden verstrekt.⁹

Vóór het vaststellen van concrete subsidieregelingen door het college is de raad eerst aan zet. Deze moet het beleidskader m.b.t. een bepaald onderwerp/thema/maatschappelijk vraagstuk vaststellen, waaruit moet blijken welke maatregelen, waaronder subsidies, aangewend kunnen en mogen worden om de gewenste beleidsdoelen te bereiken (en welke juist niet de bedoeling zijn).

Een subsidieverzoek dient altijd vergezeld te gaan van een activiteitenplan en begroting en ook moet vermeld worden bij welke andere subsidieverstrekkers voor dezelfde activiteiten een verzoek is ingediend.

Een Asv vormt de kaderregeling voor het proces van subsidieverstrekking en geldt voor alle soorten subsidies van de gemeente. Hiermee wordt voorkomen dat de raad steeds opnieuw als het een beleidskader heeft vastgesteld, weer een bijzondere verordening moet vaststellen om de aanvraagvereisten, controle en verantwoording wettelijk te verankeren.¹⁰

In de begroting 2020 van de gemeente Maastricht is aangegeven dat het wettelijk kader is vastgelegd in de Algemene subsidieverordening Gemeente Maastricht 2015¹¹ en de diverse nadere regelingen/verordeningen.

De Asv 2015 kende een beperkte reikwijdte, namelijk het Sociaal Domein en de afdeling Cultuur (kunst, cultuur, welzijn en zorg, sport en bewegen en recreatie). In de Asv 2015 stond 'vertrouwen' voorop bij de financiële controle en is bepaald dat subsidies < € 50.000 enkel via een inhoudelijk verslag verantwoord werden en dat een financieel verslag niet vereist was. De inrichting van de administratieve huishouding van de subsidieontvanger was vormvrij.

De VNG heeft in 2016¹² en 2019¹³ gewezen op nieuwe modelverordeningen waarin periodiek onderhoud is gepleegd op basis van nieuwe (wetstechnische) ontwikkelingen. Dit is voor de gemeente Maastricht de aanleiding geweest om de Asv 2015 te herzien; wijzigingen die zijn verwerkt in Asv 2020 zijn¹⁴:

- a. de reikwijdte van de Asv2015 was beperkt tot subsidies die verstrekt worden vanuit het Sociaal Domein en de afdeling Cultuur. In de Asv 2020 (unaniem raadsbesluit 26 mei 2020) is de reikwijdte verruimd naar alle beleidsdomeinen van de gemeente;
- b. integratie staatssteunregels;
- c. wettelijke grondslag voor uitwerking en implementatie van controle- en verantwoordingsprotocol(len);
- d. de wettelijk verplichte openbaarheid van de subsidieverstrekkings via de gemeentelijke website die volledig en actueel dient te zijn.

Daarnaast geeft de gemeente aan dat de financiële verantwoordingseisen zijn aangepast¹⁵:

⁹ Handreiking Basisbeginselen subsidierecht, VNG, augustus 2019

¹⁰ Beantwoording technische vragen m.b.t. Algemene Subsidieverordening, 14-01-2020

¹¹ Per 10 juni 2020 is deze opgevolgd door de Algemene subsidieverordening Gemeente Maastricht 2020 (raadsbesluit 26 mei 2020)

¹² https://vng.nl/files/vng/brieven/2016/lbr-16-056_0.pdf, brief Model Algemene subsidieverordening 2013 - update zomer 2016, 8 juli 2016

¹³ https://vng.nl/sites/default/files/brieven/2019/20190614_ledenbrief_wijziging-model-algemene-subsidieverordening-2013.pdf, Wijziging Model Algemene subsidieverordening 2013, 14 juni 2019

¹⁴ Rondebriefje Informatieronde Toelichting op concept Algemene subsidieverordening 2020, 21 januari 2020

¹⁵ Rondebriefje Informatieronde Toelichting op concept Algemene subsidieverordening 2020, 21 januari 2020

- a. het aantal subsidies dat verantwoord moet worden met een financieel verslag neemt toe (vanaf €5.000);
- b. er worden eisen gesteld aan de wijze waarop de ontvanger zijn administratie dient in te richten (ondersteund door invulformulieren en andere formats vanuit de gemeente);
- c. steekproefprotocol: kwalitatieve controle voor belangrijk deel door de RA- of AA-accountant i.p.v. door de ambtenaar als subsidieontvangers < € 75.000 in de steekproef vallen;
- d. intensievere kwalitatieve financiële controle door externe accountant bij subsidies > € 75.000 (eis controleverklaring);
- a. 'vier-ogen-principe', vooral wat de besteding van de middelen aan de voorkant betreft;

De raad heeft ook een motie (A.C. Schut, SP)¹⁶ aangenomen, hetgeen betekent dat het college wordt opgeroepen om het protocol steekproefcontroles zodanig uit te werken, dat de grotere subsidies vaker de kans hebben om een controle te ondergaan dan het cohort van instellingen dat een subsidie ontvangt tussen € 5.000,- en € 10.000,-.

De gemeente is in 2020, na de besluitvorming over de Asv2020, gestart met het project 'Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen', waarin systematische en structurele optimalisatie van ambtelijke werkprocessen centraal staan. In het raadsvoorstel dat op 26 mei 2020 door de raad is besproken is het navolgende vervolg geschetst door het college:

Raadsvoorstel

6. Vervolg.

Als de ASV2020 door de gemeenteraad wordt vastgesteld, kan het project 'Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen' volle start maken met het gekozen controle- en verantwoordingsscenario als uitgangspunt. Systematische en structurele optimalisatie van ambtelijke werkprocessen wordt dan gestuurd en ondersteund vanuit de ASV2020-vereisten.

Het implementatievoorstel i.c. concreet plan van aanpak zal zo spoedig mogelijk na vaststelling ASV2020 door de Raad inclusief de financiële paragraaf aan het College worden voorgelegd.

Daarnaast is er uiteraard veel extra informatie aan subsidieontvangers nodig in 2020 over wijziging 'gewoontes' en aanscherping eisen inzake de financiële verantwoording.

De effectevaluatie vindt plaats als volgt:

- nulmeting begin 2020
- tussenevaluaties in mei en september 2020
- eindevaluatie en vervolg plan van aanpak ten behoeve van consolidatie in december 2020

Communicatie

De Asv2020 is gepubliceerd in Gemeenteblad 2020, 144812 en is via de website van de gemeente gecommuniceerd via het betreffende raadsbesluit van 26 mei 2020.

De gemeente beschikt (nog) niet over een aparte pagina op de gemeentelijke website waar alle informatie (Asv, eventuele bijzondere verordeningen en beleidsregels) rond subsidies te vinden is. De informatie die beschikbaar is, is verspreid over de website terug te vinden.

¹⁶ https://maastricht.parlaeus.nl/user/motie/env=help/action=showdoc/gd=825/Motie_SP_Algemene_subsidieverordening_-_steekproefcontrole.pdf

De zoekterm 'gemeente maastricht subsidie' in Google, leverde op 27-10-2021 de volgende treffers op (via de website van de gemeente Maastricht):

- Subsidie vrijwilligersorganisaties;
- Professionele instellingen welzijn en zorg, subsidie;
- Subsidieregeling energiebesparing VvE;
- Subsidie Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, gemeente Maastricht, 2022-2024.

Op de website van de gemeente Maastricht (<https://www.gemeentemaastricht.nl/>) levert de zoekterm 'subsidie' 2791 treffers op (geraadpleegd op 27-10-2021). Inperking van de selectie tot de categorie 'bron' (binnen selectie van 'beleidsinformatie') beperkt dit tot 68 treffers.

Zoeken op de website <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/> levert 42 treffers op met de zoekterm 'subsidie' in de categorie 'algemeen verbindend voorschrift (verordening)' van de 'gemeente Maastricht'.

Steekproefsgewijs heeft de rekenkamer geconstateerd dat informatie over subsidies beschikbaar is op de website, maar niet eenvoudig vindbaar is. De rekenkamer is niet nagegaan of de gepresenteerde informatie op de website compleet is (buiten scope onderzoek).

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A2	het juridisch en beleidsmatig kader sluit aan bij de Algemene wet bestuursrecht	AI2	++
N A3	het juridisch en beleidsmatig kader is vastgelegd in verordening(en) en beleidsregels	AI2	++
N A4	het juridisch en beleidsmatig kader is gecommuniceerd en eenvoudig vindbaar	AI2	?

Beantwoording vraag AI3

Welke stappen kunnen in het subsidieproces worden onderscheiden en is voorzien in een afwegingskader met criteria waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is?

Subsidie of opdracht

Om maatschappelijke doelstellingen te (helpen) realiseren, kan een gemeente verschillende instrumenten inzetten om te 'helpen met financiële middelen'. Zo kan de verhouding met derden (groepen van inwoners, verenigingen, maatschappelijke instellingen en organisaties) onder meer de vorm krijgen van een inkooprelatie, van een deelname (in bestuurlijke en financiële zin via bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling) of een subsidierelatie.

De keuze voor de taakvoering (zie figuur 5.) kan leiden tot de inzet van het subsidie-instrument. De gemeente is dan aan zet om nader te omschrijven voor welke activiteiten de subsidie kan worden verleend en aan welke voorwaarden moet worden voldaan.¹⁷

Figuur 5 Schema afweging inzet instrument subsidie

Een subsidie is een andere financieringsvorm dan een overheidsopdracht (inkoop conform Aanbestedingswet). Voor subsidies geldt namelijk een ander rechtsregime (Algemene wet bestuursrecht) dan voor een (overheids)opdracht (Burgerlijk wetboek. Als een 'subsidie' feitelijk als inkoop moet worden gezien, dan is het Burgerlijk Wetboek van toepassing, ook al heeft de gemeente een subsidie beschikt en daar ook naar gehandeld. De 'keuze' tussen subsidie of inkoop moet daarom zorgvuldig en bewust worden gemaakt. Soms is het aan de hand van de criteria van artikel 4:21 van de Awb direct duidelijk of er in een concreet geval sprake is van een subsidie of een overeenkomst/opdracht, maar vaak is dat niet het geval.^{18, 19} Een vuistregel die gebruikt kan worden is de volgende: Als de activiteiten gericht zijn op de eigen behoeften van het bestuursorgaan, dan is

¹⁷ Onderzoek Rekenkamercommissie Zoetermeer naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het subsidiebeleid en de sturingsmogelijkheden voor de raad, 19 maart 2021, <https://www.nvrr.nl/wp-content/uploads/2021/09/Rapport-Subsidiebeleid-gemeente-Zoetermeer-v2.0.pdf>

¹⁸ Handreiking Basisbeginselen subsidierecht, VNG, augustus 2019.

¹⁹ Handreiking Subsiëren of inkopen?, eindresultaat van het werkprogramma Subsidie zonder Moeite 2012-2013 door Partners+Pröpper, Denkers en doeners voor de publieke zaak.

er sprake van een opdracht. Als de activiteiten gericht zijn op anderen, en het bestuursorgaan ziet in de activiteiten een algemeen belang, dan kan dat de reden zijn om subsidie te verlenen.

Een van de belangrijkste verschillen tussen subsidie en een (overheids)opdracht is dat met een subsidie niet kan worden afgedwongen dat een activiteit ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd (nakoming afdwingen). Als een subsidieontvanger besluit om de gesubsidieerde activiteit niet (geheel) uit te voeren, dan is dat zijn goed recht. Hij kan aanspraak maken op geld wanneer hij de activiteiten uitvoert conform de subsidievoorwaarden, maar is niet verplicht om dit (geheel of gedeeltelijk) uit te voeren. Een subsidie is namelijk vooral bedoeld om bepaalde activiteiten te stimuleren of mogelijk te maken (die bijdragen aan het beleidsdoel van de gemeente). Wanneer de activiteiten niet (geheel) of niet conform de subsidieverlening worden uitgevoerd, wordt de subsidie lager of op nihil vastgesteld.

Bij een (overheids)opdracht kan de gemeente in beginsel wel nakoming eisen. De afspraken, die vaak vastliggen in een (schriftelijke) overeenkomst, zijn daarbij leidend. Een opdracht ligt daarom voor de hand wanneer de activiteit moet worden uitgevoerd en de gemeente ook nakoming wil kunnen eisen, bijvoorbeeld bij een verplichte wettelijke taak.

Er bestaat in de Algemene wet bestuursrecht één mogelijkheid om dergelijk afdwingbare subsidieafspraken te maken: de uitvoeringsovereenkomst (artikel 4:36 Algemene wet bestuursrecht). Dit houdt in dat er een subsidie wordt toegekend waaraan een contract (uitvoeringsovereenkomst) is verbonden. In dat geval geldt er een nakomingsverplichting voor de ontvanger van de subsidie. Hiermee komen subsidieverlening en commerciële transacties in de praktijk soms dicht tegen elkaar aan te liggen.²⁰

De gemeente Maastricht hanteert de Awb en de Asv bij de subsidieverstrekking. Zoals eerder aangegeven (onder antwoord vraag AI2) geeft de Asv2020 een kaderregeling voor het proces van subsidieverstrekking.

Subsidieproces gemeente Maastricht

Het subsidieproces (individueel niveau) bij de gemeente Maastricht kent drie fasen volgens de toelichting bij de Asv 2020:

1. **Subsidieverlening:**

De beschikking waarbij een subsidie wordt toegekend voor een bepaalde - in het algemeen toekomstige - activiteit. Hierdoor ontstaat een voorwaardelijke aanspraak op subsidie. Indien de subsidieontvanger daadwerkelijk de activiteiten verricht waarvoor de subsidie is verleend en zich aan de eventueel gestelde voorschriften houdt, kan de gemeente in beginsel niet meer op de subsidieverlening terugkomen;

2. **Subsidievaststelling:**

De beschikking waarbij de subsidie definitief wordt bepaald. Deze kan afwijken van het bedrag dat bij de subsidieverlening is vermeld. Op grond van deze beschikking, waarin wordt vastgesteld dat de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en dat de gestelde voorschriften in acht zijn genomen, geschiedt uitbetaling van de subsidie. De subsidievaststelling geeft de ontvanger een onvoorwaardelijk recht op betaling van de subsidie door de gemeente.

3. **Uitbetaling:**

Bij uitbetaling zijn er drie opties:

- a. als voorschot(ten), als onderdeel van de subsidieverlening;
- b. bij (directe) vaststelling;
- c. bij vaststelling als op basis van de verlening een voorschot is betaald en er nog een restant betaling of terugvordering dient plaats te vinden.

²⁰ Onderzoek naar de effectiviteit van het subsidiebeleid, rapport Rekenkamercommissie Dalfsen BMC Maart 2020

Fase 1 en 2 kunnen gelijktijdig plaatsvinden. Dan is er sprake van directe subsidievaststelling. Deze wijze wordt bij de gemeente Maastricht zo veel als mogelijk toegepast bij subsidies tot een bedrag van € 5.000,-.

Afwegingskader inzet subsidie-instrument

Hoewel buiten de onderzochte periode van voorliggend onderzoek, heeft de rekenkamer begrepen dat de gemeente sinds eind 2021 over een afwegingskader voor de inzet van de instrumenten subsidies en inkoop beschikt, dat zij verwacht in 2022 breed te delen. Het afwegingskader wordt volgens de gemeente gehanteerd bij de zogenaamde Overlegtafel Verwerving. Dit is een tweewekelijks overleg waarbij medewerkers van de gemeente casussen kunnen inbrengen waarbij gekeken wordt welk instrument van toepassing is: inkoop of subsidie? Deelnemers aan de Overlegtafel zijn medewerkers van het inkoopbureau (in oprichting) en het subsidiebureau (in oprichting) alsmede de inbrenger van de casus.

Voor de Overlegtafel Verwerving is een handleiding gemaakt met daarin een toetsingskader en een beslisboom. Aan de hand daarvan wordt een conclusie getrokken welk instrument dient te worden gehanteerd.

De beslisboom bevat een aantal vragen die beantwoord moeten worden:

- Wie neemt het initiatief voor de transactie? De gemeente of een derde?
- Betaalt de gemeente de daadwerkelijke marktconforme waarde (kostprijs plus winstmarge) van de geleverde goederen of diensten?
- Is er sprake van marktwerking bij de ontvanger?
- Wie profiteert na de transactie rechtstreeks? De gemeente of een derde?
- Wordt het algemeen belang gediend met de transactie?
- Is de transactie uitvoering van een wettelijke taak van de gemeente?

De antwoorden op bovenstaande vragen geven een indicatie van het meest geschikte instrument van verwerving. Daarnaast wordt gekeken naar de verschillen tussen de instrumenten 'subsidie' en 'overheidsopdracht'.

De rekenkamer stelt vast dat in de onderzochte periode geen afwegingskader beschikbaar was. De gemeente Maastricht heeft aangegeven sinds kort een afwegingskader met criteria te hebben waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is. Dit afwegingskader is nog niet breed gedeeld.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A5	het subsidieproces bij de gemeente is beschreven aan de hand van elkaar logisch opvolgende stappen	AI3	++
N A6	de gemeente gebruikt een afwegingskader met heldere criteria waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is	AI3, D3	--

Beantwoording vraag AI4

Is geborgd dat (schijn van) belangenverstremgeling niet kan ontstaan?

Aanvragers van subsidies moeten erop kunnen vertrouwen dat besluiten genomen worden zonder de schijn van vooringenomenheid en zonder persoonlijk belang²¹. Anderzijds moet een subsidieverstrekker erop kunnen vertrouwen dat een verstrekte subsidie wordt gebruikt waarvoor deze bedoeld is.

²¹ <https://www.necker.nl/kennis/subsidies-en-de-schijn-van-belangenverstremgeling/> geraadpleegd 10-10-2021.

Mensen zijn zich echter niet altijd voldoende bewust van wat de schijn van belangenverstremgeling is. 'Het gaat nou eenmaal altijd zo', 'daar heb ik toch niets mee te maken' en 'het zal toch wel meevallen' is snel gedacht. Belangrijk is dat mensen doordrongen zijn van het feit dat het niet zozeer uitmaakt hoe zij zelf een bepaalde situatie zien, maar hoe de buitenwereld tegen het verstrekken van een subsidie aan kan kijken.

Door het gesprek aan te gaan, voorbeelden te verzamelen (moresprudentie) en te discussiëren over situaties die zich hebben voorgedaan of kunnen voordoen wordt het onderwerp meer concreet en kunnen grenzen worden afgetast. Hierbij kunnen de aard en zwaarte van het persoonlijk belang, de rol die de persoon vervult in het proces en, bij een combinatie van beoordelingen, het aantal zaken waarbij de persoon een (indirect) belang heeft, worden betrokken. Daarnaast is het van belang om te kijken of de schijn van betrokkenheid (extra) nadelig kan zijn voor de organisatie.

Door helder te zijn over eventuele nevenfuncties, financiële belangen, eventueel belangen van familieleden of goede vrienden is transparantie geborgd. Verdenkingen en twijfels kan een gemeente dan een stap voor zijn. De gemeente kan bijvoorbeeld overwegen om elke bestuurder (raadslid, burgemeester, wethouder) en ambtenaar die betrokken is bij de subsidies een jaarlijks terugkerende belangenverklaring te laten invullen en openbaar te maken. Voor het invullen van zulke belangenverklaringen kan eventueel een externe (onbevooroordeelde) partij ingeschakeld worden. Ook kan een externe partij kritischer doorvragen dan interne medewerkers, die vaak een persoonlijke band hebben met elkaar en zich hier mogelijk minder comfortabel bij voelen.

De gemeente Maastricht heeft aangegeven geen documenten te hebben waarin een borging is ingebouwd om de schijn van belangenverstremgeling te voorkomen.

Op 26 mei 2020 heeft de raad besloten om een geactualiseerd controle- en verantwoordingprocedure in te richten. Dit vanuit de behoefte om de subsidieverstrekkingprocessen in de gemeente meer optimaal te laten verlopen. Dit betreft niet enkel de kwaliteit, maar ook de efficiëntie en effectiviteit van de werkprocessen. Dit wordt opgepakt via het in 2020 gestarte project 'Verbetering subsidieverstrekking'.²²

Met het uitwerken van een know-your-customer-procedure kan voorkomen worden dat samenwerking plaatsvindt met een partij waarmee de gemeente achteraf gezien (liever) niet had willen samenwerken. Onduidelijk is of en in hoeverre dit meegenomen is/wordt in het project 'Verbetering subsidieverstrekking'.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A7	de gemeente beschikt over een procesbeschrijving waarmee geborgd is dat de (schijn van) belangenverstremgeling zoveel mogelijk wordt voorkomen	AI4	- -

²² De gemeente is in 2020, na de besluitvorming over de Asv2020, gestart met het project 'Verbetering subsidieverstrekkingprocessen', waarin systematische en structurele optimalisatie van ambtelijke werkprocessen centraal staan.

Meer informatie is te vinden in de Kaderbrief 2021:

https://maastricht.parlaeus.nl/user/showdoc/action=view/id=102222/type=pdf/Kaderbrief_2021.pdf

Beantwoording vraag AI5

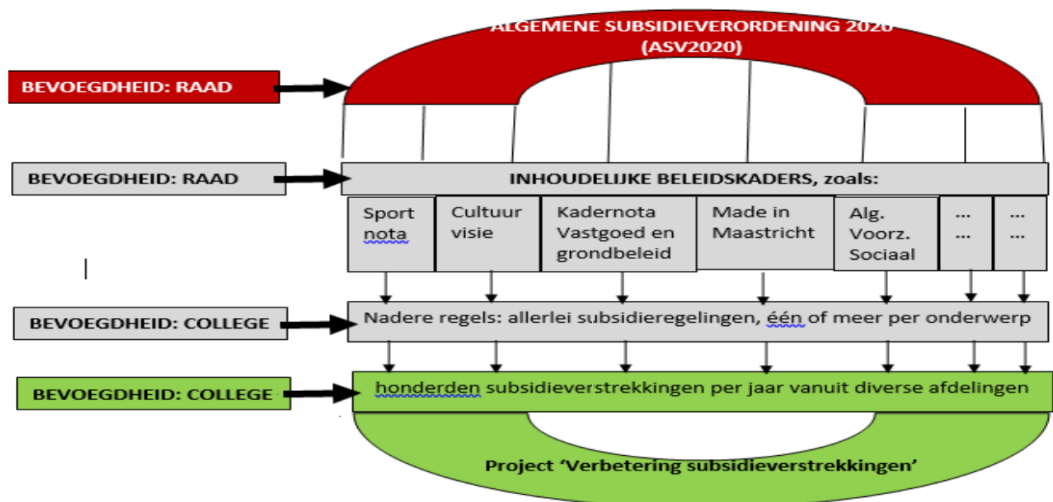
Hoe zijn de taken en bevoegdheden inzake het subsidiebeleid belegd?

Taken en bevoegdheden zijn beschreven in de Asv 2020. Deze wordt door het college vastgesteld. In het raadsvoorstel Algemene subsidieverordening 2020 (2020-00182) van 7 januari 2020 is de context van de subsidieverordening door het college beschreven:

De algemene subsidieverordening (rode gebied in onderstaand schema) is een gemeentebrede verordening die niet over de afzonderlijke inhoudelijke subsidiekaders en -regelingen gaat (grijze gebied in schema). Die valt onder de verantwoordelijke portefeuillehouders. De algemene verordening regelt procedurele aspecten die met elke gemeentelijke subsidieverstrekking gepaard gaan. Dat zijn bv. de rechtmatigheid, aanvraag- en beslistermijnen, toekenning, verantwoordingssystematiek, beoordelingscriteria, verplichtingen, weigeringsgronden, controlemethoden, accountantsverklaring enz.

Binnen de gemeente is de subsidieverstrekking op dit moment volledig decentraal geregeld, behalve het betaalbaar stellen van de uiteindelijke beschikking. Elke afdeling, in een aantal gevallen elk team, heeft een eigen werkwijze en werkverdeling. Hierbij zijn dan ook verschillende portefeuillehouders betrokken (afhankelijk van het onderwerp). Beleidskaders worden opgesteld door de inhoudelijke vakafdelingen, evenals de subsidieregelingen.

Sinds 2020 is de gemeente aan de slag met de oprichting van een centraal subsidiebureau: het Subsidiebureau Maastricht (SBM). De directie heeft hierover in 2020 een besluit genomen en het college heeft in 2021 ingestemd met het voorgenomen besluit tot het vormen van het SBM, waardoor de oprichting vorm kan worden gegeven. Het is een voorgenomen besluit omdat de OR adviesrecht heeft en nauw betrokken is bij dit proces.

Figuur 6 Bevoegdheidsverdeling subsidieproces²³

De rekenkamer constateert dat de subsidieverlening decentraal geregeld is (met uitzondering van de financiële uitbetaling). De afzonderlijke wethouders zijn elk op hun eigen beleidsterrein subsidieverantwoordelijk.

Het opstellen van het subsidiebeleid en het behandelen van de subsidieaanvragen zijn niet organisatorisch gescheiden en zijn belegd in hetzelfde organisatieonderdeel.

²³ uit: Raadsvoorstel Algemene subsidieverordening 2020 (2020-00182) van 7 januari 2020

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A8	de gemeente heeft de taken en bevoegdheden inzake het subsidiebeleid duidelijk belegd in de organisatie	AI5	++

Beantwoording vraag AI6

Welke subsidieregelingen zijn van kracht sinds 2017 en binnen welke (hoofd)beleidsterreinen?

Ambtelijk is het overzicht verstrekt zoals opgenomen in figuur 7.
Via de gemeentelijke website is een aantal subsidieregelingen te achterhalen.

Niet alle 29 subsidieregelingen kunnen met de zoekterm 'subsidie' op de gemeentelijke website worden achterhaald.

In bijlage 3 is een ander door de gemeente aangeleverd overzicht opgenomen met alle regelingen in de periode 2017-2020. Bijlage 3 en figuur 7 corresponderen niet met elkaar. De onderstreepte regelingen in figuur 7 zijn niet opgenomen in bijlage 3.

Uit bijlage 3 blijkt ook dat niet alle subsidieregelingen in de jaarstukken zijn opgenomen: de Regeling Sociaal Investeren (2016, 2017, 2018, 2019), de Verordening cliëntenraad CPMH en de RRE regeling, onderdeel Subsidieregeling energiebesparing d.m.v. een energieadvies 2020-2021 (VVE), ontbreken volgens de gemeente in de jaarstukken.

Voor de 'Beleidsregels structurele subsidies voor instellingen voor professionele kunst en cultureel erfgoed voor de periode 2017-2020' is ambtelijk aangegeven dat deze niet met name genoemd zijn in de jaarstukken en dat deze vallen onder 'diverse nadere regelingen/verordeningen'. Deze categorie is niet als zodanig terug te vinden in bijlage 5 Overzicht subsidies van de jaarstukken 2020.

De subsidieregelingen van het beleidsterrein Ruimte, bijvoorbeeld op gebied van energiebesparing, vraaggericht bouwen, afkoppelen regenwater, zijn niet opgenomen in bijlage 5 van het Overzicht Subsidies in de jaarstukken.

Subsidieregelingen in periode 2017 t/m 2020 Beleid – sociaal

1. Verordening Kindgebonden Subsidie voorschoolse educatie 2020 e.v.
2. Verordening subsidie VVE-Taalactiviteiten Primair Onderwijs Gemeente Maastricht 2020 e.v.
3. Verordening voor en vroegschoolse educatie en Taalactiviteiten Primair Onderwijs gemeente Maastricht (2017- 2020)
4. Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2017
5. Subsidieregeling Lokaal Educatieve Agenda
6. Loonkostensubsidie Participatiewet (meerjarig)
7. Uitstroomb subsidie Participatiewet (incidenteel)
8. Verordening Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg (incl. subsidie buurtnetwerken)
9. Flexibele subsidies 1 'Diversiteit en Integratie 2017'
10. Flexibele subsidies 2 'Sociaal isolement en veiligheidsgevoel' 2017
11. Flexibele subsidies 3 'Samenwerken aan weerbaar opgroeien en opvoeden in de buurt 2017'
12. Flexibele subsidies 2 'Positieve Gezondheid' 2018
13. Flexibele subsidies 3 'Samenwerken aan weerbaar opvoeden, competenties jongeren versterken' 2018
14. Flexibele subsidies 4 'Samen voor de stad 2018'
15. Flexibele subsidies 4 'Samen voor de stad 2019'

16. Flexibele subsidies 1 'Diversiteit en inclusie' 2019
17. Flexibele subsidies 2 'Positieve gezondheid' 2019
18. Subsidierегeling bewonersinitiatiefgeld 2019
19. Verordening Subsidies Professionele instellingen Welzijn en Zorg
20. Subsidierегeling Sociaal Investeren 2016
21. Ondersteuningsregeling gemeenschapshuizen 2018

Subsidierегelingen in periode 2017 t/m 2020 Beleid Economie & Cultuur

22. Regeling creatieve maakindustrie 2019 t/m/ 2022
23. Regeling subsidies amateurkunsten 2015 gemeente Maastricht
24. Subsidierегeling Innovatieagenda cultuur 2016-2018
25. Beleidsregels structurele subsidies voor instellingen voor professionele kunst en cultureel erfgoed voor de periode 2017-2020

Subsidierегelingen in periode 2017 t/m 2020 Beleid Ruimte

26. Subsidierегeling afkoppeling regenwater
27. Subsidierегeling stimulering vraaggericht bouwen
28. RRE regeling, onderdeel Subsidierегeling energiebesparing d.m.v. een energieadvies 2020-2021 (VvE)
29. Subsidierегeling herverdeling woningbouwprogramma

Figuur 7 Subsidierегelingen in periode 2017 t/m 2020

De bijlage Overzicht subsidies in de jaarstukken bevat geen compleet en eenduidig overzicht van alle subsidierегelingen; uit de aangeleverde overzichten (figuur 7 en bijlage 3) blijkt dat er meer subsidierегelingen zijn dan opgenomen in het Overzicht subsidies in de begroting en jaarstukken.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A9	de gemeente beschikt over een compleet eenduidig overzicht met alle subsidierегelingen die van kracht zijn sinds 2017	AI6	- -

Beantwoording vraag AI7

Is per subsidierегeling vastgelegd wat de gemeente Maastricht ermee beoogt (beleidsdoelen)?

Bijlage 3 bevat een overzicht dat verstrekt is door gemeente Maastricht met alle subsidierегelingen uit de periode 2017-2020. De beleidsdoelen per subsidierегeling zijn beschreven.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A10	de beleidsdoelen per subsidierегeling zijn vastgelegd	AI7	++

Beantwoording vraag AI8

Welke activiteiten worden gesubsidieerd, welke bedragen zijn hiermee gemoeid en wat zijn de beoogde maatschappelijke prestaties [hier worden de beoogde prestaties/resultaten van de gesubsidieerde activiteit bedoeld]?

De rekenkamer heeft kennis kunnen nemen van een zeer uitgebreid door de gemeente verstrekt overzicht met de gesubsidieerde activiteiten, de beoogde prestaties en de subsidiebedragen.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A11	er is een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten, de daarmee gemoeid gaande bedragen en de beoogde prestaties/resultaten van de gesubsidieerde activiteit	AI8	++

Beantwoording vraag AI9

Hoe is in het beleid voorzien in het leggen van een zo duidelijk mogelijke relatie tussen beoogde doelen en de af te spreken/afgesproken prestaties [hier worden activiteiten/inspanningen en prestaties/resultaten bedoeld] en zo ja, op basis waarvan?

De gemeente kent geen overkoepelend beleidsdocument voor subsidies. Wel beschikt de gemeente over de volgende specifieke beleidsdocumenten en regelingen waarin de relatie tussen beoogde doelen en activiteiten en prestaties wordt gelegd. Subsidieaanvragen worden beoordeeld aan de hand van de inhoud van deze documenten.

- 11.100 Criteria-beoordeling professionele kunst 2021-2024.pdf
- 11.101 Plan van aanpak Creatief Maastricht 2019 tm 2022.pdf
- 11.102 Uitvoeringsprogramma creatieve industrie en projecten.pdf
- 11.300 RV stimuleringsregeling hemel- en rioolwater.pdf
- 11.301 Verordening regenwater private terreinen.pdf
- 11.302 Actieplan Vraaggericht Bouwen.pdf
- 11.303 Subsidieregeling Vraaggericht bouwen.pdf
- 11.304 CN Subsidieregeling Energiebesparing.pdf
- 11.305 Subsidieregeling energieadvies VvE.pdf
- 11.306 RV Woonprogrammering subsidieregeling woningbouw.pdf
- 11.307 SubsidieRegeling herverdeling woningbouwprogramma.pdf

De rekenkamer is niet nagegaan of deze informatie compleet is (buiten scope van het onderzoek).

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A12	de gemeente beschikt over documenten waarin de relatie tussen beoogde doelen en activiteiten en prestaties wordt gelegd	AI9	++

Beantwoording vraag AI10

Welk proces treedt in werking als de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels zijn geleverd?

De gemeente hanteert de wettelijke normen die zijn vastgelegd in de Awb indien de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels zijn geleverd:

- a. onverschuldigd betaalde subsidiebedragen kunnen worden teruggevorderd via de vaststellingsbeschikking of bij intrekking van de subsidie;
- b. subsidie die nog niet is vastgesteld kan na de verlening worden ingetrokken in de gevallen die staan genoemd in de Awb. Deze intrekking of wijziging heeft terugwerkende kracht; dat betekent dat eventueel verleende voorschotten kunnen worden teruggevorderd;

- c. als blijkt dat de gesubsidieerde activiteiten niet of niet geheel zijn uitgevoerd en/of de verplichtingen niet (geheel) zijn nagekomen, dan kan de subsidie lager worden vastgesteld dan het bedrag van de verlening of zelfs op nihil worden vastgesteld;
een eventueel al uitgekeerd voorschot is daardoor dan onverschuldigd betaald en kan worden teruggevorderd;
- d. de beslissing tot terugvordering is een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit.

De gemeente Maastricht heeft aangegeven geen procesbeschrijving te hebben als de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels zijn geleverd.

De gemeente Maastricht heeft de volgende praktijkervaring aangegeven:

- a. Bij het beleidsterrein Sociaal wordt minder subsidie toegekend als een prestatie niet of deels is geleverd. Hoe vaak dat voorkomt kan de gemeente niet inschatten.
- b. Bij het beleidsterrein Economie & Cultuur speelt dit bij 2-3 % van de gehonoreerde aanvragen.
- c. Bij het beleidsterrein Ruimte speelt dit niet bij de Subsidieregeling afkoppeling hemelwater, Subsidieregeling stimulering vraaggericht bouwen en de Subsidieregeling herverdeling woningbouwprogramma. Voor de subsidieregeling voor VVE is niet duidelijk hoe vaak minder subsidie toegekend dan aanvankelijk gedacht (omdat de afgesproken prestaties/inspanningen niet of maar deels zijn geleverd).

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A13	de gemeente beschikt over een procesbeschrijving voor de situatie dat de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels zijn geleverd.	AI10	- -

6.1.2 II Afwijkingen subsidiebeleid gemeente Maastricht

Beantwoording vraag AII1

Is er wet- en regelgeving en/of zijn er (interne) richtlijnen die voorschrij(ft)(ven) hoe het college bij afwijkingen van het subsidiebeleid hoort te handelen en hoe luid(t)(en) deze?

In de Asv was geen hardheidsclausule opgenomen. In de Asv 2020 is deze hardheidsclausule toegevoegd:

Artikel 18. Hardheidsclausule

1. Als een bij of krachtens verordening gestelde termijn voor een subsidieaanvrager of -ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn tot de te dienen belangen, kunnen burgemeester en wethouders een andere termijn vaststellen.
2. In een subsidieregeling kan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders van een of meer bepaalde artikelen of artikelleden van die regeling kan worden afgeweken als daaraan vasthouden voor een subsidieaanvrager of -ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen.
3. Toepassing van de vorige leden wordt gemotiveerd in het besluit en hiervan wordt periodiek verslag gedaan aan de raad.

Het eerste lid is volgens de gemeente opgenomen omdat in uitzonderlijke gevallen vasthouden aan een termijn in de Asv of de toepasselijke subsidieregeling wegens bijzondere omstandigheden onevenredig kan zijn tot de daarmee te dienen belangen. Het college kan dan een andere termijn vaststellen.

Op grond van het tweede lid kan het college in een subsidieregeling een hardheidsclausule opnemen die ziet op nader in die subsidieregeling aangegeven bepalingen. Een te treffen voorziening, die niet in de verordening of subsidieregeling is voorzien, dient altijd binnen de doelstellingen van de subsidie te passen. De gemeente Maastricht kent naast de Awb en de Asv geen aanvullende richtlijnen en voorschriften hieromtrent.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A14	er is een richtlijn hoe te handelen bij afwijkingen van het subsidiebeleid	AII1	++

Beantwoording vraag AII2

Hoe vaak en op welke beleidsterreinen is het college afgeweken van het subsidiebeleid in de onderzoeksperiode en is hierbij al dan niet een hardheidsclausule toegepast?

Beantwoording vraag AII3

Hoe heeft het college de afwijkingen van het subsidiebeleid gemotiveerd /onderbouwd?

Beantwoording vraag AII4

Past de motivatie/onderbouwing voor de afwijkingen binnen de daartoe geldende wet- en regelgeving, en/of (interne) richtlijnen?

Beantwoording vraag AII5

Is de onderbouwing voor de afwijking door het college expliciet vastgelegd volgens de daartoe geldende wet- en regelgeving, en/of (interne) richtlijnen?

Beantwoording vraag AII6

Is de raad over deze afwijkingen geïnformeerd?

Namens het college is aangegeven dat niet is afgeweken en de hardheidsclausule niet is toegepast. Daarmee zijn de vragen AII3 tot en met AII6 niet meer relevant.

6.2 Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag A

In dit onderdeel is voor onderzoeksvraag A de toetsing aan het normenkader samengevat.

Onderzoeksvraag A luidt:

Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
A. Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?			
AI. Subsidiebeleid gemeente Maastricht			
N A1	het begrip subsidie is duidelijk gedefinieerd	AI1	++
N A2	het juridisch en beleidsmatig kader sluit aan bij de Algemene wet bestuursrecht	AI2	++
N A3	het juridisch en beleidsmatig kader is vastgelegd in verordening(en) en beleidsregels	AI2	++

N A4	het juridisch en beleidsmatig kader is gecommuniceerd en eenvoudig vindbaar	AI2	?
N A5	het subsidieproces bij de gemeente is beschreven aan de hand van elkaar logisch opvolgende stappen	AI3	++
N A6	de gemeente gebruikt een afwegingskader met heldere criteria waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is	AI3, D3	--
N A7	de gemeente beschikt over een procesbeschrijving waarmee geborgd is dat de (schijn van) belangenverstreming zoveel mogelijk wordt voorkomen	AI4	--
N A8	de gemeente heeft de taken en bevoegdheden inzake het subsidiebeleid duidelijk belegd in de organisatie	AI5	++
N A9	de gemeente beschikt over een compleet eenduidig overzicht met alle subsidieregelingen die van kracht zijn sinds 2017	AI6	--
N A10	de beleidsdoelen per subsidieregeling zijn vastgelegd	AI7	++
N A11	er is een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten, de daarmee gemoeid gaande bedragen en de beoogde prestaties/resultaten van de gesubsidieerde activiteit	AI8	++
N A12	de gemeente beschikt over documenten waarin de relatie tussen beoogde doelen en activiteiten en prestaties wordt gelegd	AI9	++
N A13	de gemeente beschikt over een procesbeschrijving voor de situatie dat de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels zijn geleverd.	AI10	--
AII. Afwijkingen subsidiebeleid gemeente Maastricht			
Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N A14	er is een richtlijn hoe te handelen bij afwijkingen van het subsidiebeleid	AII1	++

Tabel 1 Toetsing van bevindingen vraag A aan normenkader

6.3 Hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag A

In dit onderdeel is de hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag A toegelicht.

Onderzoeksvraag A luidt:

Hoe is het subsidiebeleid in de gemeente Maastricht georganiseerd?

AI Subsidiebeleid gemeente Maastricht

1. Het juridisch en beleidsmatig kader van de gemeente Maastricht sluit aan bij het gestelde in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en is vastgelegd in een verordening (Asv) en diverse beleidsregels.
2. In 2020 is de Asv 2015 opgevolgd door de Asv 2020, om diverse redenen (gewijzigd nationaal en EU recht, beperkte reikwijdte tot sociaal domein en cultuur en openbaarheid subsidieverstrekingen). In de Asv 2020 is de reikwijdte verruimd naar alle beleidsdomeinen van de gemeente.
3. In de Asv 2020 is geen definitie opgenomen voor het begrip 'subsidie'. In de artikelgewijze toelichting is hiervoor verwezen naar de Awb.
4. In de onderzochte periode (tot 1 april 2021) was geen afwegingskader voor instrumentafweging beschikbaar; de gemeente beschikt sinds eind 2021 over een afwegingskader subsidie (t.b.v. de 'Overlegtafel Verwerving'), waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is. Dit afwegingskader is nog niet breed gedeeld.
5. Naast de Asv is geen ander beleidsterrein overstijgend beleidskader beschikbaar.

6. De gemeente heeft de taken en bevoegdheden inzake het subsidiebeleid decentraal belegd (met uitzondering van de financiële uitbetaling) en dat houdt in dat afzonderlijke wethouders elk op hun eigen beleidsterrein subsidieverantwoordelijk zijn.
7. De gemeente heeft een overzicht beschikbaar van de gesubsidieerde activiteiten, de daarmee gemoeid gaande bedragen en de (beoogde) prestaties/resultaten van de gesubsidieerde activiteit.
8. Het individueel te doorlopen subsidieproces is beschreven aan de hand van elkaar logisch opvolgende stappen.
9. De accountant heeft in de managementletter 2020 aandacht gevraagd voor het documenteren en vastleggen van de inhoudelijke toetsing/controlen van een subsidietraject.
10. De gemeente heeft geen procesbeschrijving hoe te handelen als de afgesproken prestaties/inspanningen niet/deels worden geleverd.
11. De gemeente heeft geen documenten waarmee zoveel mogelijk geborgd is dat de schijn van belangenverstrengeling wordt voorkomen (op verschillende niveau's: ambtenaren, collegeleden, raadsleden, subsidieaanvragers). Onduidelijk is of dit mee wordt genomen in het verbetertraject.
12. Onduidelijk is of een know-your-customer-procedure meegenomen is/wordt in het project 'Verbetering subsidieverstrekking'.
13. De gemeente beschikt niet over een compleet eenduidig overzicht met alle subsidieregelingen die van kracht zijn sinds 2017.
14. Informatie over subsidies is versnipperd beschikbaar via de website: er is geen goed ontsloten compleet overzicht beschikbaar van alle gepubliceerde subsidieregelingen en bijbehorend subsidieplafond (voor de jaren 2017-2020).
15. De gemeente heeft plannen voor een 'subsidiepagina' op de website, vooral ingestoken vanuit 'questions & answers'. 'real-time' verantwoording van subsidies maakt geen onderdeel uit van de nieuwe opzet.

AII Afwijkingen subsidiebeleid gemeente Maastricht

16. De gemeente beschikt over een richtlijn hoe te handelen bij afwijkingen van het subsidiebeleid.
17. De gemeente heeft aangegeven niet af te zijn gekomen van het subsidiebeleid in de onderzochte periode en geeft aan de hardheidsclausule niet te hebben toegepast.

7 Beantwoording onderzoeksvraag B

De navolgende onderzoeksvragen worden in dit onderdeel beantwoord:

B Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?

I Soorten en omvang subsidies

II Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording

7.1 B Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?

7.1.1 BI Soorten en omvang subsidies

Beantwoording vraag BI1

Welke soorten subsidies zijn er, wat is de omvang van de feitelijke subsidies en aan welke instellingen c.q. sectoren worden die verstrekt (voor de jaren 2017-2020)?

In de praktijk worden allerlei namen gebruikt voor verschillende soorten subsidies, bijvoorbeeld exploitatiesubsidie, structurele subsidie, waarderingssubsidie, projectsubsidie, instellingssubsidie of budgetsubsidie²⁴. De juridische betekenis van zulke namen is beperkt. Ze slaan vooral op het doel dat met de subsidie wordt beoogd en niet zozeer op de te subsidiëren activiteit. De aanvrager weet vaak niet voor welke subsidie hij in aanmerking zou kunnen komen omdat hij niet kan inschatten onder welke categorie zijn activiteiten zouden kunnen vallen.

In de model-ASV 2013 van de VNG is daarom afgezien van dergelijke benamingen en wordt alleen onderscheid gemaakt in:

- subsidies die per boekjaar of kalenderjaar worden verstrekt enerzijds en andere subsidies anderzijds (die hebben verschillende aanvraagtermijnen), en
- subsidies met diverse categorieën van bedragen. Dit laatste om te kunnen differentiëren in de manier van verstrekken en verantwoorden, met het oog op het zo laag mogelijk houden van administratieve lasten.

In de Awb zelf staat de te subsidiëren activiteit centraal. De Awb maakt verder alleen onderscheid in subsidies die direct worden vastgesteld, en subsidies die voorafgaand aan de vaststelling worden verleend .

Subsidiesoorten

De gemeente Maastricht heeft aangegeven een structurele subsidierelatie te hebben met circa 50 instellingen en verleent daarnaast ongeveer 500 incidentele subsidies per jaar.

Zowel in de begroting als in de jaarstukken is (ingående de programmabegroting 2017), op aangeven van de raad een 'Overzicht subsidies' opgenomen. Waar de begroting van een bepaald jaar de voor dat jaar begrote subsidies omvat, wordt in de jaarrekening een overzicht gegeven van beschikte subsidies compleet met de onderliggende regelingen.

In de begroting 2020 is vermeld: 'In dit overzicht zijn weergegeven de vanuit beleid voorgenomen maximale 'subsidies van structurele aard' en de bovenliggende regelingen en doelen voor 'flexibele subsidies' in het aankomende jaar. Bij de jaarrekening zal een gedetailleerd overzicht worden verstrekt van alle beschikte subsidies compleet met de onderliggende regelingen.'

Ook wordt in de p&c documenten de term 'activiteitensubsidies' gebruikt.

²⁴ Handreiking Basisbeginselen subsidierecht, VNG, augustus 2019

Ambtelijk is aangegeven dat de jaarstukken een overzicht van alle 'structurele subsidies' bevat voor de beleidsterreinen Sociaal, Economie & Cultuur en Ruimte. Deze subsidies worden verstrekt op basis van de in de begroting opgenomen programma's. 'Incidentele subsidies' voor de beleidsterreinen Sociaal, Economie & Cultuur en Ruimte zijn niet vermeld in het 'Overzicht subsidies' in de jaarstukken.

De gemeente Maastricht hanteert verschillende termen: structurele, flexibele, incidentele en activiteiten subsidies. Wat hier precies onder wordt verstaan en wat de onderlinge verschillen zijn, is niet duidelijk (zijn incidentele subsidies hetzelfde als flexibele subsidies?). De Asv 2020 geeft geen duidelijke definities aan.

De door de gemeente verstrekte informatie is niet eenduidig: enerzijds wordt aangegeven dat alle beschikte subsidies zijn opgenomen in het Overzicht subsidies in de jaarstukken, terwijl anderzijds wordt aangegeven dat incidentele subsidies voor de beleidsterreinen Sociaal, Economie & Cultuur en Ruimte niet zijn vermeld in het 'Overzicht subsidies' in de jaarstukken.

Omvang subsidies

Zie beantwoording vraag BI2.

Instellingen

De gemeente Maastricht heeft aangegeven een structurele subsidierelatie te hebben met circa 50 instellingen. Zie verder bij de beantwoording van vraag BI2.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B1	er is een heldere definitie beschikbaar per subsidiesoort	BI1	- -

Beantwoording vraag BI2

Hoeveel bedragen de toegekende en uitbetaalde subsidies per jaar in de onderzochte periode volgens de begroting en de jaarrekening?

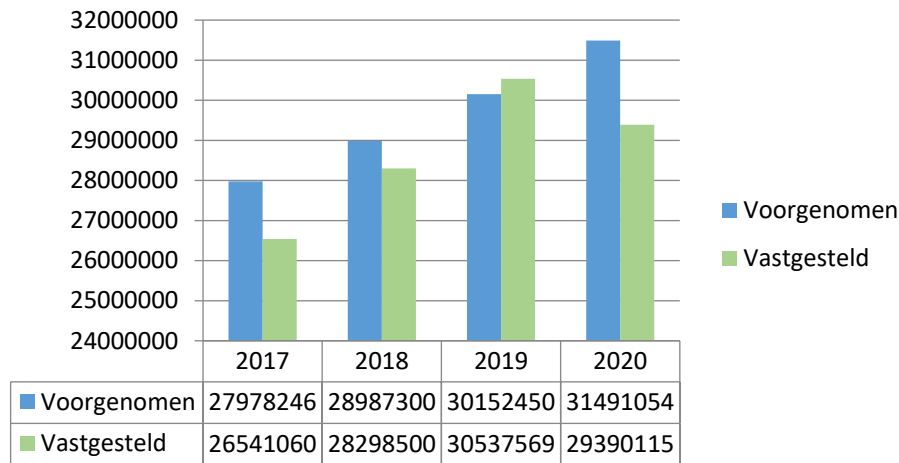
Opmerking vooraf:

Het Overzicht subsidies in begroting/jaarrekening is incompleet (zoals bij de beantwoording van vraag BI1 is geconstateerd). Wegens gebrek aan inzicht in de ontbrekende informatie heeft de rekenkamer zich bij de beantwoording van deze vraag uitsluitend gebaseerd op de (incomplete) informatie uit het Overzicht subsidies uit jaarstukken en begroting 2017–2020).

Structurele 'instandhoudingssubsidies'

Uit het Overzicht structurele 'instandhoudingssubsidies' (dat deel uitmaakt van het Overzicht subsidies in de jaarstukken en begroting 2017-2020) kan het verloop van de voorgenomen en vastgestelde subsidies per jaar worden afgeleid. Het betreft de voorgenomen maximale structurele instandhoudingssubsidies en de beschikte (vastgestelde) bedragen.

Verloop voorgenomen en vastgestelde subsidies per jaar (in euro)

Figuur 8 Voorgenomen maximale structurele instandhoudingssubsidies en de beschikte (vastgestelde) bedragen

De voorgenomen subsidies vertonen een stijgende lijn: sinds 2017 zijn de voorgenomen subsidies met ongeveer 3,5 mln euro gestegen. Het verschil tussen het maximaal voorgenomen en vastgestelde subsidiebedrag is het grootst in 2020 (2,1 mln euro).

In de jaarstukken/begroting 2017-2020 is geen verklaring gegeven voor het feit dat in 2019 het beschikte totaalbedrag uitstijgt boven het voorgenomen (als maximaal aangeduide) bedrag.

Een subsidieplafond in de zin van artikel 4:22 van de Awb is het bedrag dat gedurende een bepaald tijdvak ten hoogste beschikbaar is voor de verstrekking krachtens een wettelijk voorschrift (i.c. een subsidieregeling) van een bepaalde met name genoemde subsidie.²⁵

Een subsidieplafond kan in een subsidieregeling zelf zijn opgenomen, maar kan ook in een apart besluit worden vastgelegd. Een begroting is *geen* subsidieregeling; de subsidiebedragen die in de begroting zijn opgenomen gelden dan ook niet als subsidieplafond. Dit betekent dat het college per subsidieregeling een subsidieplafond dient te publiceren en dit besluit in het Gemeentebled bekend moet maken. Voor de volledigheid: de vermelding van de naam van een subsidieontvanger op de begroting met daarbij het maximale subsidiebedrag, zoals bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Awb is niet hetzelfde als een subsidieplafond. Een subsidieplafond is dus iets anders dan de vermelding op de begroting dat er voor een bepaald beleidsterrein een bepaald bedrag beschikbaar is voor subsidies. Dat kan uiteraard wel de basis zijn voor vaststelling van een subsidieplafond.

Een aanvraag om subsidie moet worden afgewezen als het subsidieplafond is bereikt. Een inhoudelijke toets is dan verder overbodig. Het ontbreken van geld op de begroting is op zichzelf geen voldoende motivering om een aanvraag af te wijzen. Als er geen subsidieplafond is vastgesteld en op de juiste manier is bekendgemaakt, zou iedere aanvraag die voldoet aan de inhoudelijke criteria moeten worden toegewezen.

²⁵ Handreiking Basisbeginselen subsidierecht, VNG, augustus 2019

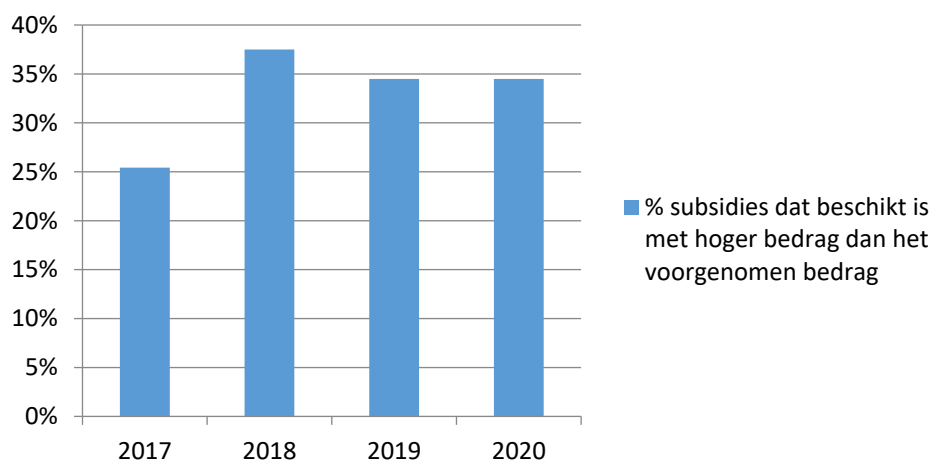
Een subsidieregeling geldt meestal voor meer dan een jaar; als het plafond in een subsidieregeling is opgenomen, geldt dit dus ook voor meer jaren. Meestal worden subsidieplafonds een keer per jaar vastgesteld, in samenhang met de begroting. Bij subsidies waarvoor elk jaar een nieuw subsidieplafond wordt vastgesteld ligt een apart besluit, los van de desbetreffende subsidieregeling, daarom het meest voor de hand. In dat besluit tot vaststelling van het subsidieplafond kan dan voor de manier van verdelen worden verwezen naar de desbetreffende subsidieregeling.

Onduidelijk is of het als maximaal aangeduide bedrag in de jaarstukken correspondeert met een (of meerdere) subsidieplafond(s).

In figuur 9. is het percentage van de structurele instandhoudingssubsidies in beeld gebracht dat beschikt is met een hoger bedrag dan het maximaal voorgenomen bedrag.

Gemiddeld is sinds 2017, 1/3 deel van alle voorgenomen subsidies met een hoger (al dan niet substantieel) bedrag beschikt dan (maximaal) voorgenomen. Een verklaring hiervoor is niet gegeven in de jaarstukken.

% subsidies dat beschikt is met hoger bedrag dan het voorgenomen bedrag

Figuur 9 Structurele instandhoudingssubsidies die beschikt zijn met een hoger bedrag dan het voorgenomen bedrag.

Uit de jaarstukken blijkt niet of een aanvraag om subsidie afgewezen had moeten worden, omdat het subsidieplafond is bereikt.

Activiteiten subsidies en subsidieplafonds

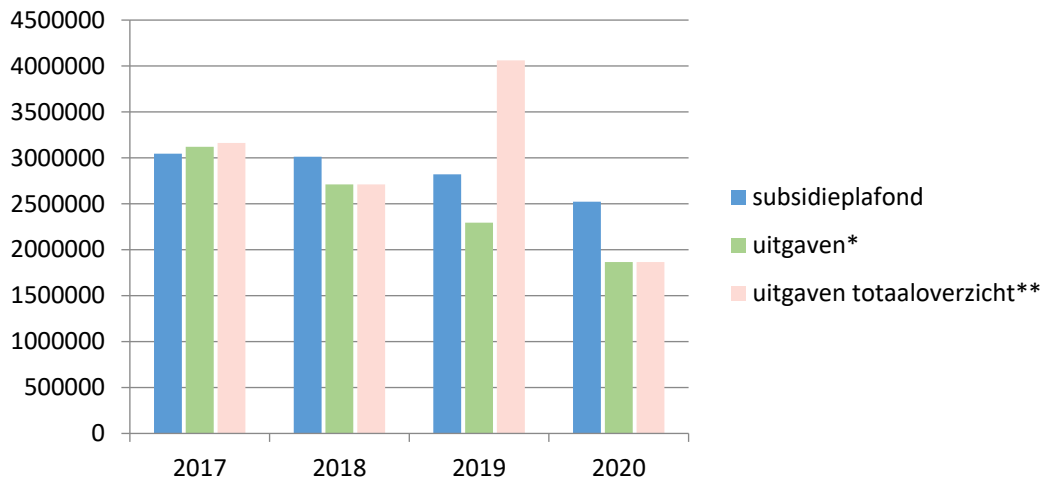
Als onderdeel van het Overzicht subsidies in de jaarstukken en begroting 2017-20200 is een overzicht 'activiteiten subsidies en subsidieplafonds' gepresenteerd.

Bij het overzicht 'activiteiten subsidies en subsidieplafonds' in de jaarstukken is niet aangegeven op welke soort subsidies dit betrekking heeft en voor welke beleidsterreinen.

De rekenkamer heeft de uitgaven aan 'activiteitsubsidies' in de afgelopen jaren handmatig in beeld gebracht op basis van de informatie uit de jaarstukken 2017-2020. In deze jaarstukken wordt een

tabel gepresenteerd van totale uitgaven per regeling (inclusief het subsidieplafond). Deze informatie is onderstaand gepresenteerd als uitgaven*.

Ook heeft het college een lijst opgenomen in de jaarstukken waarin de subsidie-uitgaven per instantie zijn opgesomd. Deze informatie is gepresenteerd als uitgaven totaaloverzicht**.

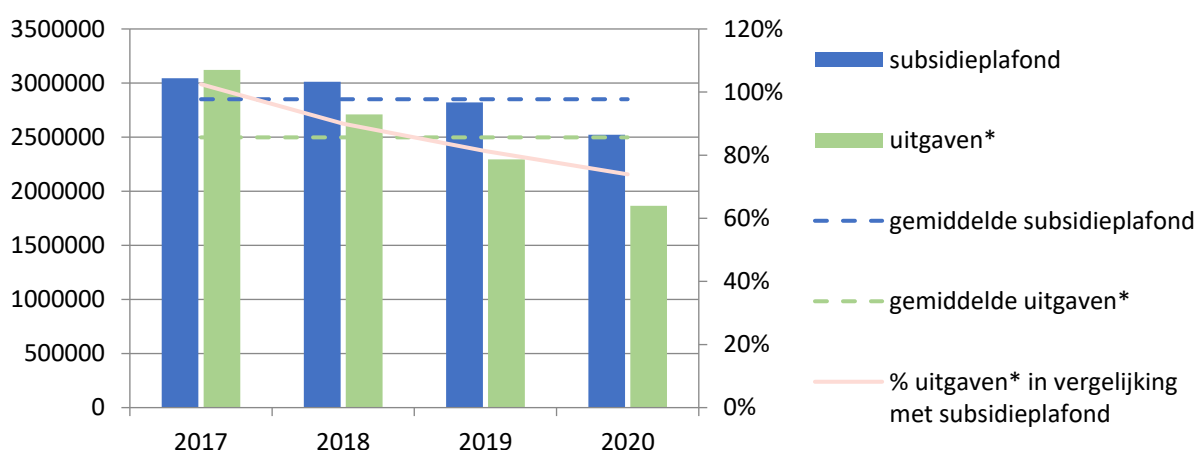
Figuur 10 Overzicht 'activiteitensubsidies' en subsidieplafonds

Voor de jaren 2017, 2018 en 2020 stemmen de uitgaven* en uitgaven compleet** (vrijwel) met elkaar overeen. Voor 2019 zijn de uitgaven compleet** fors hoger. De rekenkamer heeft hiervoor geen verklaring kunnen vinden in de jaarstukken.

Omdat de uitgaven compleet** in 2019 fors hoger liggen dan het totale subsidieplafond, gaat de rekenkamer ervan uit dat de informatie in de jaarstukken voor de uitgaven compleet** niet klopt. De informatie omtrent de uitgaven compleet** heeft de rekenkamer daarom verder buiten beschouwing gelaten.

L as: overzicht activiteiten subsidies en subsidieplafonds (in euro)

R as: % uitgaven* in vergelijking met subsidieplafond

Figuur 11 Verloop activiteitensubsidies en plafonds

In 2017 stijgt het beschikte totaalbedrag voor activiteiten subsidies uit boven het voorgenomen (door het college als maximaal aangeduide) bedrag. Niet duidelijk is hoe dit zich verhoudt tot de wettelijke verplichting om een subsidieaanvraag af te wijzen als het subsidieplafond is bereikt.

Vergeleken met 2017 zijn de subsidie-uitgaven* in 2020 fors gedaald met ongeveer 40%. Het jaarlijkse subsidieplafond is in diezelfde periode ook gedaald, maar in mindere mate (ruim 15%). Dit betekent dat de maximale ruimte die begrensd wordt door het subsidieplafond elk jaar minder wordt benut; in 2018 werd ongeveer 10 % niet benut, in 2019 was dit bijna 20% en in 2020 is dit opgelopen tot zo'n 25%.

Het college presenteert jaarlijks de begrote en beschikte subsidiebedragen voor de maximale structurele instandhoudingssubsidies en de begrote en beschikte subsidiebedragen voor de activiteitensubsidies in de p&c-documenten. De raad krijgt hiermee cijfermatig zicht op (een deel van) de jaarlijkse subsidiesituatie, maar:

- onduidelijk is hoe de cijfers geïnterpreteerd kunnen worden: een nadere duiding van de cijfers ontbreekt;
- een toelichting op het overschrijden van de als maximaal aangeduide subsidiebedragen ontbreekt en ook is onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot het functioneren van subsidieplafond(s);
- er is geen verklaring bekend voor het in de jaren groeiende 'gat' tussen de begrote subsidies en de gerealiseerde uitgaven. Dit zou ruimte kunnen bieden voor afromen zodat er meer ruimte ontstaat in de begroting;
- met de werkwijze om 'op jaarbasis' te rapporteren in de jaarstukken bestaat geen inzicht in de subsidies die een subsidieontvanger over meerdere jaren (of gestapeld) gekregen heeft.
- inzicht in aangevraagde en (deels) niet-gehonoreerde subsidies is niet uit de jaarstukken p&c te herleiden;
- doordat jaarrekening en begroting steeds een momentopname tonen (over één kalenderjaar) ontbreekt trendmatige informatie (over meerdere jaren), die voorzien is van een nadere duiding van de cijfers (betekenisgeving);
- als er sprake is van meerjarige subsidies, welke uitleg geeft de gemeente dan aan 'meerjarig', dus welke (maximale) termijn hangt hieraan vast?

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B2	de gemeente beschikt over een compleet overzicht van de subsidiebedragen voor de jaren 2017-2020, waarmee inzicht bestaat in de (meer)jaarlijkse verleende subsidies per instelling/per beleidssector/in totaliteit	BI2, D1	--
N B3	de jaarrekening en begroting geven inzicht in de toegekende en uitbetaalde subsidies per jaar in de onderzochte periode	BI2, D1	--
N B4	Subsidie-uitgaven gaan het subsidieplafond niet te boven	BI2	?
N B5	de gemeente heeft goed inzicht in de subsidies die een subsidieontvanger over meerdere jaren (of gestapeld) ontvangt.	BI2	--

Beantwoording vraag BI3

Hoe vindt communicatie plaats over subsidieplafonds?

De gemeente heeft aangegeven dat communicatie over de subsidieplafonds plaatsvindt via het Overzicht subsidies in de begroting en jaarstukken van de gemeente. Dit bevat echter geen compleet en eenduidig overzicht van alle subsidieregelingen (met eventueel bijbehorende subsidieplafonds), zie ook beantwoording vraag AI6.

Ook op de website is geen eenduidig compleet overzicht beschikbaar en moet in de afzonderlijke regelingen worden gezocht naar de subsidieplafonds.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B6	de subsidieplafonds worden helder gecommuniceerd	BI3	--
N B7	subsidieplafonds zijn eenvoudig vindbaar op de website	BI3	--

Beantwoording vraag BI4

Welk proces treedt in werking bij overschrijding of onderuitputting van het in de begroting opgenomen bedrag?

De gemeente geeft aan (te verwachten) overschrijding of onderuitputting, afhankelijk van materialiteit, te melden in de p&c-documenten. Naast het melden is echter niet inzichtelijk of dit tot nadere actie heeft geleid, bijvoorbeeld het weigeren van aanvragen, het actualiseren van regelingen/subsidieplafonds.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B8	de gemeente heeft een proces uitgewerkt waarbij vervolgactie wordt ondernomen bij overschrijding of onderuitputting van het in de begroting vermelde bedrag	BI4	--

7.1.2 BII Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording

Beantwoording vraag BII1

Op welke wijze wordt het subsidieproces (aanvraag, behandeling, toekenning of afwijzing en verantwoording) geregistreerd en hoe is de interne controle ingericht?

Beantwoording vraag BII3

Welke interne controlemaatregelen zijn vastgelegd om vast te stellen dat het uiteindelijke subsidiebedrag conform subsidieverordening is vastgesteld?

Het subsidieproces bij de gemeente Maastricht kent drie fasen volgens de toelichting bij de algemene subsidieverordening Maastricht 2020 en is beschreven bij de beantwoording van vraag AI3 (zie ook norm N5).

Voor de periode 01-01-2015 tot 10-06-2020 was de Asv 2015 van kracht en vanaf 10-06-2020 is de Asv 2020 van kracht. De Asv 2015 en de Asv 2020 zijn als bijlage 2 bij dit rapport opgenomen. In de Asv zijn alle verplichtingen over en weer tussen subsidieaanvrager en subsidieverstrekker (de gemeente Maastricht) ten aanzien van aanvraag, behandeling, toekenning of afwijzing en verantwoording beschreven. De Asv 2015 ging bij de financiële controle vooral uit van 'vertrouwen'; in de Asv 2020 is dit aangescherpt met een controle- en verantwoordingsprotocol (zie beantwoording van vraag AI2).

De Asv regelt niet hoe de interne controle is ingericht. De rekenkamer heeft hier geen documentatie over aangetroffen. In de managementletter 2020 heeft de accountant vastgesteld: *Bij deze inhoudelijke toetsing wordt op basis van een daartoe bestemd format gedocumenteerd in hoeverre de aanvraag tot subsidie (vaststelling) voldoet aan de door de gemeenteraad vastgestelde verordening. De uitkomst van deze toetsing ligt vast op het betreffende format, maar de inhoud van de controle wordt niet gedocumenteerd en is niet achteraf vast te stellen. Na deze inhoudelijke toets controleert een tweede onafhankelijke persoon het dossier nogmaals. Na diens akkoord wordt de subsidiebeschikking vervolgens ondertekend, waaruit de functiescheiding in het proces blijkt. De tweede persoon kan echter op basis van de aanwezige formats met sec de uitkomsten van de*

inhoudelijke controle, niet vaststellen in hoeverre daadwerkelijk is voldaan aan de van toepassing zijnde verordening. Wij vragen uw aandacht voor het documenteren en vastleggen van de inhoudelijke toetsing, om daarmee achteraf zichtbaar aan te tonen welke werkzaamheden hebben plaatsgevonden.

Het door de gemeente documenteren en vastleggen van de stappen om te komen tot het resultaat van de inhoudelijke toetsing, om daarmee achteraf zichtbaar aan te tonen welke werkzaamheden hebben plaatsgevonden, is als onvoldoende beoordeeld door de accountant. Daarmee ontbreekt het inzicht of een subsidieaanvrager heeft gedaan 'wat afgesproken is dat gedaan zou worden'.

Ten aanzien van de inrichting van de wijze waarop de interne controle heeft de rekenkamer geen specifieke documentatie aangetroffen.

Het college heeft begin 2020 geconstateerd dat: *Vanuit alle domeinen binnen de gemeente worden subsidies verstrekt. Hoewel het aantal subsidies per beleidsveld verschilt, zijn vrijwel alle afdelingen binnen de organisatie betrokken. De subsidieverstrekkingsprocessen in de gemeente zouden meer optimaal kunnen verlopen. Dit betreft niet enkel de juridische kwaliteit, maar ook het verhogen van efficiëntie en effectiviteit van werkprocessen, waardoor de werklast omlaag en de kwaliteit omhoog gaan.*²⁶

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B9	het resultaat van de doorlopen processtappen bij de interne controle is goed onderbouwd en gedocumenteerd	BII1, BII3	--

Beantwoording vraag BII2

Is een eenduidig register of overzicht (openbaar) beschikbaar, waarin alle verleende subsidies per instelling/organisatie per jaar zijn opgenomen (meerjarig voor de jaren 2017-2020)?

Openbaarheid van gegevens in brede zin is een algemeen rechtsbeginsel en vastgelegd in artikel 110 van de Grondwet. Daarnaast biedt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), de mogelijkheid om informatie op te vragen over het handelen van de overheid. De toekomstige Wet open overheid (Woo) verplicht nog meer tot het actief, uit eigen beweging, openbaar maken van documenten.²⁷

Om de uitvoeringslasten te beperken introduceert artikel 3.3a Woo een alternatieve manier van openbaar maken van informatie over subsidies. In plaats van de openbaarmaking van integrale documenten kunnen de wezenlijke elementen in een overzicht gepresenteerd. Artikel 3.3a Woo is een 'kan'-bepaling; een gemeente kan er dus voor kiezen om wel of niet van de mogelijkheid gebruik te maken om overzichten te publiceren. Artikel 3.3a Woo specificeert vrij precies wat in elk geval in de overzichten moet worden opgenomen.²⁸

²⁶ Bijlage 4 Doelen, resultaten en voorwaarden project 'Verbetering subsidieverstreking', behorende bij raadsvoorstel Algemene subsidieverordening 2020, 2020-00182

²⁷ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal/kennispartners/zylab-technologies-b-v/van-wob-naar-woo.16839489.ljnky>, geraadpleegd op 26-10-201

²⁸ Handreiking Van Wob naar Woo, Een juridische handreiking voor gemeenten over de Wet open overheid, VNG december 2021

Artikel 3.3a Actieve openbaarmaking in de vorm van overzichten

1. Een bestuursorgaan kan in plaats van door openbaarmaking overeenkomstig artikel 3.3, tweede lid, onderdeel k, de informatie over beschikkingen inzake subsidies aan anderen dan natuurlijke personen openbaar maken in een voor personen elektronisch raadpleegbaar overzicht, waarbij, voor zover de informatie in de beschikking is opgenomen en de artikelen 5.1, eerste, tweede en vijfde lid, en 5.2 niet aan openbaarmaking in de weg staan, in ieder geval openbaar wordt gemaakt:
  - a. de grondslag van de subsidie;
  - b. de ontvanger;
  - c. de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verstrekt, alsmede in de beschikking opgenomen doelvoorschriften;
  - d. de hoogte van verleningen, vaststellingen en wijzigingen;
  - e. de intrekkingen;
  - f. de dagtekening van de beschikking.

Veel gemeentelijke organisaties maken online reeds bekend hoe een burger of bedrijf een subsidie kan aanvragen. Sommige gemeenten gaan verder en vinden dat voor iedereen inzichtelijk moet zijn welke subsidies worden verstrekt en voor welke activiteiten; het betreft immers gemeenschapsgelden^{29 30 31}. Dit gebeurt bijvoorbeeld door deze informatie op te nemen in de jaarstukken, maar ook (al dan niet op basis van 'real-time-information') via een subsidieregister op de website van de gemeente.

Ambtelijk is vanuit de gemeente Maastricht aangegeven dat een gemeentebreed overzicht van alle subsidies op een geaggregeerd niveau zoals in de begroting/rekening niet beschikbaar is. Voor het in ontwikkeling zijnde gemeentelijke subsidiebureau is dit een aandachtspunt.

De rekenkamer vindt het opnemen van alle verstrekte subsidies in een openbaar register van transparantie getuigen. Bovendien biedt het subsidie-aanvragers (burgers, bedrijven en organisaties) op hoofdlijnen inzicht in de mogelijkheden die de gemeente biedt in mogelijkheden van ondersteuning om bepaalde doelen te bereiken.

De gemeente is in 2020, na de besluitvorming over de Asv2020 gestart met het project 'Verbetering subsidieverstrekingsprocessen', waar het inrichten van een 'subsidie-pagina' met informatie m.b.t. subsidieregelingen, aanvraag- en verantwoordingsformulieren downloaden, inclusief een helpdeskfunctie deel van uitmaken. Ook is het college voornemens om een openbaar subsidieregister op de genoemde subsidiepagina van de gemeentelijke website te plaatsen, dat actueel en volledig gevuld is.

Bij de beantwoording van vragen ex art. 47 RvO inzake Algemene Subsidieverordening 2020³² is door de wethouder aangegeven: *Er worden voorlichtingsbijeenkomsten gepland en voorlopig zijn alle digitale invulformulieren ook analoog te verzenden, in te vullen en te retourneren. Op de betreffende subsidie-site zal een 'helpdesk' met een telefoonnummer worden genoemd, waar steeds hulp en toelichting gevraagd kan worden. Deze (digitale of analoge) invulformulieren hebben vooralsnog vooral als doel dat de subsidieontvanger niet de Asv en/of de subsidieregeling hoeft te lezen om de rechten, plichten, eisen en voorwaarden te kennen.*

²⁹ <https://www.landgraaf.nl/flysystem/media/subsidieregister-gemeente-landgraaf-2019-t.pdf>, geraadpleegd 26-10-2021

³⁰ <https://subsidie-feiten.amsterdam.nl/>, geraadpleegd 26-10-2021

³¹ https://www.sittard-geleen.nl/Inwoners/Verenigingsloket/Subsidies_vrijwilligersorganisaties/Subsidieregelingen/Subsidieregister, geraadpleegd 16-10-2021

³² https://maastricht.parlaeus.nl/user/search/action=showpt/item=38318/Beantwoording_artikel_47_vragen-SP_-_Algemene_subsidiieverordening_2020.pdf

Per RIB van 11-02-2020 is de raad geïnformeerd over de voorlopige opzet van een 'subsidiepagina' op de website:

BIJLAGE 4 RIB d.d. 12 februari 2020

ASV 2020 VOORLOPIGE OPZET t.b.v. SUBSIDIE-SITE m.b.t. 'VEELGESTELDE VRAGEN'

De veelgestelde vragen worden geordend op onderwerp:

- Subsidieregels
- Aanvraag
- Beslistermijnen
- Voorschot en uitbetaling
- Controle
- Bezwaar
- Meldingsplicht
- Misbruik en sanctie en handhaving
- Juridische vragen

Een greep uit vervolgvragen.

Subsidieregels

- Welke subsidieregels kent de gemeente Maastricht?
- Waar kan ik de actuele subsidieregelingen en relevante regelgeving vinden?

Aanvraag

- Hoe kan ik een aanvraag indienen?
- Waar kan ik het aanvraagformulier vinden?
- Wanneer moet ik het begrotingsformat toepassen?
- Wanneer kan ik mijn aanvraag indienen?
- Wat als ik de aanvraag niet volledig indien?
- Hoe wordt mijn aanvraag beoordeeld?

Beslistermijnen

- Wanneer kan ik een besluit op mijn aanvraag verwachten?
- Onder welke omstandigheden kunnen de beslistermijnen worden verlengd?
- Voorschot en uitbetaling
- Worden subsidies bevoorschot?
- Wanneer vinden uitbetalingen plaats?

Controle

- Hoe worden subsidies gecontroleerd?
- Welke gegevens dien ik aan te leveren voor de vaststelling van de subsidie en wanneer?
- Wanneer is het Accountantsprotocol eindverantwoording verleende subsidies gemeente Maastricht van toepassing?
- Waarom wordt er gebruik gemaakt van een steekproef?
- Wanneer val ik in de steekproef?
- Wat indien er uit de steekproef blijkt dat de subsidie onterecht is verstrekt?

Bezwaar

- Wat kan ik doen als ik het niet eens ben met een besluit?
- Hoe kan ik bezwaar maken tegen een beslissing?

Meldingsplicht

- Wat is de meldingsplicht?
- Wat moet ik als subsidieontvanger melden?

Misbruik en sanctie en handhaving

- Wanneer is er sprake van misbruik en oneigenlijk gebruik?
- Welke sanctie- en handhavingsmogelijkheden kunnen er worden toegepast indien er sprake is van misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidies?
- Wanneer wordt mijn subsidie gekort?

Juridische vragen

- Moet ik me houden aan aanbestedingsregels indien ik een subsidie ontvang?
- Wat is staatssteun en wanneer is daar sprake van?
- Wat is een subsidieplafond en hoe werkt dit?

Vanuit het oogpunt van een (mogelijke) subsidie-aanvrager, is de informatiebehoefte, naar de mening van de rekenkamer als volgt:

	Vraag	Behoefte subsidieaanvrager
A	Is er een subsidieregeling(en) waar ik voor mijn voorgenomen activiteit een beroep op zou kunnen doen?	Online overzicht aan beschikbare regelingen (met doorklikmogelijkheid naar elke afzonderlijke regeling)

B	Onder welke voorwaarden kan ik een beroep doen op de betreffende regeling(en)?	Per regeling een doorklik-mogelijkheid naar een duidelijk overzicht van de voorwaarden waar aan voldaan moet worden
C	Geldt er een subsidieplafond en biedt dit nog ruimte voor mijn aanvraag?	Per regeling de vermelding van het subsidieplafond en 'real-time' informatie over de ruimte die nog bestaat voor het indienen van een aanvraag
D	Hoe moet ik mijn aanvraag indienen?	Aanvraagformulier per regeling downloaden en online indienen (evt. ook fysiek)
E	Bij wie kan ik terecht voor vragen?	Naast de Q&A pagina per regeling een contactpunt per regeling vermelden op de website

Naast mogelijke aanvragers mogen burgers, bedrijven en organisaties transparantie verwachten van de gemeente. De gemeente zou dus moeten laten zien wat ze doet (en óók wat ze niet doet) en hoe ze werkt.

Het college heeft in aanloop naar de Asv 2020 aangegeven een openbaar subsidieregister op de gemeentelijke website na te streven en 'continu managementinformatie up to date' te hebben. Het openbare subsidieregister vereist volgens het college een optimalisatie van het gebruik van de software Stratech die al gebruikt wordt in de gemeente Maastricht. Daarmee worden de wijzigingen in de Asv2020 mede geïmplementeerd.

De wijzigingen in de Asv2020, m.n. wat het controle- en verantwoordingsscenario betreft, vereisen volgens het college veranderingen in de ambtelijke subsidieverstrekingsprocessen.

De rekenkamer mist in de door de gemeente voorgestelde opzet van de 'subsidiepagina' op de website de verantwoording van de subsidies aan de burger, die bij voorkeur zoveel mogelijk 'real-time' is (en waarbij de peildatum van de op de website vermelde informatie zo actueel mogelijk is).

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B10	de gemeente beschikt over een eenduidig (openbaar) register of overzicht, waarin alle verleende subsidies per instelling/organisatie per jaar zijn opgenomen (meerjarig voor de jaren 2017-2020)	BII2	--
N B11	informatie over subsidiemogelijkheden is voor burgers en organisaties eenvoudig toegankelijk	BII2	--

Beantwoording vraag BII4

Op welke wijze wordt de verantwoording over de geleverde prestaties [en activiteiten] en de vaststelling van de subsidies vormgegeven?

Verantwoording vindt volgens de gemeente plaats via de begroting en jaarstukken middels het 'Overzicht subsidies'. Zoals aangegeven bij de beantwoording van vraag AI6 is dit overzicht niet compleet en vooral financieel ingestoken. Inzicht in de geleverde prestaties en activiteiten zijn niet uit dit overzicht te herleiden.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B12	het college legt op een duidelijke wijze verantwoording af over alle vastgestelde subsidies en de geleverde prestaties en activiteiten	BII4, D4	--

Beantwoording vraag BII5

Op welke wijze vindt evaluatie van het subsidiebeleid, het uitvoeringsproces en de individuele subsidierelaties plaats?

Beantwoording vraag BII6

Wordt het subsidiebeleid minstens eens in de vijf jaar op effectiviteit geëvalueerd, conform Awb, artikel 4:24 en wordt de raad hierover geïnformeerd?

De insteek van een evaluatie is om achteraf vast te stellen of aannemelijk is dat doelen zijn bereikt en/of prestaties zijn geleverd. Leerpunten (in positieve dan wel negatieve zin) worden gestructureerd verzameld en vormen de input voor eventuele bijstelling van de procesvoering (in feite wordt de *plan-do-check-act*-cyclus zo sluitend gemaakt).

In zowel de Asv 2015 als de Asv 2020 heeft de raad geen evaluatiebepalingen opgenomen. Het college heeft aangegeven dat het de raad op verschillende momenten heeft betrokken bij evaluaties van onderdelen van het subsidiebeleid (zie onderstaande overzicht). Het college heeft hiertoe gewerkt met raadsinformatiebrieven, raadsvoorstellen en een informatieronde.

Documenten met evaluatie(elementen) i.r.t. subsidiebeleid	Soort document	Datum
Evaluatie proces flexibele subsidiëring welzijn&zorg 2013-2016	Info tbv Inforonde	12-12-2017
Proces evaluatie flexibele subsidies/subsidies buurtnetwerken/ financiering huiskamers	RIB	13-3-2018
Evaluatie verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017	RIB	27-11-2018
Evaluatie innovatieagenda Cultuur	RIB	11-3-2019
Aanvullende evaluatie Innovatieagenda	RIB	26-6-2019
Verhoging bijdrage Muziekgieterij 2020 en 2021	RIB	19-9-2019
Voortgangsrapportage popbeleid	RIB	9-10-2019
Rapportage voortgang inzake subsidieverstrekking Buurtnetwerk Argus	RIB	7-2-2020
Nadere informatie m.b.t. raadsvoorstel Algemene Subsidieverordening 2020	RIB	11-2-2020
Subsidieproces meerjarige subsidie professionele kunst Maastricht 2021-2024	RIB	11-9-2020
Subsidieverleningen meerjarige subsidies professionele kunst 2021-2024	RIB	17-11-2020
Plan van aanpak creatieve maakindustrie	RIB	18-12-2020
Algemene voorzieningen Maastricht 2020	Raadsvoorstel	26-11-2019
Versterking Voorschoolse Educatie: aanpassing Verordeningen Kindgebonden Subsidie en Voorschoolse educatie en subsidie VVE-TPO	Raadsvoorstel	4-4-2020
Algemene subsidieverordening 2020	Raadsvoorstel	26-5-2020
Beleidskader 'Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet'	Raadsvoorstel	27-10-2020
Subsidieregeling 'Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, gemeente Maastricht', 2022-2024	Raadsvoorstel	16-3-2021

Tabel 2 Documenten met evaluatie(elementen) i.r.t. subsidiebeleid

In de periode tussen 2017 en halverwege 2019 heeft het college, als zodanig herkenbare, evaluaties van een aantal sectorale subsidieregelingen uitgevoerd. In de periode daarna is de raad weliswaar geïnformeerd over sectorale subsidiezaken of zijn voorstellen voorgelegd, maar deze zijn niet herkenbaar als evaluatiedocumenten.

De rekenkamer heeft geen regeling-overstijgende evaluaties weten te achterhalen. Ook is geen onderzoek op dit terrein op grond van artikel 213a gemeentewet (doelmatigheid en doeltreffendheid van door het college gevoerde bestuur) bekend bij de rekenkamer.

De door het college uitgevoerde evaluaties hebben uitsluitend betrekking op een beperkt aantal deelterreinen van het subsidiebeleid (afzonderlijke subsidieregelingen) en niet op een regeling-overstijgend (beleids)niveau.

In de Awb (art. 4:24) is een eis opgenomen over het evalueren van subsidies: "Indien een subsidie op een wettelijk voorschrift berust, wordt ten minste eenmaal in de vijf jaren een verslag gepubliceerd over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk, tenzij bij wettelijk voorschrift³³ anders is bepaald". Een evaluatie brengt in beeld of het verstrekken van een subsidie daadwerkelijk heeft geleid tot het behalen van de beoogde doelen en prestaties. Dit geeft ook een basis om eventueel het beleid aan te passen als blijkt dat de doelen en prestaties niet (voldoende) worden behaald. Op deze wijze is er sprake van een cyclisch proces.

In een paar uitzonderingsgevallen is geen wettelijk voorschrift of verordening nodig (artikel 4:23, eerste en derde lid, van de Awb):

- a. Anticiperende subsidie: een wettelijk voorschrift is in voorbereiding en gedurende ten hoogste een jaar mogen er al wel subsidies worden verstrekt.
- b. Europese subsidie: dit is een subsidie die wordt verstrekt door de Europese Unie, bijvoorbeeld de subsidie vanuit het EFRO. Vaak is als voorwaarde opgenomen dat de gemeente (of een andere overheidsinstantie) 50% co-financiert.
- c. De subsidieverstrekking op grond van een begrotingspost (de begroting dient de subsidieontvanger en het bedrag dat ten hoogste kan worden vastgesteld te vermelden). Dit zijn vaak exploitatiesubsidies aan instellingen.
- d. Incidentele subsidie: subsidie voor eenmalige gevallen die voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt.

Voor subsidies die de gemeente verstrekt die niet op een wettelijk voorschrift berusten, geldt de evaluatiebepaling niet want deze subsidies kunnen niet langer dan vier jaar bestaan: een anticiperende subsidie mag maximaal één jaar worden verstrekt en een incidentele maximaal vier jaar. Voor deze subsidies geldt volgens de Awb een jaarlijkse verslagleggingsplicht (Awb 4:23, lid 4)³⁴. Het verslag is vormvrij, zowel een afzonderlijk verslag als opname in de begrotingstoelichting is mogelijk. Qua inhoud volstaat een globale omschrijving van de gesubsidieerde activiteit. De enkele mededeling dat de uitzonderingsbevoegdheid gebruikt is echter niet voldoende; de aard van de buitenwettelijke subsidiestromen moet blijken.

In onderstaande tabel zijn de verplichtingen uit de Awb bij elkaar samengevat. In de Asv 2020 zijn geen (aanvullende) gemeentespecifieke eisen opgenomen.

³³ Een wettelijk voorschrift is een verordening op grond waarvan subsidies kunnen worden verstrekt. Vaak is dit een Algemene subsidieverordening (Asv), maar dit kan ook een andere (subsidie)verordening voor een bepaald beleidsterrein zijn. De raad moet deze verordening(en) vaststellen.

³⁴ Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer, Inzicht in doeltreffendheid van subsidies Provincie Zuid-Holland, maart 2012

Soort subsidie	Verslag	Evaluatie
Subsidie op grond van verordening (Asv)	Verplicht (jaarlijks, vormvrij)	Verplicht (min. 1x per 5 jaar)
Begrotingssubsidie	Niet verplicht	Niet verplicht
Anticiperende en incidentele subsidie	Verplicht (jaarlijks, vormvrij)	Niet verplicht
Europese subsidie (buiten scope van voorliggend onderzoek)	Niet verplicht in Awb	Niet verplicht in Awb

Tabel 3 Evaluatie en verslaglegging bij subsidies

Als de gemeente Maastricht een subsidie verstrekt op basis van een verordening of uitvoeringsregeling, dan moet ze deze, conform de Awb (art. 4:24) minimaal één keer per vijf jaar evalueren.

Niet duidelijk is hoe de verantwoording via de jaarstukken zich verhoudt tot de Awb-verplichting tot verslaglegging van alle subsidies op grond van verordening en anticiperende en incidentele subsidies (zie tabel 3.).

Namens het college is aangegeven dat het proces subsidies alsmede de hieruit voortvloeiende lasten onderdeel is van de jaarlijkse accountantscontrole en dat eventuele bevindingen en aanbevelingen onderdeel uitmaken van de managementletter.

De rekenkamer ziet de rol van de accountant in deze vooral als controleur van het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens de gemeenteraad (en daar maken subsidies onderdeel van uit). Dit staat echter los van een inhoudelijke beleids- of procesevaluatie, zoals deze ook in de Awb is benoemd (zie tabel 4.).

De rekenkamer heeft geen informatie weten te achterhalen of het college bij een niet-eenmalige subsidieverstrekking periodiek een heroverweging uitvoert aan het eind van de (maximale) termijn of tussentijds. Of is het zo dat er een soort van automatisme in werking treedt in dit soort situaties? Onduidelijk is of het college zich onder meer de volgende vragen stelt: is dit (nog steeds) de juiste partij om de doelen te bereiken? en is het subsidiebedrag nog passend in vergelijking tot de bijdrage aan de doelen van de gemeente?

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B13	het overkoepelende en sectorale subsidiebeleid wordt periodiek tegen het licht gehouden	BII5	-
N B15	het interne uitvoeringsproces wordt periodiek geëvalueerd	BII5	-
N B16	bij een niet-eenmalige subsidieverstrekking vindt periodiek een evaluatie plaats op individueel niveau	BII5	--
N B17	intern is geborgd dat evaluatieresultaten doorwerking vinden in het beleid en uitvoeringsproces	BII5, BII6	?
N B14	een subsidie wordt minstens eens in de vijf jaar op effectiviteit geëvalueerd, conform Awb, artikel 4:24 (tenzij het een uitzondering op de Awb betreft)	BII6	?
N B17	intern is geborgd dat evaluatieresultaten doorwerking vinden in het beleid en uitvoeringsproces	BII5, BII6	?

7.2 Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag B

In dit onderdeel is voor onderzoeksvraag B de toetsing aan het normenkader samengevat.

Onderzoeksvraag B luidt:

Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
B. Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?			
BI. Soorten en omvang subsidies			
N B1	er is een heldere definitie beschikbaar per subsidiesoort	BI1	--
N B2	de gemeente beschikt over een compleet overzicht van de subsidiebedragen voor de jaren 2017-2020 waarmee inzicht bestaat in de (meer)jaarlijkse verleende subsidies per instelling/per beleidssector/in totaliteit	BI2, D1	--
N B3	de jaarrekening en begroting geven inzicht in de toegekende en uitbetaalde subsidies per jaar in de onderzochte periode	BI2, D1	--
N B4	Subsidie-uitgaven gaan het subsidieplafond niet te boven	BI2	?
N B5	de gemeente heeft goed inzicht in de subsidies die een subsidieontvanger over meerdere jaren (of gestapeld) ontvangt.	BI2	--
N B6	de subsidieplafonds worden helder gecommuniceerd	BI3	--
N B7	subsidieplafonds zijn eenvoudig vindbaar op de website	BI3	--
N B8	de gemeente heeft een proces uitgewerkt waarbij vervolgactie wordt ondernomen bij overschrijding of onderuitputting van het in de begroting vermelde bedrag	BI4	--
BII. Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording			
Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N B9	het resultaat van de doorlopen processtappen bij de interne controle is goed onderbouwd en gedocumenteerd	BII1, BII3	--
N B10	de gemeente beschikt over een eenduidig (openbaar) register of overzicht, waarin alle verleende subsidies per instelling/organisatie per jaar zijn opgenomen (meerjarig voor de jaren 2017-2020)	BII2	--
N B11	informatie over subsidiemogelijkheden is voor burgers en organisaties eenvoudig toegankelijk	BII2	--
N B12	het college legt op een duidelijke wijze verantwoording af over alle vastgestelde subsidies en de geleverde prestaties en activiteiten	BII4, D4	--
N B13	het overkoepelende en sectorale subsidiebeleid wordt periodiek tegen het licht gehouden	BII5	-
N B14	een subsidie wordt minstens eens in de vijf jaar op effectiviteit geëvalueerd, conform Awb, artikel 4:24 (tenzij het een uitzondering op de Awb betreft)	BII6	?
N B15	het interne uitvoeringsproces wordt periodiek geëvalueerd	BII5	-
N B16	bij een niet-eenmalige subsidieverstrekking vindt periodiek een evaluatie plaats op individueel niveau	BII5	--
N B17	intern is geborgd dat evaluatieresultaten doorwerking vinden in het beleid en uitvoeringsproces	BII5, BII6	?

Tabel 4 Toetsing van bevindingen vraag B aan normenkader

7.3 Hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag B

In dit onderdeel is de hoofdlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag B toegelicht.

Onderzoeksvraag B luidt:

Hoe vindt monitoring, evaluatie, controle en verantwoording plaats (in overkoepelende zin)?

BI Soorten en omvang subsidies

18. De gemeente Maastricht hanteert de termen: structurele, flexibele, incidentele en activiteiten subsidies. Wat hier precies onder wordt verstaan en wat de onderlinge verschillen zijn, is niet duidelijk (zijn incidentele subsidies hetzelfde als flexibele subsidies?). De Asv 2020 geeft geen heldere definities aan.
19. Het college presenteert jaarlijks de begrote en beschikte subsidiebedragen voor de maximale structurele instandhoudingssubsidies en de begrote en beschikte subsidiebedragen voor de activiteitsubsidies in de p&c documenten. De raad krijgt hiermee cijfermatig zicht op de jaarlijkse situatie, maar:
  - de verstrekte informatie is niet eenduidig: enerzijds wordt aangegeven dat alle beschikte subsidies zijn opgenomen in het Overzicht subsidies in de jaarstukken, terwijl anderzijds wordt aangegeven dat incidentele subsidies voor de beleidsterreinen Sociaal, Economie & Cultuur en Ruimte niet zijn vermeld in het 'Overzicht subsidies' in de jaarstukken;
  - bij het overzicht 'activiteiten subsidies en subsidieplafonds' in de jaarstukken is niet aangegeven op welke soort subsidies dit betrekking heeft en op welke beleidsterreinen;
  - onduidelijk is hoe de cijfers geïnterpreteerd kunnen worden: een nadere duiding van de cijfers ontbreekt.
20. Onduidelijk is welke uitleg de gemeente aan de term 'structureel' geeft bij de structurele subsidies en hoe hierbij een periodieke heroverweging/indexatie is ingebed in het werkproces.
21. Als er sprake is van meerjarige subsidies, welke uitleg geeft de gemeente dan aan 'meerjarig'. Dus welke (maximale) termijn hangt hier aan vast?
22. Een toelichting op het overschrijden van de als maximaal aangeduide subsidiebedragen ontbreekt in de jaarstukken en ook is onduidelijk hoe dit zich verhoudt tot het functioneren van een subsidieplafond.
23. Inzicht in (deels) niet-toegekende subsidies (aantal aanvragers t.o.v. aantal toegekende subsidies, aangevraagd bedrag t.o.v. toegekend bedrag, reden voor afwijzing) ontbreekt.
24. Er is geen verklaring bekend voor het sinds 2017 groeiende 'gat' tussen de begrote subsidies en de gerealiseerde uitgaven, zodat dit mogelijk kan worden afgeroomd en er meer ruimte ontstaat in de begroting.
25. Onduidelijk is of een subsidieaanvraag wordt afgewezen als het subsidieplafond is bereikt.
26. Niet duidelijk is of de gemeente een afsprakenkader heeft aangaande indexatie van meerjarige subsidies.

BII Monitoring, evaluatie, controle en verantwoording

27. Doordat jaarrekening en begroting steeds een momentopname tonen (over 1 kalenderjaar) ontbreekt trendmatige informatie (over meerdere jaren), die voorzien is van een nadere duiding van de cijfers (betekenisgeving).
28. Met de werkwijze om 'op jaarbasis' te rapporteren in de jaarstukken bestaat geen inzicht in de subsidies die een subsidieontvanger cumulatief ontvangt, bijvoorbeeld over meerdere jaren en/of meerdere verschillende subsidies al dan niet van meerdere subsidieverstrekkers.
29. Sinds 2017 heeft het college weinig (en ook niet altijd als zodanig herkenbare) evaluaties uitgevoerd, waarvan eenmaal naar aanleiding van een aangenomen motie.

30. Niet duidelijk is hoe de verantwoording via de jaarstukken/jaarlijkse verslaglegging zich verhoudt tot de Awb-verplichting tot verslaglegging van alle subsidies op grond van verordening/anticiperende en incidentele subsidies.
31. De door het college uitgevoerde evaluaties hebben uitsluitend betrekking op een beperkt aantal deelterreinen van het subsidiebeleid (afzonderlijke subsidieregelingen) en niet op een regeling-overstijgend (beleids)niveau.
32. Onduidelijk is of alle subsidies op grond van de Asv minimaal 1x per 5 jaar zijn geëvalueerd.
33. Onduidelijk is of periodiek wordt getoetst of het doel waarvoor de regeling is opgezet wordt gehaald.
34. Het ontbreekt aan een periodieke (overall) subsidie-evaluatie: waarom is de ene regeling succesvoller dan de andere en welke leerpunten kunnen hier uit worden gehaald?
35. Onduidelijk is of aan het eind van de (maximale) termijn of tussentijds een heroverweging volgt. (Is dit de juiste partij om de doelen te bereiken? Is het subsidiebedrag nog passend in vergelijking tot de bijdrage aan de doelen van de gemeente? etc)
36. Onduidelijk is hoe de gemeente de eventuele periodieke heroverweging in het werkproces heeft geborgd.
37. Bij de rekenkamer is geen inhoudelijke/beleidsmatige evaluatie van de Asv 2015 bekend (als input voor de Asv2020).
38. Het project 'Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen' is gestart in 2020. Doel van dit project is enerzijds het verbeteren van het proces van subsidieverstrekkingen en anderzijds het oprichten van een centraal subsidiebureau: het Subsidiebureau Maastricht (SBM). In 2021 heeft het college ingestemd met het voorgenomen besluit tot het vormen van het SBM. Na het adviesrecht van de ondernemingsraad vindt definitieve besluitvorming plaats door het college. Naar verwachting is dit in 2022..
39. Er zijn geen subsidiejaardossiers voorhanden met definitief getekende stukken met betrekking tot aanvraag – beoordeling – toekenning – controle documenten.

8 Beantwoording onderzoeksvraag C

In dit onderdeel is onderzoeksvraag C met de bijbehorende deelvragen per geselecteerde casus beantwoord:

Onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Deelvragen C1

Wordt gehandeld conform het subsidiebeleid?

- Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?
- Is navolgbaar of toetsing heeft plaats gevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?
- Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?
- Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?
- Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?
- Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

Deelvraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

8.1 Casusselectie

Casusselectie heeft plaatsgevonden op basis van de begroting 2019 (ten tijde van Asv 2015).

	Selectie casussen onderzoek subsidies gemeente Maastricht	Bedrag toegekende subsidie 2019
	Programma 1 - Veiligheid	
1	<i>Stichting Anti Discriminatie Voorziening</i>	242.086
	<i>Programma 3 - Economie</i>	
2	<i>Maastricht Congresbureau</i>	285.000
	<i>Programma 4 - Onderwijs</i>	
3	<i>Stichting Centrum Natuur en Milieu Educatie</i>	518.635
	Programma 5 - Sport, Cultuur en Recreatie	
4	<i>Muziekgieterij</i>	379.125
5	<i>Regionaal Historisch Centrum Limburg</i>	918.075
	<i>Programma 6 - Sociaal Domein</i>	
6	<i>Mondriaan</i>	1.255.421
7	<i>Xonar Vrouwenopvang</i>	2.110.720
8	<i>Stichting Trajekt</i>	7.572.956
9	<i>Kindgebonden financiering</i>	1.769.967
	<i>Programma 7 - Volksgezondheid en Milieu</i>	

10	<i>Stichting Envida</i>	3.176.500
	Totaal te onderzoeken subsidiebedrag	18.231.485

Tabel 5 Geselecteerde casussen op basis van begroting 2019

8.2 Normenkader casussen

Per casus is het onderstaande normenkader toegepast:

Norm	Normbeschrijving
N C1	er heeft een instrument-afweging plaatsgevonden
N C2	er is een subsidieaanvraag beschikbaar
N C3	de subsidiegrondslag is bekend
N C4	er is een subsidiecontract beschikbaar
N C5	doelen zijn benoemd
N C6	werkprogramma of prestatieplan (beleidsinhoudelijk en financieel) is beschikbaar
N C7	(beleidsinhoudelijke) rapportage over realisatie en afwijkingen is beschikbaar
N C8	goedkeurende accountantsverklaring is beschikbaar
N C9	er is een accountantsverklaring die verklaart dat aan subsidievoorwaarden is voldaan
N C10	communicatie naar raad en extern(en) heeft plaatsgevonden
NC 11	de sturing door het college is inzichtelijk voor de raad

8.3 Uitwerking per casus

1. Stichting Antidiscriminatievoorziening (€ 242.086)

Achtergrondschets

Het Rijk heeft de Wet gemeentelijke antidiscriminatie-voorzieningen vastgesteld. Diverse gemeenten uit Noord-Midden Limburg en Zuid-Limburg hebben daarom een gemeenschappelijke regeling op 10 juli 2009 afgesproken. De gemeente Roermond treedt hierbij op als centrumgemeente voor de regio Noord- Midden Limburg. De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente voor Zuid-Limburg. De centrumgemeenten ontvangen per kalenderjaar van elke deelnemende gemeente een bedrag van € 0,372 per inwoner (prijspeil 2009) op basis van facturering. De centrumgemeenten dienen de ontvangen bijdragen van alle deelnemende gemeenten gezamenlijk via subsidieverlening in te zetten ter financiering van de Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg). Deze subsidieverlening vindt plaats conform de betreffende subsidieverordening van de centrumgemeenten.

Dit betekent voor de gemeente Maastricht dat er voldaan moet worden aan de algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2015 en de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg.

De aanvraag voor subsidie is ingediend door de stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg. De aanvraag is gedaan op basis van het door de raad van toezicht goedgekeurde beleidsplan 2019 en de daarbij behorende begroting 2019.

Aanvraag

Het beleidsplan 2019 is algemeen geformuleerd en bevat geen concrete actiepunten.

De begrote opbrengsten 2019 van de stichting ADV-Limburg bedragen € 444.260 inclusief een extra projectsubsidie ad. € 40.000 van de gemeente Maastricht.

De personeelskosten 2019 bedragen € 348.500 en de kosten activiteiten bedragen € 35.500. Het subsidiecontract verwijst naar het beleidsplan 2019.

Op 31 januari 2019 heeft de gemeente Maastricht een besluit genomen voor het verlenen van een subsidie ter hoogte van maximaal € 242.086 voor de uitvoering van de Wet gemeentelijke antidiscriminatie-voorziening (Wga) voor 2019. Het besluit is gebaseerd op de 'Subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg'. Conform deze verordening is de grondslag op basis waarvan subsidie wordt verstrekt een door de instelling ingediend prestatieplan of een werkprogramma.

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

Er heeft geen afweging plaatsgevonden omdat het Rijk de Wet gemeentelijke antidiscriminatie-voorzieningen heeft vastgesteld. Diverse gemeenten uit Noord-Midden Limburg en Zuid-Limburg hebben hiertoe een gemeenschappelijke regeling op 10 juli 2009 afgesproken.

Beantwoording vraag C1b

Is navolgbaar of toetsing heeft plaatsgevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?

Doelen

Het subsidiecontract formuleert de te realiseren doelen als volgt:

1. De producten en/of diensten zoals geformuleerd in het jaarplan 2019 en de daarmee te behalen resultaten dienen bij te dragen aan de door de gemeente Maastricht en Roermond beoogde doelstellingen en maatschappelijke effecten zoals vastgelegd in het gemeenschappelijk beleid.
2. ADV Limburg realiseert in 2019 klachtbehandeling en registratie, rapporteren, monitoren en (beleids-)advisering, preventie en voorlichting, conform de kwaliteitseisen en randvoorwaarden opgenomen in de wet, het beleidsvoorstel, het onderzoeks-verzoek en de gemeenschappelijk regeling subsidiering ADV Limburg versie 1.4 d.d. 4 november 2009.

Verplichtingen prestatieplan-werkprogramma

De verplichtingen voor de ADV-Limburg staan beschreven in het subsidiecontract 2019 tussen de gemeente en ADV Limburg.

Indien de grondslag een prestatieplan is, worden in het subsidiecontract minimaal de volgende zaken vastgelegd:

1. Hoeveel prestatie-eenheden van de te onderscheiden gewenste prestaties wanneer moeten worden gerealiseerd;
2. Welk subsidiebedrag per prestatie-eenheid van de te onderscheiden gewenste prestaties wordt verleend;
3. Welke kwaliteitseisen aan de te onderscheiden gewenste prestaties worden verbonden.

Indien de grondslag een werkprogramma is, wordt de hoogte van de subsidie bepaald aan de hand van een door B&W goedgekeurde begroting van het subsidiabele werkprogramma.

In het subsidiecontract worden in beide gevallen (prestatieplan / werkprogramma) afspraken gemaakt indien de prestaties en het werkprogramma niet gerealiseerd worden.

Rapportageverplichtingen

De centrumgemeenten dragen jaarlijks voor 1 oktober zorg voor het aanleveren van een halfjaarrapportage over het lopende jaar. Deze jaarrapportage bestaat tenminste uit:

1. Een beleidsinhoudelijke rapportage op hoofdlijnen over de realisatie en de afwijkingen daarvan met betrekking tot de door de ADV Limburg te bereiken (beleids-)resultaten, en
2. De daarmee te verwachten inhoudelijke en financiële risico's.

De centrumgemeenten dragen jaarlijks voor 1 juli zorg voor het aanleveren van een jaarrapportage over het voorgaande jaar. Deze jaarrapportage bestaat tenminste uit:

1. Een beleidsinhoudelijke rapportage over het afgelopen jaar en een vooruitblik over het komende jaar;
2. Een financiële rapportage op hoofdlijnen over het afgelopen jaar en een doorkijk over het lopende en komende jaar, en
3. Als bijlagen het inhoudelijk en financieel jaarverslag van de ADV-Limburg.

De centrumgemeenten dragen vierjaarlijks zorg voor een evaluatie van de afgelopen vier jaren, voor het eerst in 2013 over de periode 2009 t/m 2012. Deze vierjaarlijkse evaluatie bestaat tenminste uit:

1. Een beleidsinhoudelijke evaluatie over de afgelopen jaren en een vooruitblik voor de komende jaren;
2. Een financiële evaluatie op hoofdlijnen over de afgelopen periode en een doorkijk voor de komende jaren, en
3. Een advies aan de deelnemende gemeente voor eventuele wijzigingen in het gezamenlijke beleid van de ADV-Limburg.

“De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zendt in overeenstemming met de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk”.

In de halfjaarrapportage 2019 is opgenomen een overzicht van de meldingen over het 1^e halfjaar 2019. De meldingen zijn gerubriceerd naar geografische verdeling, verdeling naar discriminatiegronden en verdeling naar maatschappelijke terreinen. Er is geen beleidsinhoudelijke rapportage over de realisatie en de afwijkingen met de doelen beschikbaar. Ook zijn de risico's niet benoemd.

De jaarrapportage 2019 bestaat uit de jaarrekening 2019 en de Monitor Discriminatie 2019 Limburg. De monitor bevat een uitgebreide analyse van de klachten. Het is geen beleidsinhoudelijke rapportage en de monitor bevat geen vooruitblik voor het komende jaar.

De jaarrekening 2019 dient volgens de 'Algemene subsidieverordening van de gemeente Maastricht' voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarin tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan. De jaarrekening 2019 van ADV Limburg is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij niet is vastgesteld of aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

Beantwoording vraag C1c

Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?

Conform de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg is hier sprake van een subsidiegrondslag op basis van een werkprogramma. De rekenkamer heeft dit werkprogramma niet als zodanig aangetroffen in het dossier waardoor een vergelijking tussen werkprogramma en realisatie niet mogelijk is.

Beantwoording vraag C1d

Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?

Er zijn geen documenten aangetroffen inzake de communicatie naar de raad en extern(en).

Beantwoording vraag C1e

Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?

Zoals eerder vermeld is er geen werkprogramma (beleidsinhoudelijk en financieel) dat achteraf op realisatie is getoetst.

Wel vermeldt de gemeente in het besluit tot vaststellen subsidie 2019 dat de subsidie is besteed aan de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling. Hoe zij dit heeft vastgesteld, is niet gedocumenteerd aangetroffen.

Beantwoording vraag C1f

Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

De jaarrekening 2019 diende voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij tevens verklaard diende te worden dat aan de subsidievoorwaarden werd voldaan. De jaarrekening is voorzien van een samenstellingsverklaring door Sijben en Huppertz en is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring door Hordijk, Kok, Laan & Wabeke. Echter in de verklaring wordt niet vastgesteld of de subsidie is verantwoord voor het doel waarvoor zij is verstrekt.

De vierjaarlijkse evaluatie heeft de rekenkamer niet aangetroffen in het dossier.

Beantwoording vraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Vorenstaande documentatie is niet aangeleverd bij de rekenkamer. Wel blijkt uit het subsidiecontract dat indien prestaties niet geleverd zijn, er een korting op de subsidie plaats zal vinden.

2. Maastricht Congresbureau (€ 285.000)

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Achtergrondschets

Op 14 december 2018 heeft de gemeente Maastricht een besluit genomen voor het verlenen van een subsidie ter hoogte van maximaal € 285.000 per jaar voor de periode 2019-2022. Het besluit is gebaseerd op de 'Algemene Subsidieverordening'.

Belangrijkste doelstelling van de verstrekte subsidie is het versterken van de Brightlands Maastricht Health Campus door het organiseren van congressen en daarmee een langer verblijf in Maastricht stimuleren.

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

De gemeente verwijst naar de economische visie 2020 van Maastricht. Dit is een vrij uitgebreide algemene economische visie. Er heeft geen zichtbare instrument-afweging plaatsgevonden.

De rekenkamer heeft een aanvraag tot subsidieverlening aangetroffen in het aangeleverde casusdossier.

De subsidiegrondslag is dat de subsidie is meegenomen in de begroting 2019 van de gemeente Maastricht.

Beantwoording vraag C1b

Is navolgbaar of toetsing heeft plaatsgevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?

In de aanvraag wordt een reguliere activiteitensubsidie ad € 135.00 gevraagd en een extra subsidie ad. € 150.000 voor onder andere uitbreiding van de personele capaciteit.. Er is geen subsidiecontract afgesproken waarin de concrete doelen met name voor de reguliere activiteitensubsidie zijn benoemd. Er is weliswaar een document 'Evaluatie Maastricht Congresstad 2019' maar het is lastig af te leiden welk deel betrekking heeft op Brightlands Maastricht Health Campus. Omdat er vooraf ook geen doelen zijn afgesproken is toetsing of de reguliere activiteitensubsidie bijdraagt aan het doel niet mogelijk. Ook is niet duidelijk of de extra subsidie ad € 150.000 is aangewend conform de aanvraag.

De jaarrekening 2019 dient volgens de 'Algemene subsidieverordening van de gemeente Maastricht' voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring, waarin tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan. De jaarrekening 2019 van Stichting Maastricht Convention Bureau is voorzien van een controleverklaring waarbij niet is vastgesteld of aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

Beantwoording vraag C1c

Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?

De rekenkamer heeft geen documentatie aangetroffen die een verband legt tussen de prestatieafspraken en het resultaat.

Beantwoording vraag C1d

Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?

De rekenkamer heeft geen documenten aangetroffen inzake de communicatie naar raad en naar extern(en).

Beantwoording vraag C1e

Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?

Zoals eerder vermeld zijn er geen doelen gesteld die achteraf op realisatie zijn getoetst. Ook zijn er geen documenten die deze beoordeling door de gemeente zichtbaar maken.

Beantwoording vraag C1f

Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

De jaarrekening 2019 diende voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij tevens verklaard diende te worden dat aan de subsidievoorwaarden werd voldaan. De jaarrekening is voorzien van een controleverklaring door RSM. Echter in de verklaring wordt niet vermeld of is vastgesteld of de subsidie is verantwoord voor het doel waarvoor zij is verstrekt.

Beantwoording vraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Vorenstaande documentatie is niet aangeleverd bij de rekenkamer.

3. Stichting Centrum Natuur en Milieu Educatie (€ 518.635)

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

In onderdeel 4. is aangegeven aan welke algemene eisen een subsidie volgens de Awb dient te voldoen.

Met name aan de vereiste 'anders dan als betaling van aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten', lijkt in casu niet te worden voldaan. De geldstroom richting Stichting CNME vloeit voort

uit een DVO³⁵ en lijkt aldus te kwalificeren als een betaling uit hoofde van een opdracht i.p.v. als een subsidie. De gemeente heeft bij de rekenkamer kenbaar gemaakt dat het volgens de gemeente niet juist is dat de gemeente het CNME heeft opgenomen in het subsidieoverzicht. De rekenkamer heeft om die reden dan ook geen documentatie aangereikt gekregen om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Hoewel formeel juridisch gezien misschien geen sprake is van een subsidie heeft de rekenkamer de onderzoeksvragen voor deze DVO proberen te beantwoorden. Dit vanuit de gedachte dat er door de gemeente een bedrag van € 518.635 aan de Stichting ter beschikking wordt gesteld en dat de vraag kan worden gestelde of dit geld aan de doelen wordt besteed zoals met de stichting in de DVO overeengekomen. Het betreft een 28-tal projecten, waar gemiddeld € 18.500 voor is gereserveerd met de volgende aandachtsgebieden:

- leefbare stad,
- advies en verbinding,
- duurzaamheid,
- educatie,
- stadsnatuur.

4. Muziekgieterij (€ 379.125)

Achtergrondschets

Op 22 januari 2019 heeft de gemeente Maastricht een besluit genomen voor het verlenen van een subsidie ter hoogte van maximaal € 284.344 als voorschot voor 2019. Aangezien de muziekgieterij reeds in 2018 25% van de subsidie 2019 heeft ontvangen ten bedrage van € 94.781 (subsidieplafond € 379.125) resteert voor 2019 € 284.344. Het betreft een voorschot omdat er nog geen sluitende begroting is overlegd en is gebaseerd op de realisering van de activiteiten zoals vermeld in het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan.

De aanvraag en het activiteitenplan is niet aangeleverd bij de rekenkamer.

Het besluit is gebaseerd op de 'Algemene Subsidieverordening' en de beleidsregels structurele subsidies voor instellingen voor professionele kunst en cultureel erfgoed voor de periode 2017-2020.

Op 13 november 2020 is het besluit genomen tot vaststelling van de subsidie ten bedrage van € 284.344.

Op 27 maart 2020 is het besluit genomen tot vaststelling van de subsidie ten bedrage van € 62.919.

Op 17 november 2020 is het besluit genomen tot vaststelling van de subsidie ten bedrage van € 300.000.

In de jaarrekening 2019 van de Stichting Muziekgieterij staan de volgende subsidieopbrengsten van de gemeente Maastricht vermeld:

- Structurele subsidies	€ 679.125	betreft exploitatie / overig
- Projectgerelateerde subsidies	€ 62.619	betreft Bruis
- Investeringssubsidie	€ 57.110	
- Huurkorting gemeente	€ 50.000	
Totaal	€ 848.854	

³⁵ Dienstverleningsovereenkomst

Naast bovenvermelde subsidies zijn er volgens de jaarrekening 2019 van de Stichting Muziekgieterij de volgende bedragen door de gemeente uitgekeerd om investeringen mee te financieren:

- 29 januari 2019 6 ^e subsidie	trussen zaal	€ 11.144
- 19 februari 2019 7 ^e subsidie	takels/bekabeling	€ 58.875
- 5 april 2019 8 ^e subsidie	geluid	€ 568.156
- 20 mei 2019 9 ^e subsidie	garderobe	€ 37.212
- 22 juli 2019 10 ^e subsidie	microfonie	€ 59.303
- 20 aug. 2019 11 ^e subsidie	diversen	€ 19.201
- 13 sept. 2019 12 ^e subsidie	diversen	€ 39.005
Totaal		€ 792.896

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

Er heeft geen instrument-afweging plaatsgevonden. Wel is in diverse college-nota's de financiële problematiek van de Muziekgieterij in beeld gebracht en welke mogelijkheden de gemeente heeft om de Muziekgieterij financieel te ondersteunen.

Er bevindt zich een aanvraag (activiteitenplan), in de vorm van het bedrijfsplan 2017-2020, tot subsidieverlening bij de documenten die de rekenkamer zijn aangereikt.

Ook zijn de beleidsregels structurele subsidies voor instellingen voor professionele kunst en cultureel erfgoed 2017-2020 aangereikt.

Tevens is er een besluit bijgevoegd dat er € 62.619 beschikbaar wordt gesteld voor het Festival Bruis. Deze subsidie staat niet op het overzicht subsidies 2019.

Ook is er een besluit bijgevoegd voor verstrekking van een exploitatiesubsidie voor 2019 ter hoogte van maximaal € 300.000. Ook deze subsidie staat niet op het overzicht subsidies 2019.

In hoeverre beide bedragen staan in relatie tot de € 284.344 blijkt niet uit de documenten.

Beantwoording vraag C1b

Is navolgbaar of toetsing heeft plaatsgevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?

Verplichtingen

Voor 1 mei 2020 dienen de volgende documenten ingediend te worden bij de gemeente:

1. Een activiteitenverslag over 2019 dat de aard en de omvang van de verrichte (gesubsidieerde) activiteiten beschrijft en een beargumenteerde vergelijking bevat tussen de nagestreefde en de gerealiseerde doelstellingen. In dit activiteitenverslag worden expliciet de bezoekersaantallen vermeld;

2. Een financiële verantwoording over 2019 van de gesubsidieerde activiteit of het programma van activiteiten. De verschillen tussen de begroting van het betreffende jaar en de realisatie worden in de financiële verantwoording toegelicht.
3. Wanneer de subsidie € 50.000 of meer bedraagt is het activiteitenverslag en de financiële verantwoording voorzien van een verklaring van een accountant.

Er is geen subsidiecontract afgesproken. Hoewel de doelen in het bedrijfsplan 2017-2020 kwantitatief zijn geformuleerd vindt er geen vergelijking plaats met de realisatie.

Naast de jaarlijks af te leggen financiële verantwoording gaat de gemeente in gesprek met de Muziekgieterij over de beoordelingscriteria 'relevantie' en 'cultuurparticipatie' met als doel deze onderwerpen in het kader van het activiteitenplan te monitoren en zo mogelijk verder te ontwikkelen.

Er wordt een format beoordeling subsidieaanvragen 2017-2020 door de gemeente gebruikt op basis waarvan de subsidie wordt toegekend.

De subsidiegrondslag is niet uit de beschikbaar gestelde documenten af te leiden.

Beantwoording vraag C1c

Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?

De rekenkamer heeft geen documentatie aangetroffen die een verband legt tussen de prestatieafspraken en het resultaat.

Beantwoording vraag C1d

Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?

De rekenkamer heeft geen documenten aangetroffen inzake de communicatie naar raad en extern.

Beantwoording vraag C1e

Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?

Zoals eerder vermeld zijn er geen doelen gesteld die achteraf op realisatie zijn getoetst. Ook zijn er geen documenten die deze beoordeling door de gemeente laten zien.

Beantwoording vraag C1f

Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

De jaarrekening 2019 diende voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij tevens verklaard diende te worden dat aan de subsidievoorwaarden werd voldaan.

De jaarrekening inzake Festival Bruis is voorzien van een controleverklaring door A&D Accountants. Tevens is in de verklaring vermeld dat is vastgesteld dat de subsidie is verantwoord voor het doel waarvoor zij is verstrekt.

De jaarrekening van Stichting Muziekgieterij is voorzien van een controleverklaring door A&D Accountants. In de verklaring is een continuïteitsparagraaf opgenomen. In de verklaring wordt niet vermeld dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

In de algemene subsidieverordening van de gemeente staat in artikel 4 lid 3 b2 vermeld dat 'de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen met inbegrip van de subsidie voldoende zijn om de voorgenomen activiteiten uit te voeren.' Omdat de Muziekgieterij verlies maakt en er een continuïteitsparagraaf is opgenomen in de accountantsverklaring acht de rekenkamer de vraag legitiem of deze subsidie wel voldoet aan artikel 4 'algemene voorwaarden' van de algemene subsidieverordening.

In hoeverre de inrichtingsubsidies ten bedrage van € 792.896 conform de subsidievoorwaarden is besteed, kan de rekenkamer niet uit de documenten afleiden. Ook de accountantsverklaring zegt hier niets over.

Beantwoording vraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Vorenstaande documentatie is niet aangeleverd bij de rekenkamer.

5. Regionaal Historisch Centrum Limburg (€ 918.075)

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Achtergrondschets

Het openbaar belang dat gediend wordt is het wettelijk bewaren, beheren en benutten van de archiefbescheiden en collecties van gemeente en Rijk die berusten in de openbare archiefbewaarplaats RHCL en toezicht houden op de niet overgedragen (digitale) archiefbescheiden binnen de informatiehuishouding van de gemeente Maastricht. De GR bestaat uit de partijen gemeente Maastricht en Rijk.

Het RHCL beschikt ultimo 2019 over een eigen vermogen van ruim € 1 miljoen.

In onderdeel 4. is aangegeven aan welke algemene eisen een subsidie volgens de Awb dient te voldoen.

De gemeentelijke bijdrage aan het rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam RHCL vindt zijn grondslag in artikel 16 van de GR RHCL en betreft volgens de gemeente Maastricht geen subsidie. Het is daarom volgens de gemeente niet juist dat deze het RHCL heeft opgenomen in het subsidieoverzicht. De rekenkamer heeft om die reden dan ook geen documentatie aangereikt gekregen om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Hoewel formeel juridisch gezien misschien geen sprake is van een subsidie heeft de rekenkamer de onderzoeksvragen voor het RHC proberen te beantwoorden. Er wordt door de gemeente een bedrag van € 918.075 ter beschikking gesteld en de vraag kan worden gesteld of dit geld aan de doelen wordt besteed zoals in de GR is overeengekomen.

6. Mondriaan (€ 1.255.421)

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

Er heeft geen instrument-afweging plaatsgevonden anders dan dat de subsidies voor de uitvoering van de taken van Mondriaan in de gemeentebegroting is opgenomen.

Er is geen rapportage opgesteld van de overwegingen die leiden tot toekenning. De afwegingen worden door een beleidsmedewerker gemaakt op basis van de aanvraag, de subsidieverlening in voorgaande jaren, de realisatie in het voorgaande jaar en de gesprekken die gevoerd worden met Mondriaan.

Er is sprake van een langdurige subsidierelatie met Mondriaan. Dit betekent voor de gemeente Maastricht dat er voldaan moet worden aan de algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2015 en de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg uit 2001.

Op 28 juni 2018 heeft Mondriaan een subsidieaanvraag ten bedrage van € 1.950.484 ingediend zonder bijlagen. Deze bijlagen dienen later uitgewerkt te worden.

De gemeente komt op basis van haar beoordeling tot een subsidiebedrag van € 1.850.000.

Op 18 december 2018 besluit de gemeente dat er € 1.829.027 subsidie wordt toegekend. Het is niet duidelijk waar deze op gebaseerd is.

Het overzicht subsidies in de jaarrekening van de gemeente maakt melding van een subsidiebedrag van € 1.255.421. Het verschil ad. € 573.606 is niet nader verklaard.

Het besluit is gebaseerd op de 'Subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg'.

Conform deze verordening is de grondslag op basis waarvan subsidie wordt verstrekt een door de instelling ingediend prestatieplan of een werkprogramma.

De verplichtingen voor de subsidieontvanger staan beschreven in het subsidiecontract 2019.

Indien de grondslag een prestatieplan is worden in het subsidiecontract minimaal de volgende zaken vastgelegd:

- Hoeveel prestatie-eenheden van de te onderscheiden gewenste prestaties wanneer moeten worden gerealiseerd.
- Welk subsidiebedrag per prestatie-eenheid van de te onderscheiden gewenste prestaties wordt verleend.
- Welke kwaliteitseisen aan de te onderscheiden gewenste prestaties worden verbonden.

Indien de grondslag een werkprogramma is wordt de hoogte van de subsidie bepaalt aan de hand van een door B&W goedgekeurde begroting van het subsidiabele werkprogramma.

In het subsidiecontract worden in beide gevallen (prestatieplan/ werkprogramma) afspraken gemaakt indien de prestaties en het werkprogramma niet gerealiseerd worden.

Aanvraag

De prestatieplannen uit de subsidieaanvraag 2019 zijn algemeen geformuleerd en zijn niet conform de eisen van de verordening ingedeeld.

Het subsidiecontract formuleert de te realiseren doelen als volgt:

'Mondriaan realiseert in 2019 het programma van producten en/of diensten:

1. 'Behandeling van therapieresistente opiaatverslaafden (heroïneverstrekking);
2. 'Verslavingspreventie Maastricht Heuvelland';
3. 'Preventieve activiteiten op het gebied van participatie en (o)GGZ en de inloopvoorzieningen (o)GGZ.

Het is niet duidelijk naar welke afspraken met betrekking tot de plannen/producten/diensten er precies verwezen wordt waardoor het subsidiecontract niet te toetsen valt.

Beantwoording vraag C1b

Is navolgbaar of toetsing heeft plaatsgevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?

Om toetsing van de aangevraagde subsidie mogelijk te maken dient Mondriaan conform het subsidiecontract artikel 4 een begroting 2019 op te leveren waarin tenminste is opgenomen:

1. de in 2019 te realiseren producten en/of diensten naar soort, aantal eenheden, de van toepassing zijnde integrale kostprijs en de totale kosten;
2. per product en/of dienst een overzicht van de bronnen en hoogte van de dekkingsbijdragen voor 2019 en;
3. een vergelijking van het gestelde onder a en b met het jaar voorafgaande aan het jaar 2019.

De gemeente maakt in artikel 4 van het subsidiecontract expliciet melding van inkomsten en uitgaven die niet voor subsidieverstrekking mogen worden meegenomen.

Artikel 5 van het subsidiecontract inzake de rapportage vermeldt het volgende:

1. Mondriaan rapporteert middels een halfjaarrapportage op hoofdlijnen over de realisatie en de afwijkingen daarvan met betrekking tot de in dat jaar te realiseren producten en/of diensten en de daarmee te bereiken resultaten, alsmede de te verwachten inhoudelijke en financiële risico's. Voor de rapportage kan gebruik worden gemaakt van het protocol periodieke rapportages professionele instellingen welzijn en zorg.
2. Mondriaan stelt voor 1 mei 2020 over het jaar 2019 een jaarverslag op. Voor het jaarverslag kan gebruik worden gemaakt van het protocol jaarrapportage professionele instellingen welzijn en zorg.
3. Mondriaan rapporteert periodiek aan de gemeente over het aantal ingediende klachten, de afwikkeling daarvan en de maatregelen die getroffen zijn om nieuwe klachten te voorkomen.
4. Jaarlijks wordt door Mondriaan een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De wijze van onderzoek wordt door Mondriaan nader uitgewerkt en drie maanden voor uitvoering daarvan aan de gemeente voorgelegd.
5. Jaarlijks rapporteert Mondriaan op hoofdlijnen over de werkwijze en werkzaamheden van zijn/haar cliëntenraad.

In de halfjaarrapportage 2019 is opgenomen een overzicht de verschillen tussen toegekende subsidie en werkelijke kosten. Er is geen inhoudelijke analyse tussen te leveren prestaties en geleverde prestaties. Ook is er geen inhoudelijke en financiële risicoanalyse.

De jaarrekening 2019 dient volgens de 'Algemene subsidieverordening van de gemeente Maastricht' voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarin tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan. De jaarrekening 2019 van Stichting Mondriaan is voorzien van een controleverklaring waarbij niet is vastgesteld of aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

Ultimo 2019 bedraagt het eigen vermogen van de Stichting Mondriaan € 25 miljoen. De vraag die gesteld kan worden is of dit nog proportioneel is in relatie tot de jaarlijkse subsidie van ca € 2 miljoen. Beide bestuurders ontvangen een vergoeding welke net onder de 'Balkenendenorm' zit.

De rapportages m.b.t klachten, klanttevredenheid en cliëntenraad zijn niet aangetroffen in het aangereikte casusdossier.

Beantwoording vraag C1c

Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?

Conform de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg is hier sprake van de subsidiegrondslag op basis van een prestatieplan. Dit werkprogramma is als zodanig niet aangetroffen waardoor een vergelijking tussen werkprogramma en realisatie dan ook niet mogelijk is. Wel zijn uitgebreide toelichtingen opgenomen over de door Mondriaan te leveren producten/diensten. Echter er is geen werkprogramma/ prestatieplan beschikbaar waardoor deze aanvraag niet voldoet aan de verordeningen.

Beantwoording vraag C1d

Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?

Er zijn geen documenten aangetroffen inzake de communicatie naar raad en extern.

Beantwoording vraag C1e

Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?

Zoals eerder vermeld is er geen prestatieplan (beleidsinhoudelijk en financieel) dat achteraf op realisatie is getoetst.

Wel vermeldt de gemeente in het besluit tot vaststellen subsidie 2019 dat de subsidie is besteed conform de subsidievoorwaarden. Hoe zij dit heeft vastgesteld is niet gedocumenteerd.

Beantwoording vraag C1f

Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet/resultaat effect) is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

De jaarrekening 2019 diende voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij tevens verklaard diende te worden dat aan de subsidievoorwaarden werd voldaan. Echter, in de verklaring van EY wordt niet vastgesteld of de subsidie is verantwoord voor het doel waarvoor zij is verstrekt.

Beantwoording vraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Vorenstaande documentatie is niet opgeleverd door de gemeente.

7. Xonar Vrouwenopvang (€ 2.110.720)

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Achtergrondschets

In juli 2018 heeft XONAR een begroting 2019 ingediend welke dient als subsidieaanvraag. Op 24 september 2019 besluit de gemeente dat er € 2.110.720 subsidie wordt toegekend. Het is niet duidelijk waar dit bedrag op gebaseerd is.

Het besluit is gebaseerd op de 'Subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg'.

Conform deze verordening is de grondslag op basis waarvan subsidie wordt verstrekt een door de instelling ingediend prestatieplan of een werkprogramma.

De verplichtingen voor de subsidieontvanger staan beschreven in het subsidiecontract 2019:

Indien de grondslag een prestatieplan is worden in het subsidiecontract minimaal de volgende zaken vastgelegd:

1. Hoeveel prestatie-eenheden van de te onderscheiden gewenste prestaties wanneer moeten worden gerealiseerd;
2. Welk subsidiebedrag per prestatie-eenheid van de te onderscheiden gewenste prestaties wordt verleend;
3. Welke kwaliteitseisen aan de te onderscheiden gewenste prestaties worden verbonden.

Indien de grondslag een werkprogramma is wordt de hoogte van de subsidie bepaalt aan de hand van een door B&W goedgekeurde begroting van het subsidiabele werkprogramma.

In het subsidiecontract worden in beide gevallen (prestatieplan/ werkprogramma) afspraken gemaakt indien de prestaties en het werkprogramma niet gerealiseerd worden.

Aanvraag

De begroting 2019 dient als prestatieplan uit de subsidieaanvraag 2019.

Doelen

Het subsidiecontract formuleert de te realiseren doelen als volgt:

'Xonar Vrouwenopvang & hulpverlening realiseert in 2019 het programma van producten en/of diensten zoals opgenomen in de opgestelde definitieve subsidieaanvraag 2019. Dit prestatieplan maakt integraal onderdeel uit van dit subsidiecontract.'

Rapportageverplichtingen

Om toetsing van de aangevraagde subsidie mogelijk te maken dient Xonar conform het subsidiecontract artikel 4 een begroting 2019 op te leveren waarin tenminste is opgenomen:

1. de in 2019 te realiseren producten en/of diensten naar soort, aantal eenheden, de van toepassing zijnde integrale kostprijs en de totale kosten;
2. per product en/of dienst een overzicht van de bronnen en hoogte van de dekkingsbijdragen voor 2019 en;
3. een vergelijking van het gestelde onder a en b met het jaar voorafgaande aan het jaar 2019.

De gemeente maakt in artikel 4 van het subsidiecontract expliciet melding van inkomsten en uitgaven die niet voor subsidieverstrekking mogen worden meegenomen.

Artikel 5 van het subsidiecontract inzake de rapportage vermeldt het volgende:

Xonar rapporteert middels een halfjaarrapportage op hoofdlijnen over de realisatie en de afwijkingen daarvan met betrekking tot de in dat jaar te realiseren producten en/of diensten en de daarmee te bereiken resultaten, alsmede de te verwachten inhoudelijke en financiële risico's. Voor de rapportage kan gebruik worden gemaakt van het protocol periodieke rapportages professionele instellingen welzijn en zorg.

1. Xonar stelt voor 1 mei 2020 over het jaar 2019 een jaarverslag op. Voor het jaarverslag kan gebruik worden gemaakt van het protocol jaarrapportage professionele instellingen welzijn en zorg.
2. Xonar rapporteert periodiek aan de gemeente over het aantal ingediende klachten, de afwikkeling daarvan en de maatregelen die getroffen zijn om nieuwe klachten te voorkomen.
3. Jaarlijks wordt door Xonar een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De wijze van onderzoek wordt door Mondriaan nader uitgewerkt en drie maanden voor uitvoering daarvan aan de gemeente voorgelegd.
4. Jaarlijks rapporteert Xonar op hoofdlijnen over de werkwijze en werkzaamheden van zijn/haar cliëntenraad.

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

Beantwoording vraag C1b

Is navolgbaar of toetsing heeft plaatsgevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?

In juli 2018 heeft XONAR een begroting 2019 ingediend welke dient als subsidieaanvraag. Het is de rekenkamer niet duidelijk welke subsidieaanvraag XONAR middels de begroting 2019 doet: blz. 7 van de begroting 2019 waar de subsidie van de gemeente Maastricht wordt toegelicht sluit namelijk niet aan met de bedragen conform blz. 9 van de begroting 2019 waar de opbrengsten nader zijn gespecificeerd.

De begroting 2019 dient als prestatieplan uit de subsidieaanvraag 2019 en is niet conform de eisen van de verordening ingedeeld.

Op 24 september 2019 besluit de gemeente dat er € 2.110.720 subsidie wordt toegekend.

Het besluit is gebaseerd op de 'Subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg'.

Doelen

Het subsidiecontract formuleert de te realiseren doelen als volgt:

'Xonar Vrouwenopvang & hulpverlening realiseert in 2019 het programma van producten en/of diensten zoals opgenomen in de opgestelde definitieve subsidieaanvraag 2019. Dit prestatieplan maakt integraal onderdeel uit van dit subsidiecontract.' De interventie 'De Nieuwe Toekomst' is in de subsidiebeschikking niet meegenomen. Vorenstaande impliceert dat de begroting 2019 gelijk is aan de aanvraag en tevens dient als prestatieplan.

In de halfjaarrapportage 2019 is opgenomen een overzicht van de verschillen tussen toegekende subsidie en werkelijke kosten. Er is geen inhoudelijke analyse gemaakt tussen te leveren prestaties en geleverde prestaties. Ook is er geen inhoudelijke en financiële risicoanalyse beschikbaar.

De jaarrekening 2019 dient volgens de 'Algemene subsidieverordening van de gemeente Maastricht' voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarin tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan. Er is geen jaarrekening 2019 van XONAR. Wel is er een financiële eindverantwoording waarin alleen de baten en lasten staan vermeld. Van de financiële eindverantwoording is vastgesteld dat deze voldoet aan de subsidievoorwaarden. Echter er dient een volledige jaarrekening opgesteld te worden conform de subsidieverordeningen.

De rapportages m.b.t. klachten, klanttevredenheid en cliëntenraad zijn niet aangetroffen in het casusdossier.

Beantwoording vraag C1c

Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?

Conform de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg is hier sprake van de subsidiegrondslag op basis van een prestatieplan. Dit prestatieplan is als zodanig niet aangetroffen waardoor een vergelijking tussen prestatieplan en realisatie dan ook niet mogelijk is.

Beantwoording vraag C1d

Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?

Er zijn geen documenten aangetroffen inzake de communicatie naar raad en extern.

Beantwoording vraag C1e

Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?

Zoals eerder vermeld is er geen prestatieplan (beleidsinhoudelijk en financieel) dat achteraf op realisatie is getoetst.

Beantwoording vraag C1f

Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

De jaarrekening 2019 diende voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij tevens verklaard diende te worden dat aan de subsidievoorwaarden werd voldaan. Er is geen jaarrekening 2019 bij de documenten bijgevoegd.

Op 11 mei 2021 is het besluit tot vaststellen van de subsidie 2019 genomen. Er is een korting van 1% op de aanvraag toegepast vanwege een te late aanlevering van de accountantsverklaring bij jaarrekening 2019.

Uit de beschikking valt af te leiden dat er continuïteitsproblemen zijn bij XONAR gezien de verliezen die jaarlijks gemaakt worden. In hoeverre dit overeenstemt met art. 4 (algemene voorwaarden) van de algemene subsidieverordening is de vraag.

Beantwoording vraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Vorenstaande documentatie is niet aangeleverd bij de rekenkamer.

8. Stichting Trajekt (€ 7.575.956)**Beantwoording onderzoeksvraag C**

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Achtergrondschets

Het eigen vermogen (geconsolideerd) van Trajekt bedraagt ultimo 2019 ca € 2 mio.

Rapportageverplichtingen

Artikel 5 van het subsidiecontract inzake de rapportage vermeldt het volgende:

- Trajekt rapporteert middels een halfjaarrapportage op hoofdlijnen over de realisatie en de afwijkingen daarvan met betrekking tot de in dat jaar te realiseren producten en/of diensten en de daarmee te bereiken resultaten, alsmede de te verwachten inhoudelijke en financiële risico's. Voor de rapportage kan gebruik worden gemaakt van het protocol periodieke rapportages professionele instellingen welzijn en zorg.
- Trajekt stelt voor 1 mei 2020 over het jaar 2019 een jaarverslag op. Voor het jaarverslag kan gebruik worden gemaakt van het protocol jaarrapportage professionele instellingen welzijn en zorg.
- Trajekt rapporteert periodiek aan de gemeente over het aantal ingediende klachten, de afwikkeling daarvan en de maatregelen die getroffen zijn om nieuwe klachten te voorkomen.
- Jaarlijks wordt door Trajekt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De wijze van onderzoek wordt door Mondriaan nader uitgewerkt en drie maanden voor uitvoering daarvan aan de gemeente voorgelegd.
- Jaarlijks rapporteert Trajekt op hoofdlijnen over de werkwijze en werkzaamheden van zijn/haar cliëntenraad.

Om toetsing van de aangevraagde subsidie mogelijk te maken dient Trajekt conform het subsidiecontract artikel 4 een begroting 2019 op te leveren waarin tenminste is opgenomen:

- de in 2019 te realiseren producten en/of diensten naar soort, aantal eenheden, de van toepassing zijnde integrale kostprijs en de totale kosten;
- per product en/of dienst een overzicht van de bronnen en hoogte van de dekkingsbijdragen voor 2019 en;
- een vergelijking van het gestelde onder a en b met het jaar voorafgaande aan het jaar 2019.

De gemeente maakt in artikel 4 van het subsidiecontract expliciet melding van inkomsten en uitgaven die niet voor subsidieverstrekking mogen worden meegenomen.

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

Beantwoording vraag C1b

Is navolgbaar of toetsing heeft plaatsgevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?

Op 7 mei 2018 heeft Trajekt een subsidieaanvraag ingediend zonder bijlagen en bedragen. Op 22 mei 2018 vraagt de gemeente naar:

- prestatieplan of werkprogramma (begroting)
- een overzicht van de voor het boekjaar geraamde baten en lasten;
- een vergelijking met de geraamde baten en lasten voorafgaand aan het boekjaar.

Vorenstaande stukken zijn op 6 juni 2019 zijn deze stukken door Trajekt aangeleverd.

De aanvraag van Trajekt dient als prestatieplan uit de subsidieaanvraag 2019 en is niet conform de eisen van de verordening ingedeeld.

Er is een opdrachtformulering Trajekt 2019. Deze is niet gedateerd.

Op 6 juni 2019 is er een dekkingsplan gemeente Maastricht op basis van voornoemde opdrachtformulering aangeleverd. Op 1 regel wordt het verschil in productie in uren en geld over 2018 vergeleken met 2019. Er is door Trajekt geen nadere analyse van de verschillen uitgevoerd en beschikbaar gesteld.

Op 11 juli 2019 besluit de gemeente dat er € 7.572.956 subsidie wordt toegekend. Het besluit is gebaseerd op de 'Algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2015 en de 'Subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg'.

De gemeente benoemt in dit besluit uitgebreid dat Trajekt zich niet aan de afspraken heeft gehouden met betrekking tot termijnen en op te leveren stukken.

De verplichtingen voor de subsidieontvanger staan beschreven in het subsidiecontract 2019 met Trajekt.

Doelen

Het subsidiecontract formuleert de te realiseren doelen als volgt:

'Trajekt realiseert in 2019 ten behoeve van de drie maatschappelijke taakvelden, die programmatisch vertaald zijn naar vier integrale programma's de producten en /of diensten d.w.z. de activiteiten zoals opgenomen in de definitieve subsidie aanvraag 2019, het hiervan onderdeel uitmakende prestatieplan en het definitieve dekkingsplan 2019 conform de door Trajekt aangegeven kwaliteit. Er zal tevens na overleg met de gemeente een vervolgbeschikking opgesteld worden met betrekking tot de monitoring en concretisering van resultaten.

De rekenkamer beschikt niet over de vervolgbeschikking.

Rapportage

In de halfjaarrapportage 2019 is opgenomen een overzicht de verschillen tussen toegekende subsidie en werkelijke kosten. Er is geen inhoudelijke analyse tussen te leveren prestaties en geleverde prestaties. Er is wel een beperkte inhoudelijke en financiële risicoanalyse. Het protocol periodieke rapportages gesubsidieerde professionele instellingen welzijn en zorg is niet gevolgd.

De jaarrekening 2019 dient volgens de 'Algemene subsidieverordening van de gemeente Maastricht' voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarin tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan. Deloitte heeft goedkeurende verklaring bij jaarrekening 2019

afgegeven en heeft bij de rapportages conform het protocol verklaart dat alle kosten in overeenstemming met subsidievoorwaarden zijn.

De rapportages m.b.t. klachten, klanttevredenheid en cliëntenraad zijn niet of zeer beperkt aangetroffen in het beschikbaar gestelde casusdossier.

Beantwoording vraag C1c

Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?

Conform de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg is hier sprake van een subsidiegrondslag op basis van een prestatieplan/werkprogramma. Dit werkprogramma is als zodanig niet aangetroffen waardoor een vergelijking tussen werkprogramma en realisatie niet mogelijk is.

Beantwoording vraag C1d

Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?

Er zijn geen documenten aangetroffen inzake de communicatie naar raad en extern.

Beantwoording vraag C1e

Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?

Zoals eerder vermeld is er geen prestatieplan (beleidsinhoudelijk en financieel) dat achteraf op realisatie is getoetst. Dit is door de gemeente ook onderkend en zij is in 2019 daarover in gesprek gegaan met Trajekt. Trajekt heeft een verbeterproces beloofd.

Beantwoording vraag C1f

Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

De jaarrekening 2019 diende voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij tevens verklaard diende te worden dat aan de subsidievoorwaarden werd voldaan.

Op 22 december 2020 is het besluit tot vaststellen van de subsidie 2019 genomen. De aangevraagde subsidie ad € 7.572.956 is toegekend.

In de beschikking wordt de volgende problematiek nog verder toegelicht:

'Met de door u overlegde stukken stemmen wij in, met dien verstande dat het verbeterproces ten aanzien van de rapportages en verantwoording moet worden gecontinueerd en de financiële specificatie van zowel de activiteiten t.b.v. de basis inzet als van de aanvullende activiteiten vermeld in de verleningsbeschikking 2020 wel moet worden aangeleverd bij de verantwoordingsstukken bij de aanvraag tot vaststelling van de subsidie 2020.'

Beantwoording vraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Vorenstaande documentatie is niet aangeleverd bij de rekenkamer.

9. Kindgebonden financiering (€ 1.769.967)

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

De rekenkamer beschikt over de documenten die de aanvragers moeten invullen. Een praktijkcasus ontbreekt zodat de rekenkamer deze niet kan beoordelen aan de hand van de onderzoeksvragen. Met andere woorden, er is geen specificatie van de toegekende subsidies ten bedrage van € 1.769.967 en hoe de aanvragers de aanvragen hebben gedaan opdat toetsing op de verleende subsidie kan plaatsvinden.

10. Stichting Envida – Jeugdgezondheidszorg (€ 3.176.500)

Beantwoording onderzoeksvraag C

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Achtergrondschets

Er is sprake van een langdurige subsidierelatie met Stichting Envida. Dit betekent voor de gemeente Maastricht dat er voldaan moet worden aan de algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2015 en de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg uit 2001

Op 30 juli 2018 heeft Envida een subsidieaanvraag ten bedrage van € 3.366.500 ingediend.

Op 7 januari 2019 besluit de gemeente dat er € 3.176.500 subsidie wordt toegekend.

De subsidieaanvraag voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma Maastricht Heuvelland is niet gehonoreerd, omdat de GGD Zuid Limburg daarvoor de kassiersfunctie vervuld.

Het besluit is gebaseerd op de 'Subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg'. Conform deze verordening is de grondslag op basis waarvan subsidie wordt verstrekt een door de instelling ingediend prestatieplan of een werkprogramma.

De verplichtingen voor de subsidieontvanger staan beschreven in het subsidiecontract 2019. Indien de grondslag een prestatieplan is worden in het subsidiecontract minimaal de volgende zaken vastgelegd:

- hoeveel prestatie-eenheden van de te onderscheiden gewenste prestaties wanneer moeten worden gerealiseerd;
- welk subsidiebedrag per prestatie-eenheid van de te onderscheiden gewenste prestaties wordt verleend;
- Welke kwaliteitseisen aan de te onderscheiden gewenste prestaties worden verbonden.

Indien de grondslag een werkprogramma is wordt de hoogte van de subsidie bepaald aan de hand van een door B&W goedgekeurde begroting van het subsidiabele werkprogramma. In het subsidiecontract worden in beide gevallen (prestatieplan/werkprogramma) afspraken gemaakt indien de prestaties en het werkprogramma niet gerealiseerd worden.

Rapportageverplichtingen

Om toetsing van de aangevraagde subsidie mogelijk te maken, dient Envida conform het subsidiecontract artikel 4 een begroting 2019 op te leveren waarin tenminste is opgenomen:

- de in 2019 te realiseren producten en/of diensten naar soort, aantal eenheden, de van toepassing zijnde integrale kostprijs en de totale kosten;
- er product en/of dienst een overzicht van de bronnen en hoogte van de dekkingsbijdragen voor 2019 en;
- een vergelijking van het gestelde onder a en b met het jaar voorafgaande aan het jaar 2019.

De gemeente maakt in artikel 4 van het subsidiecontract expliciet melding van inkomsten en uitgaven die niet voor subsidieverstrekking mogen worden meegenomen.

Artikel 5 van het subsidiecontract inzake de rapportage vermeldt het volgende;

- Envida rapporteert middels een halfjaarrapportage op hoofdlijnen over de realisatie en de afwijkingen daarvan met betrekking tot de in dat jaar te realiseren producten en/of diensten en de daarmee te bereiken resultaten, alsmede de te verwachten inhoudelijke en financiële risico's. Voor de rapportage kan gebruik worden gemaakt van het protocol periodieke rapportages professionele instellingen welzijn en zorg.
- Envida stelt voor 1 mei 2020 over het jaar 2019 een jaarverslag op. Voor het jaarverslag kan gebruik worden gemaakt van het protocol jaarrapportage professionele instellingen welzijn en zorg.
- Envida rapporteert periodiek aan de gemeente over het aantal ingediende klachten, de afwikkeling daarvan en de maatregelen die getroffen zijn om nieuwe klachten te voorkomen.
- Jaarlijks wordt door Envida een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De wijze van onderzoek wordt door Mondriaan nader uitgewerkt en drie maanden voor uitvoering daarvan aan de gemeente voorgelegd.
- Jaarlijks rapporteert Envida op hoofdlijnen over de werkwijze en werkzaamheden van zijn/haar cliëntenraad.

Beantwoording vraag C1a

Is navolgbaar of een instrument-afweging voorafgaand aan het inzetten van het subsidie-instrument heeft plaatsgevonden?

Er heeft geen instrument-afweging plaatsgevonden. Wel wordt melding gemaakt dat de taken van Envida die gesubsidieerd worden gebaseerd zijn op de Wet publieke gezondheid (Wpg). Of en in hoeverre het verlenen van subsidie het meest geschikte instrument is om de doelen van deze wet te realiseren is niet duidelijk.

Er is geen rapportage opgesteld van de overwegingen die leiden tot toekenning. De afwegingen worden door een beleidsmedewerker gemaakt op basis van de aanvraag, de subsidieverlening in voorgaande jaren, de realisatie in het voorgaande jaar en de gesprekken die gevoerd worden met Envida.

Beantwoording vraag C1b

Is navolgbaar of toetsing heeft plaatsgevonden of de aangevraagde subsidie bijdraagt aan het te bereiken beleidsdoel?

Er is sprake van een langdurige subsidierelatie met Stichting Envida. Dit betekent voor de gemeente Maastricht dat er voldaan moet worden aan de algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2015 en de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg uit 2001.

Aanvraag

Op 30 juli 2018 heeft Envida een subsidieaanvraag ten bedrage van € 3.366.500 ingediend. Wat opvalt is dat Envida een reguliere subsidie expliciet vraagt conform 2018 en niet op basis van te leveren prestaties in 2019. De aanvraag van Envida is verder uitvoerig gelardeerd met productenbeschrijvingen van Envida zonder daar prestatie aan te koppelen voor 2019.

In de subsidieaanvraag 2019 zijn productenbeschrijvingen van Envida opgenomen maar geen prestatieplannen. De aanvraag is dus niet conform de eisen van de verordening ingedeeld.

Doelen

Het subsidiecontract formuleert de te realiseren doelen als volgt:

'Envida realiseert in 2019 ten behoeve van de producten en/of diensten de aantallen zoals opgenomen in het definitieve jaarplan 2019 conform de door Envida in dit jaarplan aangegeven kwaliteit.'

Het is niet duidelijk naar welke afspraken met betrekking tot de plannen/producten/diensten er precies verwezen wordt waardoor de rekenkamer het subsidiecontract niet kan toetsen.

Rapportage

In de halfjaarrapportage 2019 is opgenomen een overzicht van de verschillen tussen toegekende subsidie en werkelijke kosten. Er is geen inhoudelijke analyse gemaakt van te leveren prestaties in vergelijking met geleverde prestaties. Ook is geen inhoudelijke en financiële risicoanalyse opgenomen. Wel heeft Envida getracht het protocol periodieke rapportages³⁶ geheel in te vullen maar door het ontbreken van de benodigde informatie en concrete prestatieafspraken is dit niet gelukt.

De jaarrekening 2019 dient volgens de 'Algemene subsidieverordening van de gemeente Maastricht' voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarin tevens tot uitdrukking komt dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan. De geconsolideerde jaarrekening 2019 van Stichting Envida is voorzien van een controleverklaring. Echter hier zijn de cijfers van JGZ in meegeconsolideerd. Er is een vennootschappelijke winst en verliesrekening van JGZ opgenomen waarbij niet is vastgesteld of aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

De rapportages m.b.t klachten, klanttevredenheid en cliëntenraad zijn opgenomen in het protocol jaarrapportage.

Beantwoording vraag C1c

Zijn de prestatieafspraken (inzet/resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] gerelateerd aan het te bereiken beleidsdoel en navolgbaar vastgelegd?

Conform de subsidieverordening professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg is hier sprake van de subsidiegrondslag op basis van een prestatieplan. Dit prestatieplan is als zodanig niet aangetroffen waardoor een vergelijking tussen prestatieplan en realisatie dan ook niet mogelijk is.

³⁶ protocol periodieke rapportages professionele instellingen welzijn en zorg

Beantwoording vraag C1d

Is navolgbaar gecommuniceerd hoe besteding van de subsidie wordt verantwoord?

Er zijn geen documenten aangetroffen inzake de communicatie naar raad en extern.

Beantwoording vraag C1e

Is navolgbaar of de daadwerkelijke verantwoording is verlopen zoals vooraf afgesproken?

Zoals eerder vermeld is er geen prestatieplan (beleidsinhoudelijk en financieel) dat achteraf op realisatie is getoetst.

Beantwoording vraag C1f

Is navolgbaar getoetst of de afgesproken prestatie (inzet, resultaat/effect) [hier wordt bedoeld inspanning/resultaat] is geleverd zoals afgesproken en is deze besteed aan het doel waarvoor de subsidie is verleend?

De jaarrekening 2019 diende voorzien te zijn van een goedkeurende accountantsverklaring waarbij tevens verklaard diende te worden dat aan de subsidievoorwaarden werd voldaan. Echter in de verklaring van Deloitte wordt niet vastgesteld of de JGZ- subsidie is verantwoord voor het doel waarvoor zij is verstrekt.

Beantwoording vraag C2

Hoe vindt bijsturing plaats indien blijkt dat de afgesproken prestaties niet gerealiseerd worden en hoe is de informatieverstrekking hierover aan de raad?

Vorenstaande documentatie is niet aangeleverd bij de rekenkamer.

8.4 Overzicht casus toetsing aan normenkader

Elementen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bedrag begroting 2019 (in Euro)	242.086	285.000	518.635	379.125	918.075	1.255.421	2.110.720	7.575.956	1.769.967	3.176.500	
	<div style="display: flex; justify-content: space-between; text-align: center;"> <div style="width: 15%;">Stichting Anti Discriminatie Voorziening</div> <div style="width: 15%;">Maastricht Congresbureau</div> <div style="width: 15%;">Stichting Centrum Natuur en Milieu</div> <div style="width: 15%;">Educatie</div> <div style="width: 15%;">Muziektheaterij</div> <div style="width: 15%;">Regionaal Historisch Centrum Limburg</div> <div style="width: 15%;">Mondriaan</div> <div style="width: 15%;">Xonar Vrouwenopvang</div> <div style="width: 15%;">Stichting Trajekt</div> <div style="width: 15%;">Kindgebonden financiering</div> <div style="width: 15%;">Stichting Envida – Jeugdgezondheidszorg</div> </div>										
N C1	--	--	-- *	--	-- *	--	--	--	Geen praktijkcasus beschikbaar	--	--
N C2	++	--		--		-	-	-		++	-
N C3	++	++		++		++	++	++		++	++
N C4	++	--		--		++	++	++		++	++
N C5	++	--		--		++	++	++		++	++
N C6	--	?		?		--	--	--		--	--
N C7	--	--		--		--	--	--		--	--
N C8	++	++		++		++	++	++		++	++
N C9	--	--		+		--	++	++		--	--
N C10	--	--		--		--	--	--		--	--
											Gemiddelde score over casussen heen

* gemeente geeft aan dat dit geen subsidie is maar een opdracht

Tabel 6 Score van toetsing casussen aan normenkader

In tabel 6 is, per casus de toetsing aan het eerder aangegeven normenkader gepresenteerd. In de laatste kolom is ook totaalscore over de casussen heen weergegeven. Een toelichting op de scores is te lezen in hoofdstuk 4.

8.5 Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag C

In dit onderdeel is voor onderzoeksvraag C de toetsing aan het normenkader samengevat.

Onderzoeksvraag C luidt:

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

		Gemiddelde score casusbreed
N C1	Er heeft een instrumentafweging plaatsgevonden	- -
N C2	Er is een subsidieaanvraag beschikbaar	-
N C3	De subsidiegrondslag is bekend	++
N C4	Er is een subsidiecontract beschikbaar	++
N C5	Doelen zijn benoemd	++
N C6	Werkprogramma of prestatieplan (beleidsinhoudelijk en financieel) is beschikbaar	- -
N C7	(Beleidsinhoudelijke) rapportage over realisatie en afwijkingen is beschikbaar	- -
N C8	Goedkeurende accountantsverklaring is beschikbaar	++
N C9	Er is een accountantsverklaring die verklaart dat aan subsidievoorwaarden is voldaan	- -
N C10	Communicatie naar raad en extern(en) heeft plaatsgevonden	- -

Tabel 7 Score van overall-toetsing casussen aan normenkader

8.6 Hoofddijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag C

In dit onderdeel is de hoofddijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag C toegelicht.

Onderzoeksvraag C luidt:

Wordt gehandeld conform beleid en regels (rechtmatigheid), is duidelijk welke bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen (doeltreffendheid) en is de geleverde prestatie [hier wordt bedoeld de inspanning, activiteit dan wel het resultaat] door de gemeente vastgesteld?

Bevindingen case-study's

40. Er zijn standaardprotocollen voor tussentijdse en jaarrapportages; deze worden echter zelden gebruikt en worden ook niet volledig ingevuld waardoor ze als controledocument geen waarde hebben, terwijl ze dit in opzet wel beogen.
41. De rekenkamer heeft van de gemeente geen informatie ontvangen waaruit blijkt dat instrumentafweging plaatsvindt, dat wil zeggen of de aangevraagde subsidie wel het gepaste instrument is om de doelen te bereiken. 'Subsidies worden toegekend op basis van langjarige relaties die je niet zomaar opzegt' is een vaak gehoord ambtelijk argument.
42. De Asv bevat bepalingen die gelden als niet voldaan wordt aan gestelde voorwaarden, maar toekenning van subsidies vindt vaak plaats op basis van de toekenning van het jaar ervoor inclusief een indexatie in plaats van afspraken over te leveren prestaties in het boekjaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd.
43. De kwaliteit van de aanvragen is bij een aantal grote subsidieontvangers onder de maat; in die zin dat deze niet alle informatie bevatten die voldoet aan de vereisten uit de Asv.
44. De verordeningen worden niet nageleefd op de volgende punten:
  - geen werkprogramma's/ prestatieplannen;

- geen accountantsverklaringen die verklaren dat subsidie conform subsidiebeschikking is besteed (overigens is de Asv 2020 hier op aangepast)
  - de subsidie contracten worden niet nageleefd op artikel 5 Asv 2020 m.b.t de op te leveren begrotingen;
45. Ook bij discussie tussen de gemeente en de subsidieontvanger naar aanleiding van ondermaatse verantwoordingen, wordt het aangevraagde subsidie bedrag (volledig) uitgekeerd.
46. In de algemene subsidieverordening van de gemeente staat in artikel 4 lid 3 b2 vermeld dat 'de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen met inbegrip van de subsidie voldoende zijn om de voorgenomen activiteiten uit te voeren'.
47. Bij twee casussen is sprake van een verliessituatie met een continuïteitsparagraaf in de accountantsverklaring. Het is de vraag of en in hoeverre beide aanvragen voldoen aan artikel 4 'algemene voorwaarden' van de algemene subsidieverordening.
48. bij één casus blijkt de aangevraagde subsidie niet in verhouding te staan tot de financiële positie van de aanvrager. Juist hier zou een instrumentafweging aan de orde dienen te zijn.

9 Beantwoording onderzoeksvraag D

De navolgende onderzoeksvraag wordt in dit onderdeel beantwoord:

D Hoe geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

9.1 Kaderstellende en controlerende rol gemeenteraad

Voor de gemeenteraad is het belang van een weloverwogen toekenning van subsidies groot, omdat het betrekking heeft op meerdere van haar rollen:

volksvertegenwoordigende rol:

- In hoeverre faciliteert de gemeente de lokale kracht van de samenleving door initiatieven te subsidiëren?

kaderstellende rol:

- Wat wil de gemeente bereiken?
- Wat laat de gemeente daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

controlerende rol:

- Heeft de gemeente bereikt wat het beoogde?
- Is gedaan wat zou worden gedaan?
- Heeft het gekost wat was gedacht dat het zou kosten?

Beantwoording vraag D1

Hoe wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de verstrekte, en eventueel niet toegekende, subsidies?

De raad wordt jaarlijks geïnformeerd middels het 'Overzicht subsidies', zoals opgenomen in zowel programmabegroting als jaarrekening. Dit overzicht is echter incompleet (zie beantwoording vraag BI2).

In de jaarstukken 2017 is hierover opgenomen:

"De staat van subsidies is geen verplicht onderdeel van de begroting maar wordt sinds enkele jaren opgenomen om toch een indruk te geven van de te verstrekken subsidies. De begroting 2017 bevat immers subsidiebudgetten maar geen subsidies. Deze zijn immers nog niet vastgesteld. Naar aanleiding van signalen vanuit de raad zal ingaande Programmabegroting 2017 de subsidieparagraaf geen overzichtlijstje bevatten van betaalde subsidies van twee jaren voorafgaande aan het nieuwe begrotingsjaar. Dit doet immers geen recht aan de door de raad gewenste transparantie en meer beleidsgestuurde informatie bij begroting en verantwoording bij rekening. In dit overzicht zijn weergegeven de vanuit beleid voorgenomen maximale subsidies van structurele aard en de bovenliggende regelingen en doelen voor flexibele subsidies in het aankomende jaar. Bij de jaarrekening wordt een gedetailleerd overzicht verstrekt van alle beschikte subsidies compleet met de onderliggende regelingen."

In de jaren 2018, 2019 en 2020 is steeds de volgende identieke tekst opgenomen:

"De staat van subsidies is geen verplicht onderdeel van de begroting/rekening. Waar de begroting 2018 de begrote subsidies omvatte, geven we bij rekening een gedetailleerder overzicht van beschikte subsidies compleet met de onderliggende regelingen."

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N D1	het college en de raad hebben afspraken gemaakt over de wijze waarop verantwoordingsinformatie wordt gedeeld	D1	++

N D2	de raad wordt periodiek geïnformeerd over aangevraagde maar niet toegekende, en over (ten opzichte van de aanvraag) bijgestelde subsidies	D1	--
N B2	de gemeente beschikt over een compleet overzicht van de subsidiebedragen voor de jaren 2017-2020 waarmee inzicht bestaat in de (meer)jaarlijkse verleende subsidies per instelling/per beleidssector/in totaliteit	BI2, D1	--
N B3	de jaarrekening en begroting geven inzicht in de toegekende en uitbetaalde subsidies per jaar in de onderzochte periode	BI2, D1	--

Beantwoording vraag D2

Hoe wordt de gemeenteraad betrokken bij periodieke evaluatie van het subsidiebeleid?

Op 14 december 2015 heeft de raad, op initiatief van het college, de Algemene Subsidieverordening 2015 vastgesteld. Deze is in 2020 herzien. De raad heeft de Asv op 26 mei 2020 vastgesteld (zie voor het doorlopen proces: onderdeel 5). In zowel de Asv 2015 als de Asv 2020 heeft de raad geen evaluatiebepalingen opgenomen.

Het college heeft aangegeven dat het de raad op verschillende momenten heeft betrokken bij evaluaties van onderdelen van het subsidiebeleid. Het college heeft hiertoe gewerkt met raadsinformatiebrieven, raadsvoorstellen en een informatieronde. Zie verder de beantwoording van de vragen BII5 en BII6.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N D3	de raad heeft in de subsidieverordening evaluatiebepalingen opgenomen	D2, D3	--
N D4	er zijn afspraken tussen raad en college over het delen van periodieke evaluaties van het subsidiebeleid	D2	--

Beantwoording vraag D3

Is de raad proactief geweest met betrekking tot de totstandkoming van het subsidiebeleid, monitoring van doelen en effecten en eventueel bijstellen van subsidieverstrekingen?

Het college heeft het voortouw genomen bij de actualisatie van de Asv 2020 (zie onderdeel 5). Tijdens dit traject zijn vragen gesteld (en door het college beantwoord) en is gevraagd naar:

- een publieksversie van de toelichting op de Algemene subsidieverordening 2020 en
- illustratieve model-documenten van o.a. accountantsprotocollen, toegankelijke informatie voor subsidieontvangers en invulformulieren.

Het college heeft deze informatie beschikbaar gesteld.

Naar aanleiding van de informatieronde inzake Muziekgieterij in oktober 2019, is verzocht om een raadsvergadering te beleggen inzake het dossier Muziekgieterij en op grond van artikel 17 lid 2 Gemeentewet. Tevens is verzocht om een stadsronde op grond van artikel 51 RvO.

Sinds 2017 heeft de raad zes keer een motie aangenomen in relatie tot het subsidiebeleid (zie overzicht).

Motie	Inhoud motie	Datum
-------	--------------	-------

Tenders vrijwilligerssubsidies evalueren	Verzoekt het college om: <ul style="list-style-type: none"> - zo snel als mogelijk het gevoerde 'tenderbeleid', samen met alle betrokkenen, te evalueren; - de evaluatie nog voor de begroting voor te leggen aan de raad met eventuele voorstellen voor aanpassingen van het 'tenderbeleid' waardoor deze zo goed mogelijk aansluit op de doelstellingen en praktijk. 	11-7-2017
Subsidiecriteria	Besluit: <ul style="list-style-type: none"> - Het college van Burgemeester en Wethouders op te dragen het huidige subsidiebeleid met betrekking tot buurtnetwerken tegen het licht te houden met als doel duidelijke kaders te stellen hieromtrent - Het college van Burgemeester en Wethouders op te dragen om het proces doorlopend aan de raad te rapporteren. 	13-11-2018
Subsidie Maastricht	Jazz De subsidie voor Jazz Maastricht te continueren aangezien het vreemd zou zijn om alvorens de stad zich uit mag spreken over een nieuwe visie zelf al accenten te leggen. Op basis van de nieuwe uitgewerkte visie zullen uiteindelijk door de raad beslissingen moeten worden genomen.	2-7-2019
Subsidie Maastricht	Jazz De subsidie Jazz Maastricht te continueren.	2-7-2019
Evaluatie innovatieagenda cultuur	Verzoekt het college: <ul style="list-style-type: none"> - Een aanvullende evaluatie innovatieagenda te maken met meetbare resultaten en een financiële onderbouwing; - Spoedig, nog vóór de zomer, een breed, sector-overschrijdend stadsbreed gesprek met zoveel mogelijk actoren te voeren over een Maastrichtse cultuurvisie, gevolgd door meerdere gesprekken (Engels en Nederlands) bijvoorbeeld in samenwerking en in de marges van Parcours en Pas festival. Samen met de raad de uitwerking vorm te geven. De conclusies van deze stadsgesprekken een nieuw fundament te laten zijn van een uit te werken stadsvisie op cultuur; - Vervolgens een cultuurvisie Maastricht te formuleren uiterlijk in het tweede kwartaal van 2020 op grond waarvan onderdelen als cultuurparticipatie, de mogelijkheden van verzelfstandiging van cultuurinstellingen en andere zaken die de cultuur in Maastricht betreffen vervolgens vormgegeven worden; 	7-5-2019
Protocol steekproefcontrole	Het protocol steekproefcontroles zodanig uit te werken, dat de grotere subsidies vaker de kans hebben om een controle te ondergaan dan het cohort van instellingen dat een subsidie ontvangt tussen € 5.000,- en € 10.000,-.	16-5-2020

Tabel 8 Overzicht moties sinds 2017 in relatie tot het subsidiebeleid

De gemeente is in 2020 gestart met het project 'Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen' en heeft de raad hierover geïnformeerd bij de Asv2020 en met de Kaderbrief 2021 (juni 2021). De raad heeft

daarbij geen nadere afspraken gemaakt met het college over haar eigen informatiepositie bijvoorbeeld ten aanzien van het (overkoepelend) monitoren van subsidiedoelen en effecten.

- Het college heeft het initiatief genomen om de raad op verschillende momenten te betrekken bij het opstellen van de Asv 2020 en heeft de raad ook geïnformeerd over het vervolgtraject, nadat de raad de Asv 2020 heeft vastgesteld.
- De raad heeft op een aantal momenten instrumenten ingezet zoals: het stellen van vragen, het indienen van moties en het vragen om een extra raadsvergadering.
- De raad heeft niet aangegeven hoe zij betrokken wil worden bij de voortgang van het project 'Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen' en aanverwante deelprocessen.
- De raad heeft geen afspraken gemaakt met het college inzake de monitoring van doelen en effecten van het subsidiebeleid op de verschillende beleidsterreinen, noch overkoepelend over alle beleidsterreinen heen.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N D3	de raad heeft in de subsidieverordening evaluatiebepalingen opgenomen	D2, D3	--
N D6	de gemeente beschikt over beleidsdocumenten per beleidsterrein	D3, D4, AI9	++
N D7	de raad heeft een overkoepelend beleidsdocument subsidies vastgesteld	D3, D4, AI9	--
N D11	de raad heeft zicht op de mate waarin de beoogde doelstellingen bereikt zijn	D3, D4	--
N A6	de gemeente gebruikt een afwegingskader met heldere criteria waarmee getoetst wordt of het instrument subsidie het juiste in te zetten instrument is	AI3, D3	--

Beantwoording vraag D4

Kan de raad op basis van de informatie van het college en de gesubsidieerde instellingen zijn controlerende en kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid uitoefenen?

De raad heeft haar kaderstellende rol kunnen uitoefenen tijdens het doorlopen traject van de Asv2020. Het college heeft in een informatieronde, raadsronde en raadsvergadering de raadsleden meegenomen in het proces om te komen tot een nieuwe actuele Asv.

Ook bij een aantal subsidiebeleidsdocumenten heeft de raad haar kaderstellende rol vorm kunnen geven.

In zowel de Asv 2015 als de Asv 2020 heeft de raad geen evaluatiebepalingen opgenomen.

De getalsmatige informatie die het college in de begroting en jaarstukken presenteert, biedt geen meerjarig inzicht en is niet compleet voor alle subsidieregelingen/beleidsterreinen. Ook ontbreekt een duiding van de gepresenteerde cijfers.

Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N D10	de raad heeft zicht op de begrote kosten en de uiteindelijke kosten van de subsidieverstrekkings	D4	--
N D11	de raad heeft zicht op de mate waarin de beoogde doelstellingen bereikt zijn	D3, D4	--

N B12	het college legt op een duidelijke wijze verantwoording af over alle vastgestelde subsidies en de geleverde prestaties en activiteiten	BII4, D4	--
N D6	de gemeente beschikt over beleidsdocumenten per beleidsterrein	D3, D4	++
N D7	de raad heeft een overkoepelend beleidsdocument subsidies vastgesteld	D3, D4	--

9.2 Toetsing aan normenkader onderzoeksvraag D

In dit onderdeel is voor onderzoeksvraag D de toetsing aan het normenkader samengevat.

Onderzoeksvraag D luidt:

Hoe geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

D. Hoe geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?			
Norm	Normbeschrijving	Vragen	Normtoets
N D1	het college en de raad hebben afspraken gemaakt over de wijze waarop verantwoordingsinformatie wordt gedeeld	D1	++
N D2	de raad wordt periodiek geïnformeerd over aangevraagde maar niet toegekende, en over (ten opzichte van de aanvraag) bijgestelde subsidies	D1	--
N D3	de raad heeft in de subsidieverordening evaluatiebepalingen opgenomen	D2, D3	--
N D4	er zijn afspraken tussen raad en college over het delen van periodieke evaluaties van het subsidiebeleid	D2	--
N D6	de gemeente beschikt over beleidsdocumenten per beleidsterrein	D3, D4, AI9	++
N D7	de raad heeft een overkoepelend beleidsdocument subsidies vastgesteld	D3, D4, AI9	--
N D10	de raad heeft zicht op de begrote kosten en de uiteindelijke kosten van de subsidieverstrekingen	D4	--
N D11	de raad heeft zicht op de mate waarin de beoogde doelstellingen bereikt zijn	D3, D4	--

Tabel 9 Toetsing van bevindingen vraag D aan normenkader

9.3 Hoofddlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag D

In dit onderdeel is de hoofddlijn van bevindingen ten aanzien van onderzoeksvraag D toegelicht.

Kaderstellende en controlerende rol?

49. Het college heeft het initiatief genomen om de raad op verschillende momenten te betrekken bij het opstellen van de Asv 2020 en heeft de raad ook geïnformeerd over het vervolgtraject nadat de raad de Asv 2020 heeft vastgesteld.
50. De raad heeft op een aantal momenten instrumenten ingezet zoals: het stellen van vragen, het indienen van moties en het vragen om een extra raadsvergadering.
51. De raad heeft niet aangegeven hoe zij betrokken wil worden bij de voortgang van het project 'Verbetering subsidieverstrekkingsprocessen' en aanverwante deelprocessen.
52. De raad heeft geen afspraken gemaakt met het college inzake de monitoring van doelen en effecten van het subsidiebeleid op de verschillende beleidsterreinen, noch overkoepelend over alle beleidsterreinen heen.

10 BIJLAGE Overzicht verstrekt door gemeente Maastricht met regelingen periode 2017-2020

	Subsidieregeling Beleid-Sociaal	Beleidsdoel regeling	Plafond per begrotingsjaar?	Jaarrekening	Is deze regeling gepubliceerd in het Gemeentebblad?
21	Ondersteuningsregeling gemeenschapshuizen 2018 en 2019	Met deze regeling wordt beoogd gemeenschapshuizen/ buurthuizen te ondersteunen om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven in de buurt, alsmede de continuïteit als gemeenschapshuis- /buurthuisfunctie te helpen waarborgen. Daarbij is het de bedoeling de gemeenschapshuizen/ buurthuizen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar zo veel mogelijk zelfstandigheid.	Subsidieplafond begrotingsjaar 2018: € 35.000,- met een maximum van 3.500,- per aanvraag	Regeling L jaarrekening 2020	GMB-2018-230334
20	Regeling Sociaal Investeren 2016 (2017, 2018, 2019)	Het tot stand brengen van een structurele verandering in het sociaal domein, waarmee burgers in een kwetsbare positie daadwerkelijk worden bereikt en zoveel mogelijk gewoon mee kunnen doen en waar zij zo nodig worden ondersteund, zodat er minder individuele voorzieningen nodig zijn.	Subsidieplafond beschikbare middelen per begrotingsjaar, met een maximum van 80.000,- per aanvraag (2017,2018,2019)	2017: nee 2018: nee	GMB- 2017-202564
4	Verordening cliëntenraad CPMH	het op een adequate manier invulling geven aan cliëntenparticipatie PW	Geen subsidieplafond	Nee	Nee

19	Verordening Subsidies Professionele instellingen Welzijn en Zorg (2017, 2018, 2019)	"Het realiseren/behouden van een basis van professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg als fundament van de sociale infrastructuur.	Subsidieplafond beschikbare middelen per begrotingsjaar	2017 pagina 290 2018 pagina 284 2019 pagina 261 2020 pagina 275	ja ³⁷
18	Subsidieregeling bewonersinitiatiefgeld 2019	Vitale en aantrekkelijke wijken; een samenleving waarin bewoners actief en betrokken zijn bij hun medebewoners en leefomgeving en daarvoor ook hun verantwoordelijkheid nemen, bewoners zijn in staat om zelfstandig deel te nemen aan de maatschappij. Met deze subsidieregeling wil de gemeente Maastricht er aan bijdragen dat burgers meer betrokken raken bij elkaar, bij de wijk of stad en dat hun deelname aan het maatschappelijk leven toeneemt.	Subsidieplafond begrotingjaar 2019 € 34.000	2019: pagina 262	GMB-2019-274042
8	Verordening Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2017, 2018, 2019 (incl subsidie buurtnetwerken)	Het versterken van de zelfredzaamheid van bewoners, het versterken van de zorg van bewoners voor elkaar en de bijdrage die de vrijwilligersorganisatie en de door haar uitvoerde activiteiten levert aan de versterking van de preventie en maatschappelijke zorg.	Subsidieplafond begrotingsjaar 2017: € 1.029.000 Subsidieplafond begrotingsjaar 2018: € 961.557 Subsidieplafond begrotingsjaar 2019:	2017: pagina 282 2018: pagina 285 2019: pagina 262 2020: pagina 275	GMB 2014, 59479

³⁷ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR32868>

			€ 972.000 Subsidieplafond begrotingsjaar 2020: € 986.000		
9	Flexibele subsidies 1 "Diversiteit en Integratie" 2017, 2018	Het vergroten van de aandacht voor diversiteit en integratie in de samenleving	Subsidieplafond begrotingsjaar 2017: € 125.000,- Subsidieplafond begrotingsjaar 2018: € 100.000,-	2017: pagina 293 2018: pagina 286	
16	Flexibele subsidies 1 "Diversiteit en inclusie"2019	Het vergroten van de aandacht voor diversiteit en integratie in de samenleving en het voorkomen van sociaal isolement	Subsidieplafond begrotingsjaar 2019: € 40.560,-	2019: pagina 262	
10	Flexibele subsidies 2 "Sociaal isolement en veiligheidsgevoel" 2017	Het voorkomen van het sociaal isolement en verbeteren van het veiligheidsgevoel	Subsidieplafond begrotingsjaar 2017: € 125.000,-	2018: pagina 293	
12	Flexibele subsidies 2 "Positieve Gezondheid" 2018	Het bevorderen van de weerbaarheid en het bevorderen van gezond leven	Subsidieplafond begrotingsjaar 2018: € 100.000,-	2018: pagina 286	
17	Flexibele subsidies 2 "Positieve gezondheid"2019	Het bevorderen van de weerbaarheid en het bevorderen van gezond leven	Subsidieplafond begrotingsjaar 2018: € 8.450,-	2019: pagina 262	
11	Flexibele subsidies 3 "Samenwerken aan weerbaar opgroeien en opvoeden in de buurt 2017"	Versterken van de weerbaarheid en competenties bij kinderen	Subsidieplafond begrotingsjaar 2017 € 125.000	2017: pagina 293	
13	Flexibele subsidies 3 "Samenwerken aan weerbaar opvoeden, competenties jongeren versterken" 2018	Versterken van de weerbaarheid en competenties bij kinderen	Subsidieplafond begrotingsjaar 2018 € 100.000	2018: pagina 286	

15	Flexibele subsidies 4 "Samen voor de stad" 2019	Het leveren van een bijdrage aan de stad	Subsidieplafond begrotingsjaar 2018: € 100.000,-	2018: pagina 286	
14	Flexibele subsidies 3 "Samen voor de stad" 2018	Het leveren van een bijdrage aan de stad	Subsidieplafond begrotingsjaar 2019: € 30.610,-	2019: pagina 262	
5	Subsidieregeling Lokaal Educatieve Agenda	Gericht op het verbeteren van de onderwijsinfrastructuur in relatie tot en in afstemming met relevante gemeentelijke beleidsthema's.	<i>Subsidieplafond begrotingsjaar 2018:</i> € 200.000	2018: pagina 285	

	Subsidieregeling Economie & Cultuur	Beleidsdoel regeling	Plafond per begrotingsjaar?	Jaarrekening	Is deze regeling gepubliceerd in het Gemeentebblad?
23	Regeling subsidies amateurkunsten 2015 gemeente Maastricht	Deze regeling is slechts van toepassing op de aanvraag door en verstrekking van subsidie aan een vrijwilligersorganisatie voor een activiteit of programma van activiteiten gericht op het bevorderen van de beoefening van de amateurkunsten.	Ja: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidieplafond begrotingsjaar 2017: € 345.000 (structureel) en € 36.000 (projectsubsidies) • Subsidieplafond begrotingsjaar 2018: € 319.000 (structureel) en € 37.000 (projectsubsidies) • Subsidieplafond begrotingsjaar 2019: € 323.000 (structureel) en € 28.000 (projectsubsidies) • Subsidieplafond begrotingsjaar 2020: € 329.000 (structureel) en € 29.000 (projectsubsidies) 	Regeling H jaarrekening 2020	Ja
22	Regeling creatieve maakindustrie 2019 t/m 2022 (gewijzigd)	Doelstelling van deze Subsidieregeling Creatieve Maakindustrie Maastricht, is het financieel ondersteunen van projecten die minimaal een bijdrage leveren aan minimaal een van de drie actielijnen van het plan van aanpak Creatieve Maakindustrie in de periode 2019 t/m 2022	Ja, subsidieplafond begrotingsjaar 2020: € 228.000.	Regeling K jaarrekening 2020	Ja

24	Subsidieregeling innovatieagenda cultuur 2016-2018	het stimuleren van ontwikkelingen van nieuwe cultuurpraktijken in de stedelijke omgeving Maastricht die erop gericht zijn om, indien succesvol, structureel onderdeel uit te maken van de bestaande cultuurpraktijk in de stedelijke omgeving Maastricht.	Ja, subsidieplafond begrotingsjaar 2017-2018: € 250.000.	Jaarrekening 2017: pagina 41, pagina 258 Jaarrekening 2018: pagina 83 en 89, pagina 252 en 283	Ja
25	Beleidsregels structurele subsidies voor instellingen voor professionele kunst en cultureel erfgoed voor de periode 2017-2020	<p>Beleidsdoelen Focus en reductie (2014) en Cultuur, een rol van betekenis (2015).</p> <p>Basis Culturele Infrastructuur in vijf carrièrketens, te weten: Toneel en Theater, Muziek, Beeldende kunst, Vormgeving en Architectuur, Film en Media, Cultureel Erfgoed Natuurhistorie en overige.</p>	<p>Nee, de regeling vermeldt per functie in de carrièrketen de subsidieplafonds, gerangschikt naar evenementen, presentatie en productie.</p> <p>Zie onderstaand overzicht.</p>	Nee (niet met name genoemd, valt onder diverse nadere regelingen/verordeningen)	Ja ³⁸

³⁸ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR390054>

Subsidieplafond in regeling per functie		Subsidieplafond in begroting als voorgenomen maximale subsidie per instelling			
		Begrotingsjaar 2017	Begrotingsjaar 2018	Begrotingsjaar 2019	Begrotingsjaar 2020
Culturele evenementen	82.215	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 270/271	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 266	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 243/244	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 229/230
Presentatie					
Productie	155.000				
Stadsgezelschap	51.385				
Platform voor podiumkunsten: Matchingsfonds	25.690				
podiumkunsten:					
<i>Culturele evenementen:</i>		Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 270/271	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 266	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 243/244	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 229/230
Internationaal festival:	102.770				
Jazzfestival:	36.330				
Festival voor popmuziek:	60.000				
<i>Presentatie</i>					
popmuziekcentrum:	365.000				
<i>Productie:</i>					
Symfonieorkest:	208.055				
Operaproductiehuis:	77.850				
Klankwerkplaats:	43.750				
Matchingsfonds podiumkunsten	25.690				
<i>Culturele evenementen:</i>		Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 270/271	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 266	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 243/244	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 229/230
Meerdaags evenement	30.025				
Meerdaags evenement gericht op mode:	20.555				
	10.280				

Meerdaags evenement in de openbare ruimte (videokunst): <i>Presentatie</i> Presentatie-instelling voor BK: Presentatie-instelling voor architectuur: TV-serie, waarin BKV wordt belicht: <i>Productie:</i> Organisatie die atelierbeleid uitvoert: Werkplaats voor grafische kunstenaars: Postacademische instelling voor BKV:	159.770 159.770 18.165 97.455 15.570 41.110				
<i>Culturele evenementen:</i> Jaarlijks filmfestival <i>Presentatie</i> Artfilm-theater Lokale omroep: <i>Productie:</i> Platform film en media in Euregionaal verband:	25.690 141.705 378.390 35.690	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 270/271	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 266	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 243/244	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 229/230
Cultureel erfgoed, Natuurhistorie en overige <i>Culturele evenementen:</i> Opening culturele seizoen:	41.105	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 270/271	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 8, pag. 266	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 243/244	Zie overzicht van voorgenomen maximale structurele subsidies programma 5, pag. 229/230

<i>Presentatie</i> Regionaal historisch centrum:	884.070				
---	---------	--	--	--	--

	Subsidiereregeling Ruimte	Beleidsdoel regeling	Plafond per begrotingsjaar?	Jaarrekening	Is deze regeling gepubliceerd in het Gemeentebld?
26	Subsidiereregeling afkoppeling hemelwater	voorkomen van wateroverlast	Ja, niet per begrotingsjaar maar voor hele looptijd: € 462.978	jaarrekening 2019: blz. 60	Ja
27	Subsidiereregeling stimulering vraaggericht bouwen	Het doel dat deze regeling wil bereiken is om inwoners meer zeggenschap te geven over het bouwen van hun woning.	Ja, niet per begrotingsjaar maar voor hele looptijd: €175.000,- voor procesbegeleidingskosten en €500.000,- voor kwaliteitsverbetering d.m.v. kluswoningen	jaarrekening 2017: blz. 137, 277 jaarrekening 2018: blz. 132 jaarrekening 2019: blz. 120, 240 jaarrekening 2020: blz. 109	Ja
28	RRE regeling, onderdeel Subsidiereregeling energiebesparing dmv een energieadvies 2020-2021 (VvE)	bewoners stimuleren om zelf aan de slag te gaan met het energiezuiniger maken van hun woning	Ja, niet per begrotingsjaar maar voor hele looptijd: € 100.000 (vvE). Overig bedrag is bedoeld voor stimulering kleine energiebesparende maatregelen	nee	Ja
29	Subsidiereregeling herverdeling woningbouwprogramma	de juiste woning op de juiste plek waarbij wordt aangesloten bij de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek	Ja, niet per begrotingsjaar maar voor hele looptijd: € 2.500.000	jaarrekening 2019: blz. 122, 238 jaarrekening 2020: blz. 240	ja